

การจัดประเภทการผลการเรียนรู้อัตโนมัติปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อําเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

นางกนิษฐา มีมงคล

ศาสตราจารย์ ดร. อรรถกฤษณ์ เลิศสวาทวิไล
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถกฤษณ์ เลิศสวาทวิไล
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถกฤษณ์ เลิศสวาทวิไล
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พฤษภาคม ๒๕๕๒

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

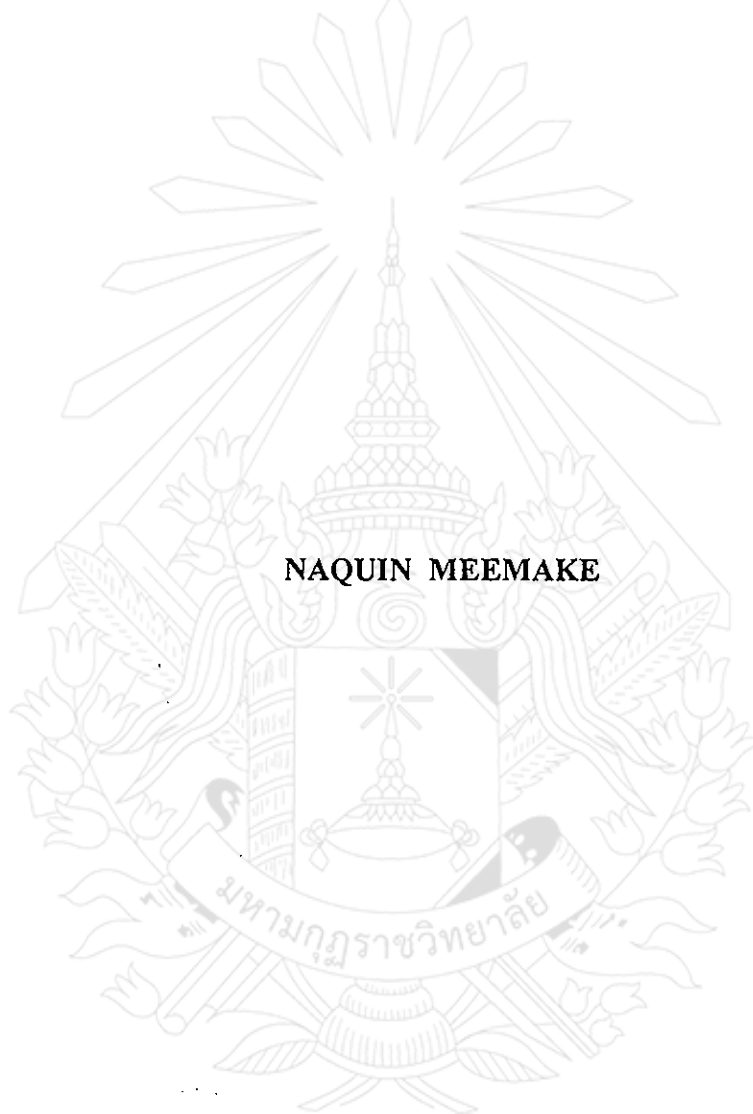
สาขาวิชาการจัดการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

พุทธศักราช ๒๕๕๒

B 17467

**ORGANIZING LEARNING EXPERIENCES FOR PRE-SCHOOL
CHILDREN : A CASE STUDY OF PRE-SCHOOL CHILD
CENTRE AT CHATURAPHAHAK PHIMAN DISTRICT,
ROI ET PROVINCE**

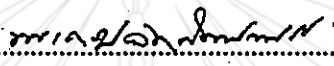

NAQUIN MEEMAKE

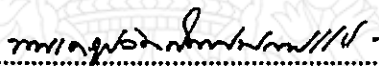
**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL MANAGEMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E 2552 (2009)**

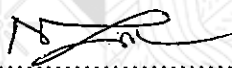
หัวข้อสารนิพนธ์ : การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะ
กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
ชื่อนักศึกษา : นาควิมล มีมาก
สาขาวิชา : การจัดการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพันธ์ สุวรรณศรี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดลัมพินพัฒนวิริยาจารย์ (ดร.))

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดลัมพินพัฒนวิริยาจารย์ (ดร.))

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรพันธ์ สุวรรณศรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอนก ศิลปนิลมาลัย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมทรง สุวพานิช)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Organizing Learning Experiences for Pre-School Children : A Case Study of Pre-School Childr a Centre at Chaturaphakphiman District, Roi Et Province

Student' Name : Nakvinn Meemake

Department : Education Management

Advisor : Asst. Prof. Dr. Surapan Suwansri

Co-Advisor : Phrakhru Wichitpanyaporn

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree

P. Sampipattanavijarn
.....
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn (Dr.)) Dean of Graduate School

Thematic Committee

P. Sampipattanavijarn
.....
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn (Dr.)) Chairman

J. Suwannasri
.....
(Asst. Prof. Dr. Surapan Suwannasri) Advisor

Phrakhruwichitpanyaporn
.....
(Phrakhruwichitpanyaporn) Co-Advisor

S. Suwapanich
.....
(Assoc. Prof. Dr. Somsong Suwapanich) Member

Anaka Silpanilmalaya
.....
(Asst. Prof. Dr. Anaka Silpanilmalaya) Member

หัวข้อสารนิพนธ์	: การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด
ชื่อนักศึกษา	: นาควิมล มีมาก
สาขาวิชา	: การจัดการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพันธ์ สุวรรณศรี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์
ปีการศึกษา	: ๒๕๕๒

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด ๒) เพื่อเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด ของครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กเด็กปฐมวัยกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๑๐๒ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง ๖ ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง ด้านกิจกรรมเสรี ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ และด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์

การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย คือ การให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การให้เด็กได้เล่นวาดภาพด้วยการใช้สีต่าง ๆ การให้เด็กเล่นสมมติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหมอและผู้ป่วยมากขึ้น การสนทนา เพื่อส่งเสริมพัฒนาการการพูด การฟัง การจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นเกมการจับคู่สิ่งๆที่เหมือนกัน เพื่อเป็นการพัฒนาความคิด ทำให้เด็กได้พัฒนาการอย่างเต็มที่

Thematic Paper : **Organizing Learning Experiences for Pre-School Children: A Case Study of Pre-School Children Centre at Chaturaphakphiman District, Roi-Et Province**

Student' Name : **Nakvinn Meemake**

Department : **Education Management**

Advisor : **Prof. Dr. Surapan Suwansri**

Co-Advisor : **Phrakhru Wichitpanyaporn**

Academic Year : **B.E. 2552 (2009)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were as follows : 1) to study the level of organizing learning experiences for pre-school children : a case study of pre-school children centre at Chaturaphakphiman District, Roi-Et Province, 2) to compare organizing learning experiences for pre-school children : a case study of pre-school children centre at Chaturaphakphiman District, Roi-Et Province, on separate to age, education and experience in the instruction differently and 3) to study the proposal on organizing learning experiences for pre-school children : a case study of pre-school children centre at Chaturaphakphiman District, Roi-Et Province. The sample groups are 102 people who concern with this by using stratified random sampling. The rating scale questionnaires are used in the research. The statistics of criticizing data are percent, average, mean and deviation.

The results of research were found as follows :

Who take care of the children teachers, pre-school children centre at Chaturaphakphiman District, Roi-Et Province. In general, were at the medium levels, the rhythm and movement activities, in game studies activities, in outdoor activities, free activity, creative activity and enrich the experience of events activity.

The Comparison of organizing learning experiences for pre-school children : a case study of pre-school children centre at Chaturaphakphiman District, Roi-Et Province. found that who take care of the children teachers, who has age, education and experience of teaching different has in organized learning experience for children with not difference.

Suggestions on organizing learning experiences for children, that is, are moving to parts of body of the child, and playing with the drawings of color, for children playing on fictional doctors of roles and patients more discussions to promote the development of speaking, listening activities for children to play that same match. To develop ideas of children to develop fully.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ในการให้คำแนะนำปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขสารนิพนธ์ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พร้อมคณะผู้บริหาร ท่านเจ้าคุณพระสุทธิสาร โสภณ รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด ท่านพระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้เปิดสถานศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพันธ์ สุวรรณศรี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และพระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม ดร.ประพิศ โบราณมูล นายธงชัย เจริญนนท์ และ นายไสว ยัพราย ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย สารนิพนธ์ฉบับนี้จะไม่ประสบผลสำเร็จเลย หากผู้วิจัยไม่ได้รับความกรุณา ความเมตตาการเสียสละเวลาเพื่อให้ความรู้ให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการแก้ไขปรับปรุงสารนิพนธ์จากท่านผู้มีพระคุณที่ผู้วิจัยได้กล่าวนามมา ผู้วิจัยจึงขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน นักศึกษาปริญญาโทรุ่นพี่ และเพื่อน ๆ ผู้ซึ่งเป็นกัลยาณมิตรที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ญาติ อันเป็นที่เคารพรักยิ่ง ที่ได้ช่วยกันวางรากฐานการศึกษา วางรากฐานศีลธรรมอันดี และผู้เป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งของผู้วิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเป็นเครื่องแสดงความกตัญญูกตเวทิตา เพื่อบูชาแด่ พระอุปัชฌาย์ บูรพาจารย์ พระคุณบิดามารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การศึกษาอบรมสั่งสอนให้สติปัญญาและคุณธรรมเครื่องชี้นำความสำเร็จ

นาควินน์ มีมาก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ฐ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ สมมติฐานในการวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๔
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย	๗
๒.๒ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖	๑๔
๒.๓ การจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย	๒๕
๒.๔ สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	๓๔
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๗
๒.๖ สรุปกรอบแนวคิดในการการวิจัย	๕๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๕๘
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๘

๓.๒	เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	๖๐
๓.๓	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๑
๓.๔	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๑
๓.๕	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๒
๓.๖	การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๒
๓.๗	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๓

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ๖๖

๔.๑	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
๔.๒	ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
๔.๓	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๘
	ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบ	๖๘
	แบบสอบถาม	
	ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๗๐
	อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด	
	ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็ก	๘๑
	ปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตร	
	พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด	
	ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษา	๘๓
	เฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน	
	จังหวัดร้อยเอ็ด	

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ๘๕

๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๘๖
๕.๒	อภิปรายผล	๘๘
๕.๓	ข้อเสนอแนะ	๙๐๖
	๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๙๐๖
	๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๙๐๗

บรรณานุกรม	๑๐๘	
ภาคผนวก	๑๑๑	
ภาคผนวก ก	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	๑๑๒
ภาคผนวก ข	หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือเพื่อการวิจัย	๑๑๔
ภาคผนวก ค	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	๑๑๘
ภาคผนวก ง	แบบสอบถาม	๑๒๓
ภาคผนวก จ	คำอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นแบบสอบถาม	๑๓๖
ประวัติผู้วิจัย	๑๓๘	

๑

๗

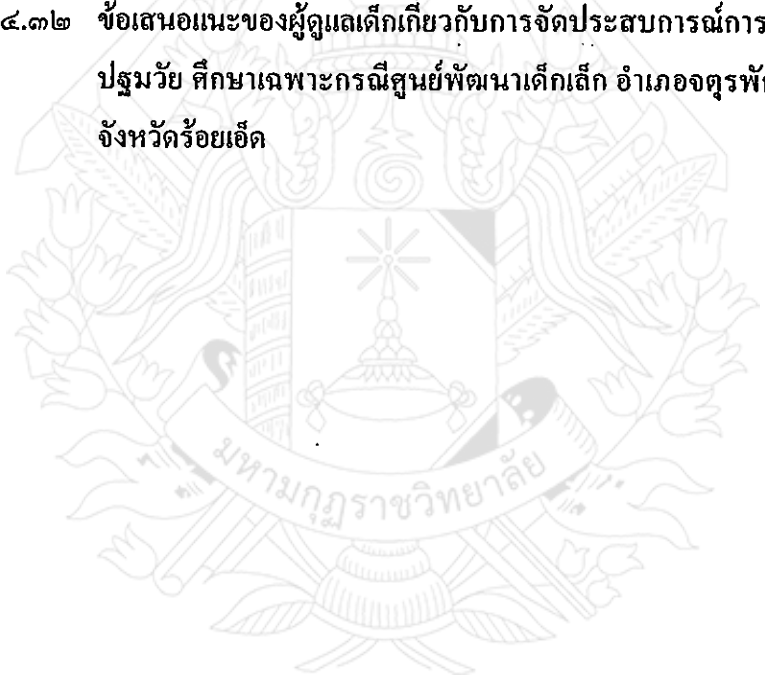
๑

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๓.๑	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูพี่เลี้ยง	๖๐
ตารางที่ ๔.๑	จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามตามประเภทอายุ และประสบการณ์ในการสอน	๖๘
ตารางที่ ๔.๒	จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามตามประเภทตามระดับการศึกษา	๖๘
ตารางที่ ๔.๓	จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามตามประเภทตามประสบการณ์ในการสอน	๖๘
ตารางที่ ๔.๔	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามรายด้าน	๗๐
ตารางที่ ๔.๕	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยรวมและรายข้อ	๗๑
ตารางที่ ๔.๖	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์เป็นรายข้อ	๗๓
ตารางที่ ๔.๗	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรม ด้านกิจกรรมเสรี โดยรวมและรายข้อ	๗๕
ตารางที่ ๔.๘	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยรวมและรายข้อ	๗๗
ตารางที่ ๔.๙	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมกลางแจ้งโดยรวมและรายข้อ	๗๘

ตารางที่ ๔.๑๐	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเกมการศึกษาโดยรวมและรายข้อ	๙๕
ตารางที่ ๔.๑๑	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมเป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ	๙๑
ตารางที่ ๔.๑๒	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ จำแนกตามอายุ	๙๒
ตารางที่ ๔.๑๓	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์จำแนกตามอายุ	๙๒
ตารางที่ ๔.๑๔	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสรีจำแนกตามอายุ	๙๓
ตารางที่ ๔.๑๕	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จำแนกตามอายุ	๙๓
ตารางที่ ๔.๑๖	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมกลางแจ้งจำแนกตามอายุ	๙๔
ตารางที่ ๔.๑๗	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา จำแนกตามอายุ	๙๔
ตารางที่ ๔.๑๘	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมเป็นรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	๙๕

ตารางที่ ๔.๒๘	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสรี จำแนกตามประสบการณ์การสอน	๕๑
ตารางที่ ๔.๒๙	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จำแนกตามประสบการณ์การสอน	๕๑
ตารางที่ ๔.๓๐	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง จำแนกตามประสบการณ์การสอน	๕๒
ตารางที่ ๔.๓๑	การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอน	๕๒
ตารางที่ ๔.๓๒	ข้อเสนอแนะของผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็ก ปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด	๕๓

0

77

0

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ ๒.๑	
สรุปภาพความจำเป็นและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	๔๖
ปฐมวัยที่เน้นสาระท้องถิ่น	
แผนภูมิที่ ๒.๒	
สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๕๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาการศึกษามีส่วนช่วยพัฒนาเยาวชนของชาติทั้งในด้านความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรม และเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ^๑ เนื่องจากกระบวนการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่การวางรากฐานชีวิตแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงตลอดจนรวมเป็นพลังสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนได้^๒

การศึกษาระดับปฐมวัยต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ หลายด้าน เช่น ความพร้อมของพ่อแม่ ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาของเด็กที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล อีกทั้งสังคมไม่ให้ความสำคัญ และยอมรับเด็กในฐานะทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุด การศึกษาระดับนี้เป็นขั้นรากฐานของการพัฒนาความเจริญเติบโตทุก ๆ ด้าน หากเด็กได้รับการพัฒนาประเทศ ในช่วงต้นของชีวิต คือ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุประมาณ ๖ ปี เป็นระยะเวลาที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา สังคม และบุคลิกภาพ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงแรกของชีวิตมีอิทธิพลมากต่อการเสริมสร้างความพร้อมสำหรับการพัฒนาในขั้นต่อไป หรืออาจจะขัดขวางชะงัก การพัฒนาของเด็ก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของประสบการณ์ที่เด็กได้รับ และเนื่องจากเด็กในวัยนี้สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และแม่นยำด้วย ความสำคัญดังกล่าว คณะกรรมการวางแผนปฏิรูปการศึกษา จึงได้เสนอว่า การปลูกฝังศักยภาพและบุคลิกภาพของ

^๑วรนุช อุษณากร, ในหลวงกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, (กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พรีนติ้งเฮ้าส์, ๒๕๔๐), หน้า ๕๑.

^๒กรมวิชาการ, แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิต ปัจจัยและกระบวนการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๑.

คนไทย จำเป็นต้อง ได้กระทำมาตั้งแต่ผู้เรียนยังอยู่ในช่วงปฐมวัย เพราะอยู่ในช่วงที่เด็กปฐมวัยต้องได้รับการพัฒนาการอย่างเต็มที่^๓

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยควรส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม โดยการจัดประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความพร้อมด้านสังคม โดยครอบคลุมถึงการรู้จักตนเองและช่วยเหลือตนเอง การติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม การยอมรับกฎเกณฑ์และค่านิยมของสังคม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการตามวัยของเด็ก^๔ เพื่อเด็กจะได้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นรู้จักบทบาทของตนเองในด้านการร่วมมือ การช่วยเหลือ และการแบ่งปัน มีความเป็นเพื่อนให้กันและกัน และไม่เห็นแก่ตัว ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีความสุขในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคมต่อไป

การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของแต่ละคน นั้นครูผู้ดูแลเด็กควรคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งเด็กทุกคนมีความเหมือนกันในแง่ของพัฒนาการ และต้องผ่านลำดับขั้นตอนของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้ง ๔ ด้าน คือ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่จะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับพื้นฐานต่าง ๆ และปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็ก ที่มุ่งให้เด็กได้มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ตรงตามความสามารถ และความแตกต่างของแต่ละบุคคล ซึ่งจากการศึกษารายละเอียดในกลุ่มมือแนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยนั้น มีกิจกรรม ๖ กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา^๕ ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กนั้น มีปัจจัยที่สำคัญในการจัดประสบการณ์ คือ ครูผู้ดูแลเด็กประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำเป็นจะต้องมีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กระดับปฐมวัย เพื่อเป็นการบูรณาการให้แก่เด็กระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

การศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่า มีผู้ทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของพระมหากษัตริย์สิริราช สุมะโร สมทอง เรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

^๓ คณาจารย์สถาบันราชภัฏ, หลักการและเทคนิควิธีอบรมเด็กปฐมวัย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๓๘), หน้า ๑.

^๔ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, แนวการศึกษาชุดวิชาหลักและแนวคิดการปฐมวัยศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๓๗), หน้า ๕๗.

^๕ กรมวิชาการ, แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิต ปัจจัยและกระบวนการ, อ่างแก้ว, หน้า ๑๐.

เด็กปฐมวัยของครูพี่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดศรีสะเกษ (๒๕๕๗) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในกิจกรรม ๖ หลัก ได้แก่ เยาวพันธ์ ทิมทอง (๒๕๓๕) ดวงจันทร์ สุวรรณยาง (๒๕๕๑) วีรพงศ์ บุญประจักษ์ (๒๕๕๕) ขวัญนุช บุญอยู่อง (๒๕๕๖) ลดาวรรณ ดีสม (๒๕๕๖) กัญญา อินทร์จันทร์ (๒๕๕๑) เป็นต้น จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิจัยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เนื่องจากมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการจัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับองค์กร การบริหารส่วนตำบล ชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง บริหารจัดการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นและต้องการที่จะศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ เพื่อให้ทราบถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรมเพื่อให้เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีพัฒนาการครบทุกด้านและเหมาะสมตามวัยสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการศึกษาในระดับปฐมวัยต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ของครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

๑.๓.๑ ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

๑.๓.๒ ครูผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

๑.๓.๓ ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จากหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๓ หน่วยงาน จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๓ คน

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็น ๖ ด้าน ดังนี้

- ๑) ด้านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ
- ๒) ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์
- ๓) ด้านกิจกรรมเสรี
- ๔) ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์
- ๕) ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง
- ๖) ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๕.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ของครูผู้ดูแลเด็กที่มี อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

๑.๕.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะของครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๕.๔ ผลการวิจัยนำไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๖ กำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ครูผู้ดูแลเด็กได้จัดให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมทั้ง ๖ ด้าน ดังนี้

๑) ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงหรือคำสั่ง ส่งเสริมด้านจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์เรียนรู้จังหวะ และการควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองตามจังหวะ และดนตรีที่ใช้ประกอบ เช่น เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ เคาะระฆังสามเหลี่ยม รำมะนา และกลอง

๒) ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การวาดภาพระบายสี การปั้น การฉีก – ตัด – ปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างรูปจากกระดานปักหมุด

๓) ด้านกิจกรรมเสรี หมายถึง กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมการเล่น หรือมุมประสบการณ์หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา มุมบ้าน และมุมร้านค้า มุมต่าง ๆ เหล่านี้ เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งที่เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มย่อย

๔) ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ฝึกการทำงาน และอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิด แก้ปัญหา ให้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนโดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่นนิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษานอกสถานที่และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้

๕) ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง หมายถึง กิจกรรมที่จัดเด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียน เพื่อออกกำลังกายเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจ และ

ความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ครูควรจัดให้เด็กเล่น เช่น การเล่นเครื่องเล่นในสนาม การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นสมมติในบ้านจำลอง การเล่นมุมช่างไม้ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬาและการเล่นเกม

๖) ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา หมายถึง กิจกรรมเป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาง่าย ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะทาง เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย ๓-๖ ปี เช่น เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับโดมิโน ลอดโด ภาพตัดต่อ และต่อตามแบบ

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กก่อนเกณฑ์ที่จะเข้าสู่วัยเรียนภาคบังคับในระดับประถมศึกษา ซึ่งมีอายุระหว่าง ๓ - ๖ ปี และอยู่ในการดูแลของครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ที่ชาวบ้าน ผู้ประกอบการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นในการดูแลเด็ก จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน หรือชุมชนนั้น ๆ อาจเป็นอาคารถาวร หรือชั่วคราว เป็นสถานที่ที่ใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ในงานวิจัยนี้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย

๑) อายุ หมายถึง อายุที่แบ่งตามเครื่องมือที่ใช้เพื่อการวิจัย แบ่งออกเป็น ๒ ช่วงอายุ คือ (๑) น้อยกว่า ๓๕ ปี และ (๒) ตั้งแต่ ๓๕ ปีขึ้นไป

๒) ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่แบ่งตามเครื่องมือที่ใช้เพื่อการวิจัย แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ (๑) ต่ำกว่าปริญญาตรี และ (๒) ปริญญาตรีขึ้นไป

๓) ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ประสบการณ์ในการสอนที่แบ่งตามเครื่องมือที่ใช้เพื่อการวิจัย แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ (๑) ต่ำกว่า ๕ ปี (๒) ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ หมายถึง ข้อเสนอแนะของครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามประเด็นดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย
- ๒.๒ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๔๖
- ๒.๓ การจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย
- ๒.๔ ปรัชญาและหลักการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย

๒.๑.๑ ความหมายของการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย

ราศี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ กล่าวว่า “การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา”

พัฒนา ชัชพงศ์ กล่าวว่า “การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาครบทุกด้าน มิได้มุ่งให้อ่านเขียน ได้ดังเช่นระดับประถมศึกษา แต่จะเป็นการปูพื้นฐานให้

ราศี ทองสวัสดิ์, การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกสร้างทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย,
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหมิตร, ๒๕๒๕), หน้า ๒.

โดยคำนึงถึงวัยและความสามารถของเด็กและจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับต่อไป”^๒

จอห์น ดิวอี้ กล่าวว่า “การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมากในการฝึกไม่ให้เด็กคิดแก้ปัญหา การแสดงออกอย่างอิสระ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์นั้น ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาาร่วมด้วย เนื่องจากเด็กปฐมวัยกำลังมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อการเรียนการสอนและประสบการณ์ที่จัดให้กับเด็กเป็นประสบการณ์ตรง เด็กลงมือปฏิบัติเองและการจัดประสบการณ์โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง”^๓

อุทัย เพชรช่วย กล่าวว่า “การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กนั้น เด็กยังมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ฝึกการทำกิจกรรมตามลำพัง และการรวมกลุ่ม เด็กจึงได้เรียนจากกันและกัน ซึ่งการเรียนรู้นี้ในลักษณะนี้น่าจะทำให้เกิดความเข้าใจกันได้ดีกว่าการเรียนรู้อีก เพราะภาษาที่เด็กใช้พูดจาสื่อสารกันนั้นสามารถสื่อความหมายได้ดี และเหมาะสมกว่าภาษาของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเพียเจต์ (Piaget) ที่ว่า การจัดประสบการณ์ตรงโดยให้เด็กมีอิสระในการคิด การแสดงออก และการสนทนาระหว่างเด็กด้วยกัน จะทำให้เด็กสามารถเข้าใจกันได้เร็วกว่าครูเป็นผู้อธิบายหรือเล่าให้ฟัง”^๔

๒.๑.๒ แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์ให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยการใช้ร่างกายและประสาทรับรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งแนวคิดของนักปรัชญาการศึกษา นักปฐมวัยศึกษา และนักทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ มีอิทธิพลต่อการจัดประสบการณ์และกิจกรรมในระดับปฐมวัยศึกษานั้น มีหลายบุคคลด้วยกัน ได้แก่

^๒พัฒนา ชัชพงศ์, การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับปฐมวัย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๐), หน้า ๒๔.

^๓จักรสิน พิเศษสาธร, ทฤษฎีและนักปรัชญาการศึกษาชาวตะวันตก, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๑), หน้า ๒๓๒.

^๔อุทัย เพชรช่วย, “การให้นักเรียนสอนกันเอง”, มิตรครู, (๒๗ มกราคม ๒๕๒๒) : ๒๔.

จอห์น ลีลอค มีความเห็นว่า “เด็กทารกนั้นเปรียบเสมือนผ้าขาวประสพการณ์ต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อมจะมีความสำคัญอย่างมากต่อการเจริญเติบโตของเด็ก ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน”^๕

ปี.เอฟ.สกินเนอร์ เชื่อว่าพฤติกรรมของคนเรานั้นเกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นได้ด้วยตัวเสริมแรง ดังนั้นในการสอน ครูสามารถนำเด็กไปสู่พฤติกรรมหรือการเรียนรู้ที่ต้องการได้ การเรียนรู้ภาษาของเด็กก็เช่นเดียวกัน^๖

รูสโซ นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ซึ่งเชื่อในพื้นฐานความดีของสัญชาตญาณในมนุษย์เรา เป็นนักวุฒิภาวะนิยมที่มีความเห็นว่า ถ้าเราให้โอกาสเด็กเจริญเติบโตตามวิถีทางธรรมชาติแล้ว เด็กจะพัฒนาได้เต็มศักยภาพ เพราะฉะนั้นพ่อแม่หรือครูควรหลีกเลี่ยงที่จะขัดขวางการเจริญเติบโตตามธรรมชาติของเด็ก ไม่บังคับเด็ก^๗

ซิกมันด์ ฟรอยด์ มีความเห็นว่า อิทธิพลสำคัญที่สุดของพัฒนาการนั้นมาจากภายในตัวของเด็ก ทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา และทางร่างกาย^๘

กิลล มีความเห็นว่า พัฒนาการของเด็กจะเป็นไปตามธรรมชาติ ตามอายุของเด็ก เมื่อถึงวันนั้น เด็กจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องไปเร่งหรือฝึกเด็ก นักการศึกษาหรือพ่อแม่ควรให้อิสระเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจ^๙

นอกจากนี้ยังมีนักปรัชญาการศึกษาอีกหลายคน ที่เน้นประสบการณ์ที่เหมาะสมและการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมว่า เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการช่วยให้เด็กได้พัฒนาสูงขึ้น ได้แก่

เพียเจท์ (Piaget) นักจิตวิทยาชาวสวิสซ์ ได้อธิบายถึง กระบวนการคิดและสร้างความรู้ของเด็ก หลักการทางทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์หลายประการ ที่ช่วยให้คิดสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก กล่าวคือ

- ๑) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่อาศัยความกระตือรือร้นทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้เรียน
- ๒) พัฒนาการแต่ละขั้นจะดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนจะข้ามขั้นไม่ได้และด้วยอัตราที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล
- ๓) ภาษาไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และความคิดรวบยอดเพียงอย่างเดียว

^๕ เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๕.

^๖ เรื่องเดียวกัน.

^๗ เรื่องเดียวกัน.

^๘ เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๖.

^๙ เรื่องเดียวกัน.

๔) พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กส่งเสริมได้ด้วยมีการปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ผู้ใหญ่และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ^{๑๑}

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ได้พัฒนาแนวคิดที่ว่า ประสบการณ์สำหรับเด็กเกิดขึ้นได้ต้องใช้ความคิดและการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทดลองและค้นพบด้วยตนเอง ไม่นิยมการสอนให้เด็กท่องจำ แต่เชื่อในการให้อิสระเด็กได้สำรวจ เล่น ในสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยกิจกรรมที่จะนำไปสู่ความสนใจของเด็ก ลักษณะการเรียนรู้ของเด็กนั้นจะเรียนสิ่งที่เด็กเกี่ยวข้องกับตัวหรือต่อเมื่อเด็กยอมรับด้วยใจเขาเอง หรือสมัครใจทำเอง การที่เด็กจะเรียนมากน้อยเพียงใดก็แล้วแต่ว่า สิ่งนั้นจะมีความสำคัญต่อเด็กเพียงใด หรือเกี่ยวข้องกับมีความหมายกับสิ่งที่เด็กทราบอยู่แล้ว^{๑๒}

จะเห็นว่า นักปรัชญาการศึกษา นักปฐมวัยศึกษา และนักทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการมีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของเด็กนั้นได้รับอิทธิพลมาทั้งภายนอกและกระบวนการทางวุฒิภาวะ ดังนั้นการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดและความเชื่อของนักปรัชญาการศึกษา นักปฐมวัยศึกษาและนักทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ ควรมีลักษณะดังนี้

๑) จัดให้เด็กมีโอกาสเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ

๒) มีวัสดุ อุปกรณ์หลายชนิดให้เด็กได้เลือกใช้ โดยผู้ใหญ่จะจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความสนใจและระดับขั้นพัฒนาการ ถ้าเด็กไม่เลือกใช้แสดงให้เห็นว่าวัสดุอุปกรณ์นั้นไม่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ

๓) กิจกรรมที่จัดให้เด็กจะมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมที่มีลักษณะให้เด็กออกแรงเคลื่อนไหวกับไม่ต้องออกแรงเคลื่อนไหว กิจกรรมที่ทำเป็นกลุ่มกับที่เป็นรายบุคคล และกิจกรรมที่กำหนดให้กับที่ไม่กำหนดให้

๔) เด็กจะไม่ถูกกดดันหรือถูกหว่านล้อมให้แสดงหรือทำสิ่งที่ยเกินระดับความสามารถเด็กจะค่อย ๆ พัฒนาความสามารถขึ้นเอง ถ้าได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเอาใจใส่สม่ำเสมอ ไม่เร่งรัด

๕) เด็กได้รับการยอมรับ ชื่นชอบอย่างอ่อนโยน และอำนวยความสะดวกให้เด็กตามความต้องการและความสนใจเป็นสิ่งที่ควรทำ แต่ไม่มีบทบาทในการควบคุม

๖) ครูมีบทบาทในการช่วยเด็กให้เข้าใจและยอมรับตนเอง

๗) กิจกรรมที่จัดควรให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเพราะเด็กจะได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

^{๑๑}จักรสิน พิเศษสาร, ทฤษฎีและนักปรัชญาการศึกษาชาวตะวันตก, อ่างแล้ว หน้า ๒๓๓.

^{๑๒}อำพร ศรีทรัพย์, “ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๔๐, หน้า ๓๔ – ๓๖.

- ๘) ให้ความเด็กทำกิจกรรมที่เด็กสามารถเลือกวางแผนได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ
- ๙) ให้ออกาสเด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ซึ่งช่วยในการปรับเปลี่ยนความคิดเห็นของเด็ก
- ๑๐) ให้เด็กได้นึกย้อนกลับ สังเคราะห์ ถอดคะแนน ประเมิน สาธิต และทดลองอยู่เสมอ
- ๑๑) มีการเน้นความคิดรวบยอดของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคม
- ๑๒) ครูมีบทบาทในการเสริมแรงเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้หรือมีพฤติกรรมที่ต้องการ
- ๑๓) เนื่องจากมีการพิจารณาว่า ภาษามีความหมายหรือความสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญา ดังนั้นการฝึกใช้ภาษาอย่างถูกต้องและการฝึกใช้ถ้อยคำเชิงเหตุผลถือเป็นวิธิต่างสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานหลายแนวคิด ซึ่งใครจะจัดประสบการณ์แบบใดขึ้นอยู่กับความเชื่อของแต่ละบุคคล แต่การทำให้การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กบรรลุผลตามเป้าหมายได้นั้น สิ่งสำคัญคือ บทบาทครู ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรมล้วนแต่เป็นหน้าที่ของครูในการวางแผนให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน อันจะนำไปสู่เป้าหมายนั้น^๒

ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย ผู้วิจัยขอใช้ทฤษฎีของมอนเตสซอรี เพราะโดยทั่วไปแล้วคนมักจะคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนว่า ครูเป็นผู้สอนและนักเรียนเป็นผู้เรียนจริงๆ แล้วเรามองข้ามไปว่า คนเราสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เมื่อเด็กได้ลงมือทำงาน ได้ศึกษาด้วยตนเอง จะเกิดความพอใจและทำให้เกิดพลังในการที่จะทำงานต่อ ๆ ไปอีก การเรียนรู้ด้วยตนเองควรมีบทบาทมากขึ้นในวงการศึกษ

ทฤษฎีมอนเตสซอรีเป็นแนวอีกหนึ่งทฤษฎีที่คิดคำนึงถึงเด็กเป็นจุดหลักในการจัดการเรียนการสอนความสนใจความต้องการ และการมุ่งมั่นตั้งใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แก่ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเองของเด็ก ได้นำมาพิจารณาและวิเคราะห์เพื่อแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุด เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยความรู้สึกรู้สึกของความมีอิสระได้ใช้จิตของตนในการสัมผัสสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เกิดความอยากรู้อยากเห็น และแสวงหาความรู้อย่างมีสมาธิ มีวินัยในตนเอง เกิดการพัฒนาการทุก ๆ ด้านไปในเวลาเดียวกัน การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีสามารถพัฒนาเด็กตั้งแต่วัยทารกจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกกลุ่มทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติ ทุกชนชาติ ศาสนา

^๒ พัชรีย์ ผลโยธิน, การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหมิตร, ๒๕๓๗), หน้า ๑๒๑-๑๒๕.

ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี (ค.ศ.๑๘๗๐-๑๙๕๒) แพทย์หญิงคนแรกชาวอิตาลี ผู้คิดวิธีการสอนแบบมอนเตสซอรีขึ้นครั้งแรก โดยเริ่มจากการทำงานกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทำให้ค้นพบว่าปัญหาของเด็กคือการให้การดูแลเอาใจใส่มากกว่าเหตุผลทางการแพทย์ คิดว่าชีวิตเด็กเหล่านี้ น่าจะดีขึ้นด้วยการกระตุ้นทางสติปัญญา มอนเตสซอรีจึงคิดหาวิธีการที่จะช่วยเด็กให้มีพัฒนาการทางสติปัญญา และอารมณ์ ต่อมาจึงได้พัฒนาการสอนสำหรับเด็กปกติด้วย

วิธีการสอนเริ่มจากการสังเกตเด็ก ศึกษาพัฒนาการของเด็ก ความต้องการและความสนใจของเด็ก โดยมีแนวปรัชญาที่เชื่อมโยงทุกสิ่ง และค่านึงว่าเด็กทุกคนมีความสำคัญสิ่งที่มอนเตสซอรีค้นพบคือเด็กที่มีความอยากรู้อยากเห็นจะแสวงหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆอยากรทดลอง อยากรเรียนรู้กิจกรรมใหม่ ๆ ความสนใจของเด็กจะเปลี่ยนแปลงไปตามอายุและพัฒนาการ จากการสังเกตพบว่าเด็กดำเนินวิถีชีวิตไปในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน คือเริ่มจากอยากรเรียนรู้การกินด้วยตนเอง การเดิน การพูด และการสัมผัสสิ่งของ จนกระทั่งอยากรเรียนอ่าน คิดเลข และเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว สิ่งที่ค้นพบทำให้เห็นถึงขั้นพัฒนาการของเด็กที่แตกต่างกัน เด็กมีความรู้สึกรู้อยากแสวงหาความรู้จากแหล่งที่แตกต่างกัน ช่วงเวลานี้สำคัญในการที่จะติดตามสิ่งที่เด็กสนใจเรียกว่า "ช่วงเวลาหลักของชีวิต" ความมีอิสระในการเลือก เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มอนเตสซอรีให้ความสนใจ เนื่องจากความสนใจของเด็กเองเป็นแรงกระตุ้นที่ดีที่สุดในการเรียนรู้ และจะช่วยให้เด็กมีสมาธิในการทำงานที่ตนเองสนใจเด็กอยากรเรียนรู้สิ่งใหม่ พยายามและทำซ้ำ ๆ ดังนั้นทำให้เด็กได้ทำงานอย่างอิสระในสิ่งที่เขาเลือก สิ่งที่มุ่งหวังคือให้เด็กมีวิจารณญาณที่ดีต่อบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม ได้ทำงานโดยไม่มีการบงกช และทำงานตามความสามารถของตนเองการให้เด็กได้เรียนกิจกรรมต่างๆ และได้เคลื่อนไหว มอนเตสซอรีได้จัดทำ อุปกรณ์ ๆ หลากหลายตามความสนใจ และวุฒิภาวะที่แตกต่างกัน อุปกรณ์ไม่ใช่จุดสำคัญที่สุดสำหรับวิธีการสอนแบบมอนเตสซอรี แต่เป็นเพียงผู้ช่วยที่ดีเท่านั้น อุปกรณ์ของมอนเตสซอรี มีทั้งส่วนที่ช่วยพัฒนาทางประสาทการณชีวิต วิชาการ และประสาทสัมผัส เช่น การแต่งกาย อุปกรณ์สำหรับการทำความสะอาดการขัด และอุปกรณ์ในการทำงานบ้าน สำหรับอุปกรณ์จะมีการออกแบบเฉพาะให้เด็กได้พัฒนาสติปัญญา การคิดอย่างมีระบบ มีเหตุผล เช่น คณิตศาสตร์ อุปกรณ์ทางภาษาและหลักภาษา การมองเห็น การชิมรส การได้ยิน การดมกลิ่น ความรู้สึกและการใช้ประสาทสัมผัสร่วมกัน

มอนเตสซอรีจะเริ่มการสอนจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม เพราะฉะนั้นอุปกรณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญ อุปกรณ์ของมอนเตสซอรีได้วางแผนมาให้ใช้ได้หลายรูปแบบ เช่น เด็กเล็ก ๆ อาจจะใช้อุปกรณ์ประสาทสัมผัส และพัฒนาไปจนใช้อุปกรณ์ทางวิชาการ อุปกรณ์เป็นสิ่งช่วยควบคุมตนเองในการทำงาน เด็กจะพอใจเมื่อทำงานได้ถูกต้อง อุปกรณ์ที่ใช้ต้องมีคุณภาพดีแต่ละกลุ่มจะมีอุปกรณ์เพียง ๑ ชิ้น และในวัตถุประสงค์เดียวกันอาจใช้อุปกรณ์หลายชิ้น

การจัดอุปกรณ์จะต้องมีที่เฉพาะสำหรับวางอุปกรณ์ทุกอย่าง เด็กต้องเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย เมื่อทำงานเสร็จ เด็กได้เรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักการรอโอกาสของตน เรียนรู้การใช้ อุปกรณ์ร่วมกัน การทำงานของครูมอนเตสซอรี ครูต้องสังเกตความสนใจและความต้องการของเด็ก กระตุ้น และส่งเสริมสนับสนุนต่อความสนใจและความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน และช่วยให้ เด็กทำงานได้ด้วยตนเอง เด็กทุกคนควรได้เรียนรู้การทำงานด้วยตนเอง ครูควรถามคำถามที่แปลก ใหม่เสมอ บอกแหล่งความรู้ที่เด็กสามารถค้นหาได้ แสดงวิธีการใช้อุปกรณ์ให้เด็กดูและเปิดโอกาส ให้เด็กได้ทดลองความคิดของเขาจากการทำงานเดี่ยว และกลุ่มอุปสรรคสำคัญสำหรับการพัฒนาการ ของเด็กคือการเข้าไปช่วยเหลือของครู โดยที่เด็กไม่ต้องการ

ภายในบริเวณโรงเรียนอนุบาลของมอนเตสซอรี จะพบสภาพแวดล้อมที่ช่วยกระตุ้น และ เร้าใจให้เด็กอยากทำงาน เด็กแต่ละคนจะทำงานแตกต่างกัน เด็กอายุ ๓-๖ ปี จะทำความสะอาด จัด รองเท้าขัดโลหะ จัดโต๊ะอาหาร บริการอาหารที่เด็กทำเอง เป็นต้น บางคนนั่งบนพรมหรือเสื่อที่พื้น บางคนนั่งเก้าอี้และนั่งทำงานที่โต๊ะทำงานกับอุปกรณ์ทางประสาทสัมผัสและวิชาการ เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ โดยเด็ก อายุ ๓ ปี บางคนเลือกทำงานกับภาพตัดต่อแผ่นที่ทวีปต่าง ๆ เด็กอายุ ๔ ปี กำลังฝึกเขียน โดยใช้บัตรกระดาษทรายตัวอักษรและตัวเลข เด็กอายุ ๕ ปี กำลังผูกเรื่องวงกลม และ ทำกิจกรรมโดยใช้อุปกรณ์จิ๊กซอร์หรือตัวต่อเกี่ยวกับวงกลม และรูปเหลี่ยมสร้างสรรค์ แล้วประกอบ เป็นรูปร่างต่าง ๆ เด็กทุกคนทำงานอย่างมีสมาธิ ทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่มที่มุมห้องจะพบว่าเด็กได้ จินตนาการในการสร้างสรรค์งานจากอุปกรณ์ต่าง ๆ บางคนเอาสิ่งที่สร้างสรรค์แล้วไปสัมพันธ์กับ คนตรี การแสดง การเต้น การให้เด็กได้มีเวลาทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ได้ทดลอง พยายามและทำซ้ำ ด้วยวิธีของเขา จะช่วยลดปัญหาต่างๆ ได้ในโรงเรียนอนุบาลมอนเตสซอรี จะจัดสิ่งแวดล้อมไว้ สำหรับ เด็กจะได้รับความช่วยเหลือด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และเด็กจะรู้จักการพึ่งตนเอง ในการทำสิ่งที่ ตนสนใจ โดยเฉพาะเด็กปกติจะสามารถทำอะไรได้มากมายเกินความคาดคิดของผู้ใหญ่ เพราะฉะนั้น ผู้ใหญ่จึงควรให้การยอมรับนับถือแก่เด็ก ให้เด็กมีอิสระ มีโอกาสในการแสดงความรับผิดชอบ พิจารณา เกิดความตระหนักในตนเอง เกิดการเรียนรู้โดยการซึมซับจากข้อมูลและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวสิ่งที่ได้กล่าวมานี้เป็นแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อจัดการเรียนการสอน ตามทฤษฎีแนวคิดการ สอนแบบมอนเตสซอรีทั่วโลก

มอนเตสซอรีกล่าวว่า เด็กมีสิทธิในการพัฒนาบุคลิกภาพของเขาในการเรียน สิทธิที่จะมี อิสระในการทำกิจกรรมสำรวจ โลกสำหรับตัวของเขาเอง และเรียกร้องสิทธิในการที่จะมีสภาพการ ทำงานที่เหมาะสม เด็กปกติในสิ่งแวดล้อมของมอนเตสซอรี จะพัฒนาการเรียนรู้ในการทำงานด้วย ตนเอง และความรู้สึกถึงความรับผิดชอบ มีวิธีการที่ควบคุมตนเองให้ทำงานได้สำเร็จเรียนรู้ในการ รับผิดชอบต่อตนเองเป็นเบื้องต้นแรก และต่อสภาพการณ์ต่างๆ ที่ช่วยให้ค้นพบตนเองพัฒนาการทาง

สังคม จะสำเร็จได้ด้วยการมีชีวิตทางสังคมที่แท้จริงในห้องเรียน ให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะทำหน้าที่ของแต่ละคน และการเป็นสมาชิกของกลุ่มที่มีหลายระดับอายุ มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ รู้จักรอคอย รวมทั้งพัฒนาการด้านอารมณ์ และการปรับตัวทางด้านสังคม บุคลิกภาพทั้งหมดของเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้ง สติปัญญา ความสามารถในการแยกแยะ ความคิดริเริ่มและการเลือกอย่างอิสระ รู้จักควบคุมอารมณ์ สิ่งเหล่านี้เป็นการฝึกเด็กให้มีคุณภาพพื้นฐานทางสังคมที่จะนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดีต่อไป^{๑๑}

๒.๒ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๔๖

๒.๒.๑ แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยเริ่มต้นมาเป็นเวลานานแล้ว นับตั้งแต่สมัยกรีกและโรมัน โดยพลาโต (Plato) อริสโตเติล (Aristotle) และนักปรัชญาอีกหลายท่านในสมัยนั้นที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของเด็กในช่อง ๖ ปีแรกของชีวิต จากแนวคิดของนักปรัชญาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในสมัยต่อมา

Plato และ Aristotle แสดงทัศนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาว่า รัฐควรเตรียมพัฒนาเด็กตั้งแต่ทารก เพื่อให้พร้อมที่จะสนองความต้องการของประเทศและควรเน้นการพัฒนาเริ่มจากที่บ้านและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเลี้ยงดู^{๑๒}

Frobel เป็นนักการศึกษาชาวเยอรมัน ซึ่งได้รับการยกย่องว่า เป็นบิดาแห่งการอนุบาล มีความเชื่อว่าครูควรส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กให้เจริญขึ้นด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างเสรี โดยการใช้การเล่นและกิจกรรมเป็นเครื่องมือ Frobel เน้นเรื่องกิจกรรมของเด็กโดยถือว่า เด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ภายใน ซึ่งจะแสดงออกมาเมื่อได้รับการสนับสนุน เช่น การเล่น การร้องเพลง การแสดงท่าทางต่าง ๆ^{๑๓}

John Dewey เป็นนักปฏิรูปการศึกษาชาวอเมริกา เขาเชื่อว่า “การศึกษา” คือ กระบวนการของชีวิตที่ดำเนินไปตลอดเวลา ไม่ใช่การเตรียมการเพื่ออนาคต John Dewey เป็นนักการศึกษาที่มี

^{๑๑} จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ และคำแก้ว ไกรสรพงษ์, การจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดของมอนเตสซอร์รี่ในบริบทของสังคมไทย, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๔

^{๑๒} ยาวพา เดชะคุปต์, การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย, (กรุงเทพมหานคร : เอพีกราฟฟิคดีไซน์) ๒๕๔๒, หน้า ๒๔.

^{๑๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕.

วิธีคิดแบบวิทยาศาสตร์ คือ อาศัยเหตุผลและข้อมูลในการวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ และต้องมีการตั้งสมมติฐานก่อนจะตัดสินใจ เขาเชื่อว่าการพัฒนาสติปัญญาของเด็กจะต้องฝึกให้เด็กคิดแบบวิทยาศาสตร์และอย่างมีระบบ^{๑๖}

เอ็อมพร สัมมาทิพย์ แนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้
Piaget นักการศึกษาชาวสวิสเซอร์แลนด์ งานของเขาเป็นที่สนใจของวงการศึกษามาก โดยเฉพาะการปรับปรุงการศึกษาของเด็กในโรงเรียนอนุบาล แนวคิดของเขาถือเด็กมีพัฒนาการทางด้านความคิดเป็นขั้น ๆ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ แรกเกิดถึง ๒ ขวบ เป็นกระบวนการที่เด็กค่อยๆ ลดความคิดที่ว่าตัวเองเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่างๆ ลง ค่อยๆ เปลี่ยนความคิดจากเขาเป็นศูนย์กลางไปสู่สิ่งภายนอกมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ ๒ ระยะเวลา ๒-๔ ขวบ เป็นระยะที่เด็กถือเอาสิ่งของเป็นสิ่งที่จริงจึงมีชีวิตสร้างสมมติฐานจากประสบการณ์ หรือความคิดฝันกับสิ่งของเล่นต่าง ๆ

ขั้นที่ ๓ ระหว่าง ๔-๗ ขวบ เป็นวัยที่เด็กเริ่มไปโรงเรียนรู้จักสังคมมากขึ้น เป็นวัยที่ต้องการทำกิจกรรมต่างๆ อย่าง ด้วยตนเอง ยังไม่สามารถแยกส่วนย่อยออกจากส่วนรวมได้ถึงแม้จะมีพัฒนาการในระดับความคิดเพิ่มขึ้น แต่การเข้าใจในสิ่งรอบๆ ตัวยังขึ้นอยู่กับสัมผัสต่างๆ มาก

ขั้นที่ ๔ ระหว่าง ๗-๑๒ ปี และขั้นที่ ๕ ระหว่าง ๑๑-๑๓ ปี จะไม่กล่าวถึงในที่นี้เด็กปฐมวัยจัดอยู่ในขั้นที่ ๓ การคิดก่อนเกิดปฏิบัติการ เป็นช่วงที่เด็กรู้ภาษาพูดและเข้าใจเครื่องหมาย ทำทางที่สื่อความหมาย เร็วรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี แต่ยังคงมีการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ก่อนที่เด็กจะพัฒนาไปในขั้นที่สูงขึ้น เด็กจำเป็นต้องฝึกทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ เพื่อพัฒนาประสาทการรับรู้และการเคลื่อนไหว^{๑๗}

Spodek ศาสตราจารย์ผู้เชี่ยวชาญการศึกษาของเด็กจากมหาวิทยาลัยฮิลลินอยส์เชื่อว่า กิจกรรมการเล่น ถ้าครูสามารถนำมาใช้กับการเรียนการสอนกับเด็กให้เหมาะสมจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กมาก เขาได้ย้ำว่าการเล่นเพื่อการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก แต่ยังคงความสนุกสนานเอาไว้ Spodek แบ่งกิจกรรมออกเป็น ๔ อย่างคือ

๑. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส

^{๑๖}วนิดา เกื้อแก้ว, การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษระดับปฐมวัย จากการใช้ชุดแบบฝึกความคิดสร้างสรรค์, (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖), หน้า ๓๕.

^{๑๗}เอ็อมพร สัมมาทิพย์, กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกหัดทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ๒๕๓๑, หน้า ๒๑-๒๕.

๒. การเล่นออกกำลังกาย

๓. การเล่นบทบาทสมมติ

๔. การเล่นเกมต่าง ๆ^{๑๔}

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิดต่อไปนี้

๑. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิถึงอายุ ๕ ปี

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้การพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นเด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิดมีโอกาสช่วยเหลือตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้อะไร ๆ ตนเอง

ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ ได้ชัดเจนขึ้น

๒. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยเด็กจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเองและการเรียนรู้จะไปได้ดี ถ้าเด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้นั้นเป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติ ก่อนที่จะมาเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็ก ได้เรียนรู้จากประสบการณ์

^{๑๔} เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๖.

จริงด้วยตัวเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลที่มีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการเล่นเด็กมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัส การรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น การเล่นจึงเป็นทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่นกับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงถือ “การเล่น” อย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

๔. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ถือว่าผู้สอนจะต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมแวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาเกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุข

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ผวนกับแนวคิด ๔ ประการดังกล่าวข้างต้นทำให้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดปรัชญาการศึกษาให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ทราบถึงแนวคิด หลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุ ๓ -๕ ปี ทั้งนี้ผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของตน และนำไปสู่การปฏิบัติให้เด็กปฐมวัยมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดในจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ และหลักสูตรดังกล่าวได้กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๕ ปี* บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าตนเองและสังคม

หมายเหตุ ๕ ปี หมายถึง อายุ ๕ ปี ๑๑ เดือน ๒๕ วัน

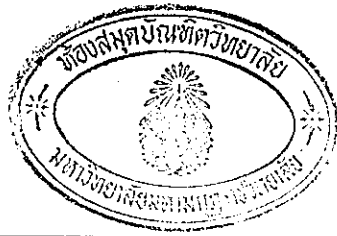
หลักการ

เป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจ เพราะในการจัดประสบการณ์ให้เด็กอายุ ๓-๕ ปี จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและ กิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยปฏิสัมพันธ์ที่กระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีและคนเก่งของสังคม และสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ สถาบันสังคมอื่น

หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
 ๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
 ๓. พัฒนาเด็กโดยองค์ร่วมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
 ๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีคุณภาพ มีความสุข
 ๕. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก
- โครงสร้างของหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฏิบัติ ในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยจึงกำหนด โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖		
ช่วงอายุ	อายุ ๓-๕ ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	<ul style="list-style-type: none">- ด้านร่างกาย- ด้านอารมณ์และ จิตใจ- ด้านสังคม- ด้านสติปัญญา	<ul style="list-style-type: none">- เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก- เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก- ธรรมชาติรอบตัว- สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	ขึ้นอยู่กับอายุเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและรับการศึกษา	

๑. การจัดชั้นหรือกลุ่มเด็ก ให้ยึดอายุเป็นหลักและอาจเรียกชื่อแตกต่างกันไปตามหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล เช่น กลุ่มเด็กที่มีอายุ ๓ ปี อาจเรียกชื่อ อนุบาล ๑ กลุ่มเด็กที่มีอายุ ๔ ปี อาจเรียกชื่อ อนุบาล ๒ กลุ่มเด็กที่มีอายุ ๕ ปี อาจเรียกชื่อ อนุบาล ๓ หรือเด็กเล็ก ฯลฯ

๒. ระยะเวลาเรียน ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๑-๓ ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา

๓. สาระการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓-๕ ปี ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ทั้งสองส่วนใช้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษาอาจจัดในรูปแบบหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยรวมทั้งต้องสอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

๓.๑ ประสบการณ์สำคัญ จะช่วยอธิบายให้ผู้สอนเข้าใจว่าเด็กปฐมวัยต้องทำอะไรเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างไร และทุกประสบการณ์มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก ช่วยแนะผู้สอนในการสังเกต สนับสนุน และวางแผนการจัดกิจกรรมให้เด็ก ประสบการณ์สำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ของเด็ก ตัวอย่างเช่น เด็กเข้าใจความหมายของพื้นที่ระยะผ่านประสบการณ์สำคัญการบรรจุและเทออก ดังนั้นผู้สอนจึงวางแผนจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นบรรจุทราย/น้ำลงในภาชนะหรือถ่ายทราย/น้ำออกจากภาชนะต่าง ๆ ขณะเล่นทราย เล่นน้ำ เด็กจะเรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญซ้ำแล้วซ้ำอีก มีการปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ ผู้ใหญ่ และเด็กอื่น ฯลฯ ผู้สอนที่เข้าใจและเห็นความสำคัญจะยึดประสบการณ์สำคัญเป็นเสมือนเครื่องมือสำหรับการ

สังเกตพัฒนาการเด็ก แปลการกระทำของเด็ก ช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสื่อ และช่วยวางแผนกิจกรรมในแต่ละวัน

ประสบการณ์สำคัญสำหรับเด็กอายุ ๓ - ๕ ปี จะครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน

๑) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย รักษาความปลอดภัย พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก

๒) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ติดต่อกับตนเองและความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

๓) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ

๔) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า ผ่านการคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนกและเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) และเวลา

๓.๒ สารที่ควรเรียนรู้ สารที่ควรเรียนรู้ยังใช้เป็นแนวทางช่วยผู้สอนกำหนดรายละเอียดและความยากง่ายของเนื้อหาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก สารที่ควรเรียนรู้ประกอบด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ชรรษาครอบครัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ พัฒนาการแต่ละวัยอาจเกิดขึ้นตามวัยมากขึ้นน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ที่เด็กได้รับ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ ๓-๕ ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ หรือช่วยเหลือเด็กได้ทันทั่วทั้งที่ ในกรณีที่พัฒนาการของเด็กไม่เป็นไปตามวัย ผู้สอนจำเป็นต้องหาจุดบกพร่องและรีบแก้ไขโดยจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ถ้าเด็กมีพัฒนาการสูงกว่าวัย ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษา ระดับปฐมวัย เด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย ๑๒ ข้อ และในแต่ละช่วงอายุผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็กด้วย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ จะครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

จากสาระตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ และปัญหาที่เกิดในห้องเรียน ของเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคม ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะเสริมสร้าง และพัฒนาเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล ๒ โรงเรียนบ้านทวารโพร ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐาน ที่ ๔ โดยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก

๑) การเจริญเติบโต (Growth) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงขนาดของร่างกายและอวัยวะ ซึ่งเกิดจากการเพิ่มจำนวนและขนาดของเซลล์และส่วนหล่อเลี้ยง (Matrix) ทำให้รูปร่างเปลี่ยน เช่น มีขนาดใหญ่ขึ้น สัดส่วนเปลี่ยนแปลงและมีการเพิ่มจำนวน เช่น ฟัน การประเมินการเจริญเติบโต กระทำได้โดยการวัดหรือการชั่งร่างกายแล้วนำมาเปรียบเทียบกับค่าปกติที่เป็นมาตรฐาน ได้แก่ การชั่งน้ำหนัก การวัดความยาวหรือความสูง เส้นรอบศีรษะ เส้นรอบอก ความหนาของผิวหนัง การนับจำนวนฟัน และถ่ายภาพรังสีอายุกระดูกแล้วนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานตามอายุ เป็นต้น

๒) ความต้องการพลังงานและสารอาหารของเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี ในเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี เป็นวัยที่มีความต้องการอาหารในปริมาณที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโต รวมทั้งเป็นวัยที่สนุกสนาน มีกิจกรรมการเล่นมาก จึงมีความต้องการพลังงานเพิ่มขึ้น

๓) พัฒนาการ (development)

๓.๑ ความหมายของพัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านการทำหน้าที่ (Function) และวุฒิภาวะ (Maturation) ของอวัยวะระบบต่าง ๆ รวมทั้งตัวบุคคล ทำให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนการเพิ่มทักษะใหม่ ๆ รวมทั้งความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมหรือภาวะใหม่ในบริบทของครอบครัวและสังคม การประเมินระดับพัฒนาการทำได้โดยการสังเกตหรือทดสอบความสามารถในการทำหน้าที่แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานตามวัย โดยจำแนกการประเมินออกได้เป็น ๒ ระดับ คือ การประเมินพัฒนาการทาง สรีรวิทยา (Physiological Development) เช่น การประเมินสมรรถภาพการทำงาน ของระบบไหลเวียนเลือด อีกระดับหนึ่งคือการประเมินพัฒนาการของมนุษย์ (Human Development)

เป็นการประเมินความสามารถในการทำหน้าที่ด้านต่าง ๆ ของบุคคล โดยสังเกตจากพฤติกรรมและผลงาน เช่น การประเมินทักษะในการช่วยตัวเอง การทรงตัวและเคลื่อนไหว การใช้ภาษา และวิธีสื่อความหมาย เป็นต้น

๓.๒ พัฒนาการของมนุษย์ (Human Development) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องตั้งแต่ปฏิสนธิ (Conception) จนเป็นผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะ (Maturity) และต่อไปจนตลอดชีวิต การเกิดขึ้นเป็นเพียงช่วงเวลาหนึ่งในกระบวนการนี้ ความเชื่อที่กล่าวว่า การเรียนรู้เริ่มต้นเมื่อเด็กเข้าสู่ระบบการศึกษาในโรงเรียนจึงไม่ถูกต้อง เพราะการเรียนรู้ซึ่งเป็นพัฒนาการของเด็กที่สำคัญเกิดขึ้นตั้งแต่ ๒-๓ เดือนก่อนคลอดจนถึงอายุ ๓-๔ ปี ก่อนที่เด็กจะเข้าโรงเรียน ดังนั้น การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กจำเป็นต้องเริ่มต้นตั้งแต่วัยทารก วัยเตาะแตะจนถึงวัยอนุบาลโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม ลำดับขั้นตอน (Sequence) ของพัฒนาการของแต่ละบุคคลจะมีลักษณะเดียวกันแต่อัตรา (Rate) และระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ อาจต่างกัน ได้ ซึ่งพัฒนาการของเด็กจะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องโดยขั้นต้นเป็นพื้นฐานสำหรับขั้นตอนต่อไป

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพันธุกรรมกับปัจจัยด้านภาวะแวดล้อมในแต่ละช่วงชีวิต โดยปัจจัยทางพันธุกรรมที่ได้รับจากบิดามารดาเป็นตัวกำหนดศักยภาพ ส่วนปัจจัยทางภาวะแวดล้อมเป็นตัวกำหนดโอกาสความเป็นไปได้ของการที่เด็กจะเติบโตและพัฒนาตามศักยภาพนั้น ๆ ผลลัพธ์ของพัฒนาการจะเป็นอย่างไรหลังจากปฏิสนธิแล้วจึงขึ้นอยู่กับสุขภาพมารดาและสภาพครอบครัว สังคม และโอกาสที่จะได้รับการดูแลและประสบการณ์การเรียนรู้ พฤติกรรมพัฒนาการเด็กขึ้นอยู่กับระดับวุฒิภาวะของสมองและระบบประสาทโดยตรง กล่าวคือ ระบบประสาทที่ควบคุมอวัยวะหรือระบบต่างๆ จะต้องพัฒนาอย่างเต็มที่ก่อนที่ระบบหรืออวัยวะนั้นจะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ปัจจัยแวดล้อมเชิงกายภาพและสังคม (Physical and Social Environment) ในวัยเด็กปฐมวัย มีส่วนสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างและการทำงานของสมองและระบบประสาท นอกเหนือไปจากปัจจัยทางพันธุกรรมและอาหารที่เด็กได้รับ ทิศทางของพัฒนาการเริ่มจากศีรษะไปเท้า ทารกจะชันคอได้ก่อนแล้วจึงคว้า นั่ง ยืน และเดินได้ ส่วนการควบคุมการทำงานของแขนขาจะมีทิศทางจากส่วนใกล้ตัวไปส่วนปลาย คือ เด็กจะใช้ทั้งแขนปิดสิ่งของก่อนการควบคุมข้อมือ ฝ่ามือ และนิ้วมือซึ่งจะทำได้ในเวลาต่อมา พัฒนาการทางการเคลื่อนไหวจะเปลี่ยนจากปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex) มาเป็นการเคลื่อนไหวที่ควบคุมได้ (Voluntary Movement) เช่น ปฏิกิริยาสะท้อนที่พบในทารกแรกเกิดถึง ๓ เดือน คือ การกำมือโดยอัตโนมัติจะต้องถูกควบคุม คือ ทารกรู้จักคลายนิ้วมือออกก่อนที่ทารกจะใช้มือคว้าและกำของอย่างจงใจได้เมื่อประมาณอายุ ๔-๕ เดือน

พัฒนาการทางพฤติกรรมเริ่มจากการแสดงแบบรวม ๆ ก่อนที่จะเปลี่ยนไปเป็นพฤติกรรมที่เจาะจง เช่น ทารกอายุ ๓ เดือนเมื่อเห็นของเล่นที่สนใจจะเคลื่อนไหวก้าวและแขนขาแต่เมื่ออายุ ๖-๗ เดือน จะเอื้อมมือเดียวไปหยิบมา หรือเด็กอายุ ๑ ปี เมื่อพูดคำว่า “แม่-นม” อาจหมายถึง “แม่เอานมมาให้หนู” หรือ “แม่เอาขวดนมคืนไป” หรืออาจหมายถึง เครื่องดื่มอื่น ๆ ที่ไม่ใช่นมก็ได้ ต่อมาเมื่อโตขึ้นพัฒนาการด้านภาษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจึงพูดอย่างจำเพาะเจาะจงได้ พัฒนาการของเด็กจะก้าวหน้าตามลำดับได้เมื่อเด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จากประสาทสัมผัสต่าง ๆ จากการคิดพูดและลงมือกระทำ ดังนั้นผู้ใหญ่ควรส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก โดยให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้จากการสัมผัส สัมผัส ทดลองและค้นพบสิ่งแวดล้อม การเล่น การลงมือกระทำ การทำงานตามกำลัง และการเอาใจใส่ดูแลตอบสนองให้เด็กมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ เพื่อให้เด็กรู้ถึงการยอมรับและความรู้สึกมั่นคงในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาการด้านอื่น ๆ

พัฒนาการของมนุษย์จำแนกเป็น ๕ ด้าน ได้แก่

๑) ด้านร่างกาย (Physical หรือ Psycho-motor Development) หมายถึง ความสามารถของร่างกายในการทรงตัวในอิริยาบถต่างๆ และการเคลื่อนไหว โดยการใช้กล้ามเนื้อขนาดใหญ่ (Gross Motor) การใช้สัมผัสรับรู้และการใช้ตาและมือประสานกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ (Fine motor-Adaptive)

๒) ด้านสติปัญญา (Cognitive Development) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ความสัมพัทธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ กับตนเอง การรู้จัก รู้เหตุผล และความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งแสดงออกด้วยการใช้ภาษาสื่อความหมายและการกระทำ ดังนั้นพัฒนาการด้านภาษาและสื่อความหมาย (Language & Communication Development) การใช้ตากับมือทำงานประสานกันเพื่อแก้ปัญหา และความสามารถในการปรับตัว (Fine Motor & Adaptive) จึงมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสติปัญญา

๓) ด้านจิตใจ - อารมณ์ (Emotional Development) หมายถึง ความสามารถในด้านแสดงความรู้สึก เช่น พอใจ ไม่พอใจ รัก ชอบ โกรธ เกลียด กลัว และเป็นสุข ความสามารถในการแยกแยะความลึกซึ้งและควบคุมการแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสมเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนสร้างความรู้สึกที่ดีและนับถือต่อตนเอง (Self-esteem) หรืออัตมโนทัศน์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคมด้วย บางครั้งจึงมีการรวมพัฒนาการทางด้านจิตใจอารมณ์และทางด้านสังคมด้วย เป็นกลุ่มเดียวกัน คือ Psycho-social Development

๔) ด้านสังคม (Social Development) หมายถึง ความสามารถในการสร้าง สัมพันธภาพกับผู้อื่น มีทักษะการปรับตัวในสังคม คือ สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตนร่วมมือกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ และมีความคิดเป็นของตัวเอง สำหรับเด็กหมายถึงรวมถึงความ สามารถในการช่วยตัวเองในชีวิตประจำวัน (Personal-social, Self help, Self care) นอกจากนั้นยังครอบคลุมถึงพัฒนาการด้าน

จิตวิญญาณ (Spiritual Development) หมายถึง การรู้คุณค่าของชีวิต สิ่งแวดล้อม คุณธรรม (Moral) ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี และความสามารถในการเลือกดำรงชีวิตในทางสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมอีกด้วย

๕) ด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Development) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการรู้จักคุณค่าของชีวิต สิ่งแวดล้อม สุนทรียภาพ วัฒนธรรม และการมีคุณธรรม การรู้จักควบคุมตนเองให้มีความอดกลั้น มีเมตตากรุณา มีความซื่อสัตย์ เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของชีวิตที่ดียิ่งงาม หลุดพ้นจากความทุกข์ และการมีสันติสุขในสังคม^๕

พัฒนาการมีมิติสัมพันธ์ระหว่างกันหลายด้าน (Several Inter-related imensions) พัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา สังคม จิตใจ และอารมณ์ แต่ละส่วนส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน เมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้า อีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วย เช่น เมื่อเด็กเดินได้จะสำรวจสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้น ทำให้มีโอกาสดึงดูดประสบการณ์เรียนรู้กว้างยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้มีพัฒนาการทางสติปัญญาก้าวหน้า และเด็กจะมีความภูมิใจ สนุกที่เดินได้ ทำให้มีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจก้าวหน้าขึ้นด้วย ในทำนองเดียวกันถ้าด้านหนึ่งด้านใดผิดปกติก็จะทำให้ด้านอื่นๆ ผิดปกติตามด้วย เช่น เด็กที่มีความผิดปกติในด้าน การได้ยินและการสื่อความหมายมักจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาล่าช้าไปด้วย และมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาทางด้านอารมณ์และสังคม กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสนใจของเด็กมีความเข้าใจเด็กและบูรณาการของด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล จะส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมอารมณ์ และจิตวิญญาณร่วมไปกับพัฒนาการทางสติปัญญาและด้านร่างกายไปพร้อม ๆ กัน

๓.๓ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก

๑) ปัจจัยด้านธรรมชาติของตัวบุคคล (Organismic Factor หรือ Nature) เป็นผลโดยตรงของพันธุกรรมที่กำหนดศักยภาพ (Potential) กำหนดเพศและลักษณะแตกต่างจำเพาะของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังรวมขั้นตอนการบรรลุมิติภาวะและระดับความอ่อนแอเมื่อบุคคลนั้นถูกกระทบโดยสิ่งแวดล้อม (Degree of Vulnerability) อีกด้วย

๒) ปัจจัยด้านภาวะแวดล้อมที่หล่อเลี้ยง (Environment Factor หรือ Nurture) แบ่งเป็น ๒ ด้าน คือ

(๑).ชีวกายภาพ(Biophysical) ได้แก่ อาหาร ภูมิประเทศ สภาพอากาศสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย การติดเชื้อ การเจ็บป่วย การได้รับรังสี สารเคมี และมลภาวะ เป็นต้น

^๕ กรมวิชาการ, หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๖), หน้า ๑-๑๕.

(๒) จิตสังคมวัฒนธรรม (Psychosocial and Culture) ได้แก่ การเลี้ยงดู โอกาสรับ การศึกษา ลักษณะครอบครัว บิดามารดา และผู้เลี้ยงดู เศรษฐกิจ ฐานะสภาพสังคมวัฒนธรรม การเมือง ตลอดจนระบบสาธารณสุข โภค สื่อมวลชน บริการทางสังคม การศึกษา สุขภาพ และ สวัสดิการที่มีอยู่ในสังคม

ปัจจัยเหล่านี้เอื้ออำนวยต่อชีวิตและการเจริญเติบโตและพัฒนาการในระดับที่แตกต่างกัน ขึ้นกับโอกาสที่เด็กจะได้รับการตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ และประสบการณ์ที่เด็กจะมีในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ถ้าภาวะแวดล้อมเอื้ออำนวยเต็มที่ เด็กก็จะมีโอกาสเติบโตและพัฒนาการสมบูรณ์ตามศักยภาพในทางตรงกันข้ามถ้าปัจจัยภาวะแวดล้อมบางด้านไม่เอื้ออำนวยในช่วงวัยที่จำเป็น ความสามารถในด้านนั้นก็จะถูกฉีกรอนไป เช่น ขาดสารอาหาร ขาดเหล็ก หรือไอโอดีน ช่วงอยู่ในครรภ์ และวัยทารกหรือได้ประสบการณ์เรียนรู้เช่นขาดคนดูแลเอาใจใส่ในวัยทารกหรือได้รับสารพิษบางอย่างมากเกินไปก็จะทำให้เด็กคนนั้นไม่เจริญเติบโตหรือมีความสามารถไม่เต็มที่ตามที่เขาคควรจะเป็น

๒.๒.๒ ทฤษฎีและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget เด็กปฐมวัยอยู่ในขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการ เริ่มเรียนรู้ภาษาพูดและเข้าใจเครื่องหมาย ทำทางสื่อความหมายเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังอาศัย การรับรู้เป็นส่วนใหญ่ พัฒนาการทางสติปัญญาจะเจริญสูงสุดในขั้นความคิดก่อน ปฏิบัติการความสามารถด้วยนี้จะจำกัด การคิดหาเหตุผลอยู่ที่การรับรู้ ต้องฝึกทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประสาทการรับรู้การเคลื่อนไหว และการใช้อุปกรณ์ในการสอนจึงมุ่งให้เด็กมีโอกาสจัดกระทำมากที่สุด

๑) กลุ่มทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Sigmund Freud) เป็นผู้นำกลุ่มนี้ เน้นหนักถึงพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ เชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลในสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะมารดาจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ และพัฒนาการของมนุษย์อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์และมีผลต่อกัน เช่น ระยะต้นมีพัฒนาการที่บกพร่องก็จะส่งผลความบกพร่องนั้นไปยังระยะสูง และ Freud ยังได้เน้นความสำคัญของวัยชวแรกของชีวิตว่า เป็นส่วนที่สำคัญและเป็นรากฐานของพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพเมื่อเด็กโตขึ้น

๒) กลุ่มทฤษฎีวุฒิภาวะ (Gesell เป็นผู้นำนักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ เน้นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กในแต่ละช่วงอายุ ว่าเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านชีวภาพของร่างกาย หรือที่เรียกกันว่าวุฒิภาวะ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จะนำมาซึ่งความ สามารถใหม่ ๆ ของอินทรีย์ และ Gesell เน้นว่าการเจริญเติบโตของมนุษย์เป็นกระบวนการ พัฒนาที่ต่อเนื่อง เป็นแบบแผนตามลำดับขั้น

ความก้าวหน้า ของพัฒนาการนั้น จำเป็นต้องรับประสบการณ์ใหม่เข้าร่วมกับประสบการณ์เก่า จึงจะก่อให้เกิดความรู้ความสามารถใหม่ ๆ

๓) กลุ่มทฤษฎีความคิดและความเข้าใจ Piaget และ Bruner เป็นผู้นำกลุ่มนี้มุ่งศึกษาเรื่องความคิดความเข้าใจของเด็กแรกเกิดถึงวัยรุ่น โดยเชื่อว่าพัฒนาการด้านเชาวน์ปัญญาของเด็ก จะเกิดขึ้นแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก โดยที่เกิดการเรียนรู้ค้นหา สภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสามารถใหม่ ๆ และเชื่อว่าวุฒิภาวะเป็นพื้นฐานของพัฒนาการทางด้านความคิดความเข้าใจ แนวความคิดของจิตวิทยาของกลุ่มนี้ มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ทฤษฎีความคิดความเข้าใจ แบ่งออกเป็น ๔ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ ระยะการแก้ปัญหาด้วยการกระทำ (Sensor motor) แรกเกิดถึง ๒ ขวบ

ระยะที่ ๒ ระยะการแก้ปัญหาด้วยการรับรู้ และยังไม่รู้จักการใช้เหตุผล (Preoperational) ๒-๗ ขวบ

ระยะที่ ๓ ระยะแก้ปัญหาด้วยเหตุผล และสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Formal operation) ๔-๑๑ ขวบ
ขึ้นไป

ระยะที่ ๔ ระยะแก้ปัญหาด้วยเหตุผล และสิ่งที่เป็นนามธรรม (Formal operation) ๑๑ ขวบ
ขึ้นไป

ระยะที่ ๔ แนวคิดของกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้ เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม โดยมีตัวกระตุ้นและการตอบสนองของอินทรีย์การเรียนรู้ของมนุษย์จะเกิดขึ้นตลอดชีวิต โดยไม่คำนึงถึงการเกิดตามลำดับขั้นเหมือนแนวคิดนักจิตวิทยา กลุ่มจิตวิเคราะห์ หรือกลุ่มวุฒิภาวะ

แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการของ Erikson เน้นวัยสำคัญของเด็กกว่าเป็นวัยที่เรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าตื่นเต้นสำหรับเด็ก ซึ่งถ้าเด็กมีความสุขกับสภาพแวดล้อม เด็กจะมองโลกในแง่ดี นอกจากนี้เขายังกล่าวถึงเด็กว่า ถ้าสภาพจิตใจไม่ดีพอ หรือเด็กเกิดความคับข้องใจแล้ว เด็กจะรู้สึกว่ามีคามผิดติดตัว เด็กจะเล่นสมมติโดยการนำตัวเองเข้าไปในสถานการณ์สมมุติขึ้น

ทฤษฎีพัฒนาการของ Freud กล่าวว่า เด็กเริ่มมีพัฒนาการทางด้าน Superego ซึ่งเป็นส่วนควบคุมให้เด็กปฏิบัติตามมาตรฐานของสังคมที่กำหนดไว้ เด็กในวัยนี้จะเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมจากการสอนของพ่อแม่ ซึ่งมักใช้วิธีการให้รางวัล และการลงโทษ พ่อแม่จึงเป็นแบบสำคัญที่ลูกจะเลียนแบบ ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จึงมีส่วนสำคัญอย่างมากและเน้นว่าเป็นเด็กวัย ๕ ขวบแรก เป็นวัยสำคัญ และเป็นรากฐานของการพัฒนานุคลิกภาพ เมื่อเติบโตขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงหลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัยพอสรุปได้ดังนี้

๑) การพัฒนาทางด้านร่างกาย หมายถึง ความสามารถในการทำงานของกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น การเคลื่อนไหว ทรงตัว ยืน วิ่ง และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กประสาทสัมผัสต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงด้านขนาด คือ ความสูง มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น มีสุขนิสัยในการระมัดระวังความปลอดภัยด้านสุขภาพอนามัย และเรียนรู้ความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น พัฒนาการจะเป็นตามแบบแผนเฉพาะ กล่าวคือ จะมีพัฒนาการเป็นระยะ ๆ เช่น เด็ก ๆ จะสามารถนั่งได้ก่อนยืน ยืนได้ก่อนเดิน เดินได้ก่อนวิ่ง พัฒนาการทางด้านร่างกายจะเริ่มจากบนลงล่าง และเริ่มจากแกนกลางลำตัวไปสู่อวัยวะส่วนข้างที่ไกลออกไป เช่น สามารถที่จะเคลื่อนไหวลงตัวก่อนใช้แขน มือ ซ้อมือ ตามลำดับ

๒) พัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดจากการกระตุ้นของสิ่งเร้า ซึ่งมิผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ จิตใจ ซึ่งแสดงออกมาในรูปรู้จักผ่อนคลายความเครียด มีสุขภาพจิตดี มีความสุข ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบงานที่มอบหมาย มีคุณธรรมจริยธรรมเหมาะสมกับวัย รักในศิลปะขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดำรง มีส่วนร่วมดูแลในสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๓) พัฒนาการทางด้านสังคม หมายถึง พัฒนาความสามารถในการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับ การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้รู้และเข้าใจตนเองและบุคคลใกล้ชิด ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความภูมิใจในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และภูมิใจในความเป็นไทย

๔) พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาเหตุผลและสามารถปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในแนวทางการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ย่อมหมายถึงรวมถึงความสามารถในการใช้ภาษา ความรู้ความเข้าใจเรื่องคณิตศาสตร์ ความสามารถในการรับรู้โดยใช้ประสาทสัมผัส ความสามารถในการคิดหาเหตุผลการแก้ปัญหาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์^{๒๐}

Sayegh และ William กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กว่า เด็กปฐมวัยเป็นระยะที่เด็กได้พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว และทักษะทางภาษา ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างอิสระกว้างขวางมากขึ้น เด็กจะเรียนรู้ทิศทางของวัฒนธรรมที่เขามีส่วนร่วมอยู่เมื่อเขามีวุฒิภาวะพอที่จะใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร เขาก็จะเรียนรู้วิธีการที่จะปฏิบัติกับบุคคลอื่นเพื่อที่จะทำให้ตนเองรู้สึกมั่นคงปลอดภัย เด็กเริ่มรู้สึกถึงสิ่งที่จะทำให้เขารู้สึกกังวลและสามารถขจัดความวิตกกังวลนั้นได้^{๒๑}

^{๒๐} สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน, (กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๓๗), หน้า ๒๔-๒๖.

^{๒๑} จิวรรณ กินาวงศ์, การศึกษาเด็ก, (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสโตร์), ๒๕๓๔, หน้า ๗๓.

จากแนวคิดและทฤษฎีพัฒนาการของเด็กดังกล่าวสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยต้องได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับและด้านสติปัญญาให้เด็กสามารถคิดหาเหตุผล และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

๓. ความสำคัญของพัฒนาการเด็ก

๑) พัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน ๓-๖ ขวบ ฉวีวรรณ กินววงศ์ ได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนว่า เป็นวัยที่มีความเจริญเติบโตทางร่างกายเพิ่มสูงขึ้น ควรให้การอบรมเลี้ยงดูให้เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ดีสามารถถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลธรรม ศาสนาและความเชื่อที่ถูกต้องให้ได้ และได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวที่อบอุ่นจะสามารถเป็นเยาวชนที่ดีของชาติที่มีความมั่นใจเป็นตัวของตัวเอง มีอุดมคติ และยึดมั่นในศีลธรรม

๒) พัฒนาการทางด้านร่างกาย เด็กอายุ ๓-๖ ปี สัดส่วนของร่างกายและเปลี่ยนไปจากเดิมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง ช่วงขา สรีระ คอยาว คางแกงออก ผมหยาบหวีเรียบยาก ลำตัวกว้าง ไหล่กว้าง มือเท้าใหญ่ โครงกระดูกแข็ง กล้ามเนื้อต่าง ๆ เติบโตแข็งแรง

เด็กอายุ ๔-๕ ปี ฟันน้ำนมเริ่มหัก ฟันแท้เริ่มเกิด กล้ามเนื้อทำงานประสานกันดีขึ้น ชำนาญการใช้มือมากขึ้น

เด็กอายุ ๖ ปี มีทักษะการใช้นิ้วมือ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากขึ้นเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) พัฒนาการทางสังคม ภาษาและอารมณ์ เด็กอายุ ๔ ปี ไม่ชอบเล่นคนเดียวเริ่มเล่นเป็นกลุ่ม สนใจผู้อื่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ขอมรับเพื่อน ชอบให้คนอื่นสนใจตนเอง

เด็กอายุ ๔-๖ ปี เป็นวัยที่เด็กหัดเล่น หัดทำงานรวมกลุ่มต้องการการยอมรับจากสังคม กระตือรือร้น รู้จักปรับตัว ใช้เหตุผลในการอธิบายรับผิดชอบมากขึ้น ภาควุฒิใจในผลงาน และความสำเร็จของตนเอง ร่วมมือกับเพื่อนฝูงมีการแสดงออกของการเป็นผู้นำต้องการเล่นอย่างเต็มที่ ไม่ยอมนอนกลางวันเด็ก ๔-๕ ปี จะสนใจเรื่องเพศ รู้จักความแตกต่างของสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวให้ภาษาได้ดีขึ้น^{๒๒}

ฉวีวรรณ กินววงศ์ ได้กล่าวถึงการแบ่งพัฒนาการทางสังคมของเด็กซึ่ง Piaget แบ่งเป็น ๓ ชั้น คือ

๑) ชั้นยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Self centered) เด็กที่มีพัฒนาการทางสังคมอยู่ในขั้นนี้ ไม่ยอมสนใจใคร ไม่เล่นกับใคร ทำอะไรยึดความพอใจของตนเองเป็นส่วนใหญ่หวงตนและของตนเอง จะทะเลาะเมื่อมีคนอื่นมาหยิบของเล่นของตน

^{๒๒} เรื่องเดียวกัน หน้า ๖๕.

- ๒) ชั้นพยายามเข้าสังคม จะเข้าไปเล่นหรือรวมอยู่กับกลุ่มเพื่อน ๆ
- ๓) ชั้นมีปฏิริยาตอบสนองซึ่งกันและกัน เด็กพอใจที่จะเล่นด้วยกันช่วยเหลือกันเห็นอกเห็นใจกันจากที่กล่าวมาทั้งหมด เด็กระดับปฐมวัยจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้ถูกตามหลักการพัฒนาการและตามความต้องการของเด็ก โดยยึดรูปแบบการเรียนรู้ที่ถูกต้องและพัฒนาให้เหมาะสมกับวัย ทั้งนี้ให้ยึดหลักการพัฒนาทางด้านร่างกาย ทางด้านสังคม ภาษารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาเป็นหลัก^{๒๓}

๒.๓ การจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาเด็กปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๓-๕ ปี จะไม่เป็นราย วิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ทักษะ คุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางจัดประสบการณ์ดังนี้

๒.๓.๑ หลักการจัดประสบการณ์

- ๑) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- ๒) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- ๓) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการและผลผลิต
- ๔) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- ๕) ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒.๓.๒ แนวทางการจัดประสบการณ์

- ๑) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ
- ๒) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้นทดลอง และการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- ๓) จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งด้านทักษะและสาระการเรียนรู้

^{๒๓}เรื่องเดียวกัน. หน้า ๖๖.

๔) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยผู้สอนหรือครูที่เลี้ยงเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๕) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

๖) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

๗) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๘) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยที่ไม่ได้คาดการณ์ไว้

๙) ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผลด้านพัฒนาการ

๑๐) จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัย ในชั้นเรียน

๒.๓.๓ การจัดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม ของเด็กปฐมวัย

แนวทางการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้นสามารถกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนสร้างสมพัฒนาการตามศักยภาพที่แท้จริง โดยใช้กิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม ได้แก่

๑) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบได้แก่ เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ เคาะเหล็ก รำมะนา กลอง ฯลฯ

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๑) พัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์ในขณะเคลื่อนไหว

๒) เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งร่างกาย และจิตใจ

๓) ฝึกให้เกิดทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่าง ๆ

๔) พัฒนาภาษา ฝึกฟังคำสั่ง ข้อตกลง และปฏิบัติตามได้

๕) ฝึกความจำและเสริมสร้างประสบการณ์

๖) พัฒนาด้านสังคม การปรับตัว และความร่วมมือในกลุ่ม

๗) ส่งเสริมความกล้าแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๘) ฝึกการเป็นผู้นำที่ดี

๒.๓.๔ กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การวาดภาพ ระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ ตัด ฉีก ปะ และประดิษฐ์เศษวัสดุ ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์การเรียนรู้เกี่ยวกับความงามและส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนได้ แสดงออกตามความรู้สึกรักและความสามารถของตนเอง

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมสร้างสรรค์

๑) ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ

๒) ให้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด

๓) ส่งเสริมให้ใช้กล้ามเนื้อมือและพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา

๔) ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

๕) ฝึกทักษะการสังเกต การคิด และการแก้ปัญหา

๖) ส่งเสริมการแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเอง

๗) การปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๘) ส่งเสริมคุณธรรมในด้านการอดทน การรอคอย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ และความมีวินัยในตนเอง

๒.๓.๕ กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เล่นกับสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระในมุมการเล่นกิจกรรมการเล่นแต่ละประเภทสนองตอบความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเสรี

๑) ส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

๒) ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา ให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน

๓) ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

๔) ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสำรวจ การสังเกต และการทดลอง

๕) ส่งเสริมให้เด็กรู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักรอ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และให้อภัย

๖) ส่งเสริมให้มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

๗) ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีเหตุมีผล เหมาะสมกับวัย

๘) ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิด วางแผน และตัดสินใจทำกิจกรรม

๙) ส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสนปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู และสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๖ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ฟัง พูด สังเกต คิด และปฏิบัติ การทดลอง ให้เกิดความคิดรวบยอดและเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ ด้วยวิธีการหลากหลาย เช่น การสนทนาซักถามหรืออภิปราย สังเกต ทักษะศึกษา และปฏิบัติการทดลองตามกระบวนการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเสริมประสบการณ์

- ๑) ส่งเสริมการใช้ภาษาในการฟัง พูด และถ่ายทอดเรื่องราว
- ๒) กล้าแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ๓) ฝึกมารยาทในการฟัง และการพูด
- ๔) รู้จักแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้จากการค้นพบตัวเอง
- ๕) ส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะพื้นฐาน
- ๖) ปลุกฝังให้มีคุณธรรม จริยธรรม
- ๗) รู้จักปรับตัวในการเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น

๒.๓.๗ กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ออกนอกห้องเรียนไปสู่สนามเด็กเล่น ทั้งที่บริเวณกลางแจ้งและในร่มเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดเอาความสนใจ และความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมกลางแจ้ง

- ๑) พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่าง ๆ
- ๒) ส่งเสริมให้มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี
- ๓) ส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
- ๔) รู้จักปรับตัว ในการเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ๕) เรียนรู้การระวังรักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น
- ๖) รู้จักการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- ๗) ส่งเสริมให้มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมรอบตัว
- ๘) พัฒนาทักษะการเรียนรู้ เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนก ฯลฯ

๒.๓.๘ กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นกิจกรรมการเล่นที่มีกระบวนการในการเล่นตามชนิดของเกมประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนอ้างอิงมาจากแผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของเกมการศึกษา

- ๑) ส่งเสริมการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบ
- ๒) ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

- ๓) ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลและตัดสินใจแก้ปัญหา
- ๔) ช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรีบนรู้
- ๕) ปลุกฝังให้มีคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยความเอื้อเฟื้อแบ่งปัน และความซื่อสัตย์

๒.๓.๕ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

๑) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๒) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นเครื่องเล่นสัมผัสเล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

๓) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีตนเองตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรมตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

๔) การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันมีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่ายทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

๕) การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกตจำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนแนวความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษาออกสถานที่ประกอบทำอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรม ทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล

การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลุกฝังให้เด็กรู้จักรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้อง

เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็ก เป็นสำคัญ

๖) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรม ศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมุติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ^{๒๔}

๒.๔ สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

ปรัชญาและหลักการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ปรัชญา หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาเป็นกรอบในการพิจารณา ดังนี้

๑) เป็นการพัฒนามนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้
๒) เป็นการพัฒนาผ่านการเล่น และประสบการณ์ตรงหลากหลายลักษณะ ที่เหมาะกับวัย รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม

๓) สนองตอบธรรมชาติ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามศักยภาพของแต่ละคน

๔) การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ

๕) เน้นกระบวนการเท่า ๆ กับผลผลิต

๖) เป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการ

๗) เป็นการพัฒนาแบบองค์รวม

๘) เป็นการพัฒนาโดยร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและคำนึงถึงบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ เน้นการประเมินตามสภาพจริง

ปณิธาน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัย เน้นการอบรมเลี้ยงดูให้เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้บนเส้นทางประสาทสัมผัสทั้งห้าแผนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนระดับอนุบาล

^{๒๔}สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, นโยบายและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย (๐-๕ ปี) พ.ศ.๒๕๔๖-๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ), ๒๕๔๖, หน้า ๑๙ -๔๒.

การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้าน บรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรนั้น ครูจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมร่วมกับเด็กได้อย่างเหมาะสม และบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนด การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์กับเด็กปฐมวัยอย่างเต็มที่ ครูจะต้องสามารถตอบคำถามพื้นฐานต่อไปนี้

๑) วางแผนการจัดประสบการณ์สำหรับใคร ครูต้องรู้จักเด็กที่ตนเองรับผิดชอบ รู้พัฒนาการตามวัย ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ รวมทั้งรู้ว่าควรปรับปรุงและพัฒนาเด็กคนใดในเรื่องใดบ้าง

๒) ต้องการให้เด็กเรียนรู้อะไร ครูต้องรู้จุดหมายของการจัดประสบการณ์ ครูจึงควรศึกษาก่อนว่าทักษะ สาระการเรียนรู้ หรือประสบการณ์สำคัญใดที่จะจัดให้กับเด็ก แล้วจึงวางแผนการจัดกิจกรรมต่อไป

๓) เด็กจะเรียนรู้เรื่องที่ต้องการให้เรียนรู้ได้ดีที่สุดได้อย่างไร ครูต้องรู้จักคิดหาวิธีสอนและสื่อเพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

๔) รู้ได้อย่างไรว่าเด็กเกิดการเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ครูต้องรู้วิธีประเมินผล สร้างและใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม

เมื่อตอบคำถามดังกล่าวข้างต้นแล้ว ครูสามารถนำคำตอบมาใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบการจัดประสบการณ์ ครูควรรวบรวมวัสดุอุปกรณ์และแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อเขียนแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวทางการจัดกิจกรรมหลักทั้ง ๖ กิจกรรม ทั้งนี้ ครูอาจกำหนดกิจกรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไว้อย่างกว้าง ๆ ก่อน แล้วจึงเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่มีรายละเอียดที่ครอบคลุมจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล

สิ่งสำคัญที่ครูควรคำนึงถึงในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยไม่ใช่รูปแบบการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เช่น การเขียนแบบตาราง แบบกิ่งตาราง หรือแบบความเรียง แต่ควรคำนึงถึงการออกแบบกิจกรรมตามหลักการทำงานของสมอง การจัดการจัดการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ และแนวทางการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ไม่ควรให้ความสำคัญกับการเขียนแผนการจัดประสบการณ์มากเกินไปจนเกินกว่าการจัดประสบการณ์จริงสำหรับเด็ก แต่ก็ไม่ควรปล่อยให้แผนการจัดประสบการณ์เป็นสิ่งที่ถูกละเลย เพราะแผนการจัดประสบการณ์ที่ดีย่อมนำไปสู่การสอนที่ดี และดีกว่าการจัดประสบการณ์โดยไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างแน่นอน

เมื่อนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมประจำวันให้แก่เด็กปฐมวัย ครูควรให้ความสำคัญกับการสอนที่มีการออกแบบการสอนไว้ล่วงหน้าพอ ๆ กับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้ หลังจากจัดประสบการณ์แล้วควรทำบันทึกหลังสอน

โดยประเด็นที่ควรบันทึก ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของเด็กตามจุดประสงค์ของการจัดประสบการณ์ การตอบสนองของผู้เรียนต่อการจัดประสบการณ์ ข้อสังเกตเกี่ยวกับสื่อ การออกแบบการจัดประสบการณ์ และลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก แล้วนำผลที่บันทึกนี้มาใช้ในการปรับแผนการจัดประสบการณ์ในวันต่อ ๆ ไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แผนยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลยุทธศาสตร์การพัฒนา
พัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้การคมนาคมของประชาชนสะดวก และปลอดภัย
- ๒) เพื่อให้ประชาชนมีน้ำสะอาดใช้ในการอุปโภค บริโภค ครบทุกครัวเรือน
- ๓) เพื่อให้ประชาชน ได้มีไฟฟ้าสาธารณะใช้เพื่อความปลอดภัยในมุมมืด

๒. เป้าหมายการพัฒนา

- ๑) ประชาชนมีถนนเพื่อการคมนาคมที่สะดวกใช้ครบทุกครัวเรือน ภายในปี พ.ศ.

๒๕๕๒

- ๒) ประชาชนมีน้ำสะอาดสะอาดใช้ครบทุกครัวเรือน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๕
- ๓) ประชาชนมีระบบน้ำประปาใช้ครบทุกครัวเรือน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๒
- ๕) ประชาชนมีไฟฟ้าสาธารณะใช้

๓. แนวทางการพัฒนา

- ๑) ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน ทางเดินเท้า
- ๒) ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษา ระบบน้ำอุปโภคบริโภค
- ๓) ขยายเขตบริการ ไฟฟ้า ไฟฟ้าสาธารณะ

ยุทธศาสตร์ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สุขภาพจิตดี
- ๒) เพื่อการส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- ๓) เพื่อให้เป็นตำบลที่ปลอดภัยเสถียรอย่างยั่งยืน
- ๔) เพื่อให้ประชาชนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ๕) เพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และให้มีรายได้พอเลี้ยงชีพ

๒. เป้าหมายการพัฒนา

- ๑) ประชาชนได้ออกกำลังกายอย่างน้อย ๖๐% ของประชากรทั้งหมด ภายในปีพ.ศ.

๒๕๕๒

๒) มีประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

๓) เป็นตำบลที่ปลอดยาเสพติด ๑๐๐ % ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๒

๔) ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ของชุมชนได้ทุกคน ภายในปี พ.ศ.

๒๕๕๒

๕) ผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ได้รับการช่วยเหลืออย่างน้อย ๕๐ % ของจำนวนผู้ด้อยโอกาสทั้งหมดที่มีอยู่ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๒

๓. แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา

๒) มีการป้องกันและควบคุม โรคติดต่อ

๓) ส่งเสริมการจัดงานประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคม

๕) การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

๖) ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) เพื่อให้เป็นตำบลที่มีความร่มรื่น น่าอยู่

๓) เพื่อให้มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกสุขอนามัย

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๑) เด็ก เยาวชน และประชาชนมีจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) เป็นตำบลที่มีความสะอาดและร่มรื่น น่าอยู่ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๒

๓) มีการกำจัดขยะอย่างถูกสุขอนามัยอย่างน้อย ๒๕๐ ครัวเรือน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๒

๓. แนวทางการพัฒนา

๑) สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) ปรับปรุงถนน ที่สาธารณะให้มีความสะอาด ร่มรื่น

๓) สร้างระบบการกำจัดขยะอย่างถูกสุขอนามัย

ยุทธศาสตร์ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคง

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๒) เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒. เป้าหมายการพัฒนา

- ๑) ประชาชนทุกคนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๒) มีระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๓. แนวทางการพัฒนา

- ๑) มีระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๒) มีการป้องกันสาธารณภัยและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพของประชาชน
๒. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว

๒. เป้าหมายการพัฒนา

๑. ประชาชนมีงานทำ มีอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคง
๒. มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

๓. แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน
๒. การพัฒนาปรับปรุงและบำรุงรักษาสถานที่ท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมือง และการบริหาร

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒) เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและได้รับข้อมูลข่าวสารการพัฒนาอย่างทั่วถึง

๒. เป้าหมายการพัฒนา

- ๑) ประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒) ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางต่าง ๆ ครบทุกครัวเรือน ภายในปี พ.ศ.

๓. แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนที่ทันสมัย และรวดเร็ว
- ๒) เพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน
- ๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนระดับอนุบาล

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๒๓ ว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาต่อไปนี้

๑) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลยั่งยืน

๓) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา

๔) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา ทั้งนี้ได้กำหนดถึงจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา ๒๗ โดยกำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และในวรรคสอง กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

จากข้อกำหนดดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ เป็นหลักสูตรแกนกลางเพื่อเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาปฐมวัย นำไปจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม สำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

ทั้งนี้สถานศึกษาได้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยขึ้นมาเพื่อให้สามารถจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และผู้เรียน โดยใช้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในเอกสารหลักสูตร คือ ชั้นที่ ๑ ศึกษาเอกสารหลักสูตร

แกนกลางและข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและชุมชน ขั้นตอนที่ ๒ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินหลักสูตรก่อนใช้และหลังใช้ ซึ่งขั้นตอนต่าง ๆ จะเป็นแนวกำหนดไว้กว้าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรในการปฏิบัติที่คิดว่ามีความเหมาะสม แต่เนื่องจากสถานศึกษาปฐมวัยในประเทศมีอยู่จำนวนมากที่กระจายไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ประกอบกับพลังความรู้ของท้องถิ่นในบริบทของสังคม ชุมชน แต่ละแห่งนั้นมีอย่างมากมายและหลากหลาย ในการปฏิบัติสถานศึกษาจึงน่าจะมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำสาระท้องถิ่นมาสู่การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กให้ครอบคลุมและกว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษามาตรา ๒๗ ดังกล่าวแล้วด้วยเหตุดังกล่าวจึงควรมีรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่เน้นสาระท้องถิ่น เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาหลักสูตรด้วยตนเอง เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัวตามสภาพจริง ได้เรียนรู้สิ่งที่มีคุณค่าในท้องถิ่นตน นำความรู้มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันก่อให้เกิดความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่น ส่วนในระดับสถานศึกษานั้นทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนท้องถิ่น มีความร่วมมือกันในการพัฒนาเด็กให้เติบโตขึ้นมาในสังคมชุมชน ท้องถิ่นที่มีคุณลักษณะที่เป็นไปตามจุดหมายของการพัฒนาเด็กและจุดหมายของท้องถิ่นชุมชน :

กรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่เน้นสาระท้องถิ่น

ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่เน้นสาระท้องถิ่นมีแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรใน ๒ มิติคือ

๑. มิติด้านวิธีการ
๒. มิติด้านสาระการเรียนรู้

โดยมีรายละเอียดของแนวคิดทั้ง ๒ มิติดังนี้

๑. มิติด้านวิธีการ มีแนวคิดเพื่อกำหนดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรดังนี้

๑.๑ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ได้หลักสูตรที่นำไปสู่การกำหนดการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงในบริบททางสังคม วัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมทั้งจากบุคลากรภายในสถานศึกษาผู้เรียนและชุมชนที่ยึดประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑.๒ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรใช้ขั้นตอนที่สถานศึกษามีประสบการณ์ที่ได้รับจากการพัฒนาหลักสูตรตามวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการให้แนวทางไว้ และได้กำหนดรายละเอียดในขั้นตอนต่าง ๆ ในลักษณะของการปฏิบัติได้

๑.๓ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้ความสำคัญในองค์ประกอบด้านสาระการเรียนรู้ เป็นสำคัญ

๒. มิติด้านสาระการเรียนรู้ มีแนวคิดเพื่อกำหนดกรอบของสาระท้องถิ่นดังนี้

๒.๑ สาระการเรียนรู้ในข้อกำหนดตามมาตรา ๒๓ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในเรื่องความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของสังคมไทย และสาระความรู้เกี่ยวกับ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

๒.๒ สาระการเรียนรู้ในท้องถิ่นกำหนดมิติด้านความรู้ท้องถิ่นไว้ ๖ กลุ่มความรู้ดังนี้

๒.๒.๑ ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิต ซึ่งได้แก่ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สถานที่สำคัญ แหล่งความรู้ วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ

๒.๒.๒ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ภูมิปัญญาด้านความรู้ และภูมิปัญญาที่เป็นบุคคล

๒.๒.๓ คุณค่าความดีงามในท้องถิ่น ได้แก่ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

๒.๒.๔ สิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่เน้นสาระท้องถิ่นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่เน้นสาระท้องถิ่น ประกอบด้วยขั้นตอน ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์สภาพความต้องการของท้องถิ่น ได้แก่

๑.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นเกี่ยวกับสาระท้องถิ่น ๔ ด้าน

๑.๒ การวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา

๑.๓ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรของสถานศึกษา

ขั้นที่ ๒ ขกร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่เน้นสาระท้องถิ่น

๒.๑ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากแบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่นและของนักเรียนและจัดเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านของสาระ

๒.๒ นำข้อมูลจาก ๒.๑ ที่มีความต้องการมากและที่สอดคล้องกันระหว่างความต้องการของท้องถิ่นและนักเรียนมาจัดทำสาระความรู้ท้องถิ่นในหลักสูตรสถานศึกษา

๒.๓ กำหนด โครงร่างหลักสูตรที่เน้นสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

๒.๔ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้เพื่อทดลองใช้

ขั้นที่ ๓ ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพโครงร่างหลักสูตร และแผนการจัดประสบการณ์ และปรับปรุงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ ๔ นำหลักสูตรไปใช้

ขั้นที่ ๕ ประเมินหลักสูตร

มีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนนี้

ขั้นที่ ๑ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์สภาพความต้องการท้องถิ่น

๑.๑ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานชุมชน เป็นการศึกษเกี่ยวกับสภาพสำคัญของท้องถิ่น ๔ ด้าน คือ ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณค่าความดีงามในท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมท้องถิ่น โดยการศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และนำมาจัด และข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งแหล่งบุคคล ตำนาน เรื่องเล่าเกี่ยวกับท้องถิ่น ข้อมูลด้านวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ช่วงเวลา หรือวันสำคัญของชุมชน ทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัญหาชุมชน ฯลฯ จากนั้นจึงจัดรวบรวมแยก เป็นหมวดหมู่ ๔ ด้าน คือ ด้านประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิต ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านคุณค่าความดีงามในท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมท้องถิ่น และจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการของท้องถิ่น

๑.๒ การวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา เป็นการวิเคราะห์โดยศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา ความต้องการในการพัฒนาผู้เรียน การสนับสนุนของฝ่ายต่าง ๆ ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน รายงานการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นสาระท้องถิ่นของชั้นเรียนระดับอื่น ๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในเลือกสาระท้องถิ่น

๑.๓ การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรของสถานศึกษาฉบับเดิมที่พัฒนามาใช้แล้วในระยะแรก โดยวิเคราะห์ในแนวทางดังนี้

๑.๓.๑ จุดมุ่งหมายหลักสูตร

๑.๓.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑.๓.๓ สาระการเรียนรู้

๑.๓.๔ การจัดประสบการณ์

๑.๓.๕ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

๑.๓.๖ การประเมินพัฒนาการ

๑.๓.๗ สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ขั้นที่ ๒ ยกร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่เน้นสาระท้องถิ่น

๒.๑ กำหนดโครงสร้างหลักสูตรจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพความต้องการท้องถิ่นที่ได้จากชุมชนท้องถิ่น วิเคราะห์ศักยภาพสถานศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรของสถานศึกษา กำหนดเป็นประเด็นดังนี้

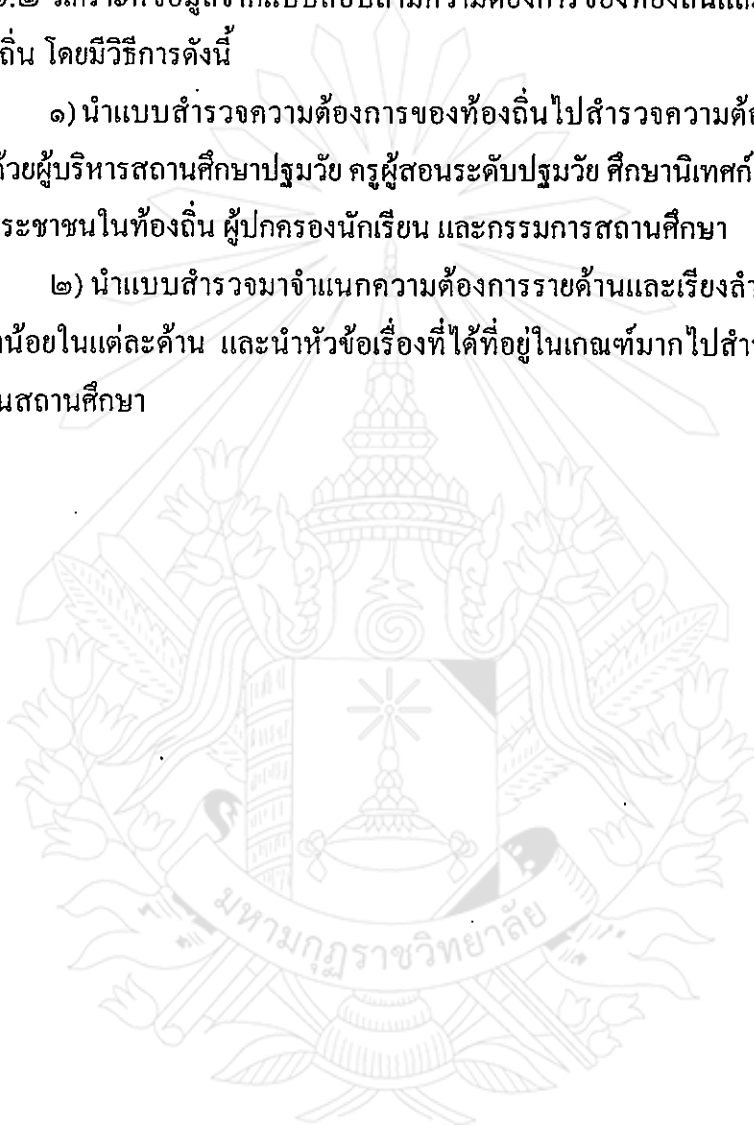
๑) การศึกษาสภาพชุมชนและความต้องการท้องถิ่น เพื่อกำหนดหัวเรื่องในสาระการเรียนรู้รายปี

๒) การวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา เพื่อตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ใน โครงร่างหลักสูตรของสถานศึกษาเดิม ให้สอดคล้องกับสาระท้องถิ่นที่จะพัฒนาเพิ่มเติมการวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรของสถานศึกษาระดับเดิม เพื่อนำมาตัดสินใจปรับปรุงและกำหนด หัวข้อต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสาระท้องถิ่นที่จะพัฒนาเพิ่มเติม

๒.๒ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่นและของนักเรียนเกี่ยวกับ สาระท้องถิ่น โดยมีวิธีการดังนี้

๑) นำแบบสำรวจความต้องการของท้องถิ่นไปสำรวจความต้องการของท้องถิ่นอื่น ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย ครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูล ท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษา

๒) นำแบบสำรวจมาจำแนกความต้องการรายด้านและเรียงลำดับความต้องการจาก มากไปหาน้อยในแต่ละด้าน และนำหัวข้อเรื่องที่ได้ที่อยู่ในเกณฑ์มากไปสำรวจความต้องการของ นักเรียนในสถานศึกษา

๒.๓ นำหัวข้อเรื่องที่เป็นความต้องการของท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน ที่มีความสอดคล้องกันมากำหนดเป็นหัวข้อเรื่องและนำไปจัดทำเป็นชื่อหน่วยที่เป็นสาระการเรียนรู้ รายปี ที่อยู่ในกลุ่มสาระที่ควรเรียนรู้ ๔ เรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง โดยผนวกเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาฉบับเดิม

เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ได้แก่

๑.....

๒.....

๓.....

ฯลฯ

เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อม

๑.....

๒.....

๓.....

ฯลฯ

ธรรมชาติรอบตัว

๑.....

๒.....

๓.....

ฯลฯ

สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

๑.....

๒.....

๒.๔ จัดทำหลักสูตรที่เน้นสาระท้องถิ่น โดยอิงจากหลักสูตรของสถานศึกษาเดิมในหัวข้อตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดได้แก่ วิชาทัศนศึกษา ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่จัดทำเพิ่มเติม

๒.๕ นำสาระการเรียนรู้ในหัวข้อเรื่องท้องถิ่นแต่ละด้านทั้ง ๔ ด้าน โดยสุ่มเลือกด้านละ ๑ หัวข้อมาจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เพื่อทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นที่ ๓ ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร โดยวิธีการดังนี้

๓.๑ จัดทำแบบประเมินคุณภาพโครงสร้างหลักสูตรที่เน้นสาระท้องถิ่น โดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรกับหลักสูตรแกนกลาง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน และด้านการวิจัย เป็นผู้ประเมิน

๓.๒ จัดทำแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นสาระท้องถิ่น และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตร ด้านการสอน และด้านวิจัย รวม ๓ ท่าน เป็นผู้ประเมิน

๓.๓ นำผลการประเมินใน ๓.๑ และ ๓.๒ มาปรับปรุงให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสม

ขั้นที่ ๔ นำหลักสูตรไปใช้

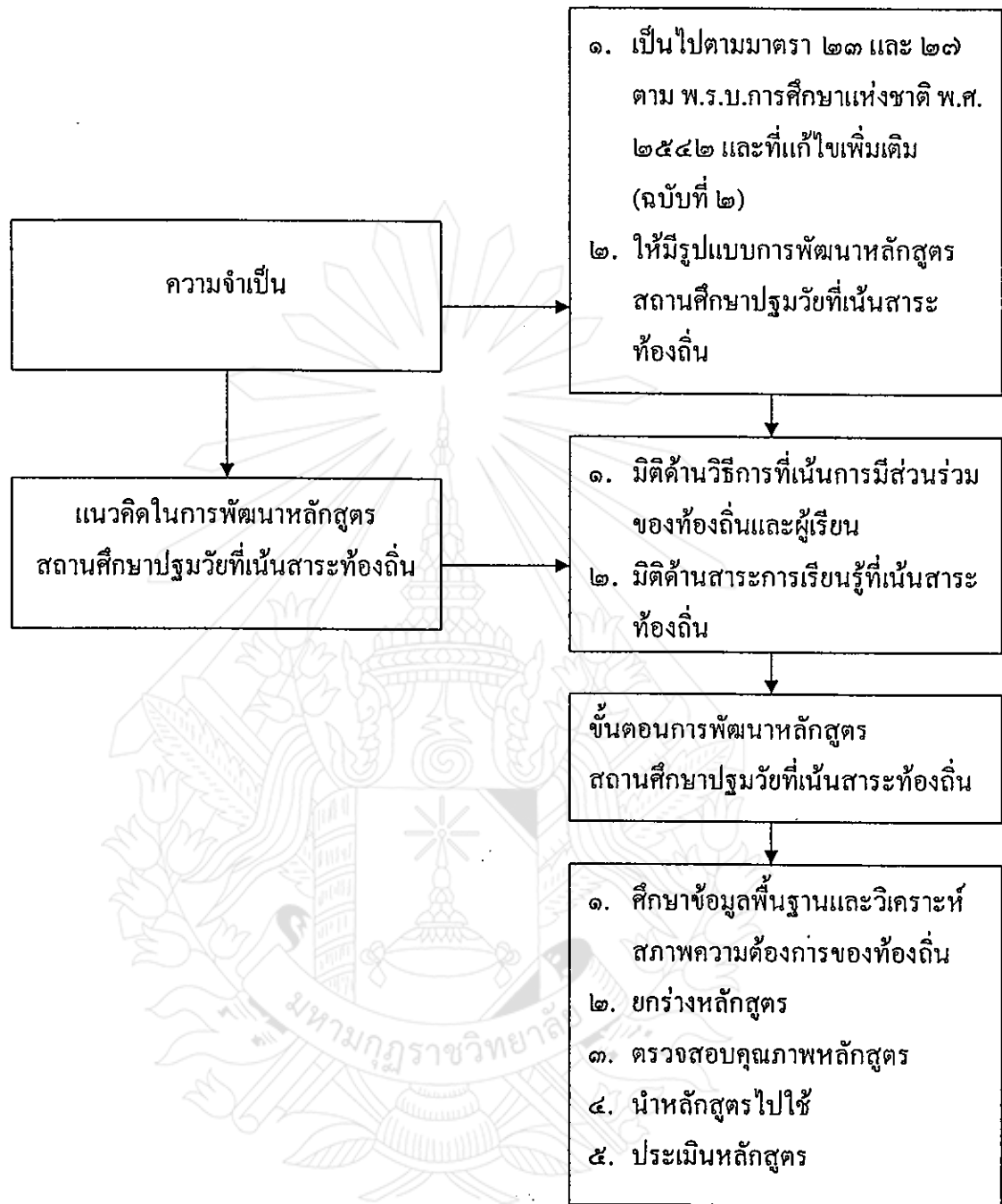
นำแผนการจัดประสบการณ์ที่ได้รับการปรับปรุงตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง และบันทึกข้อสังเกตในการใช้ในรูปแบบสังเกตพฤติกรรมของ ผู้เรียน และการบันทึกผลหลังสอน

ขั้นที่ ๕ ประเมินผลหลักสูตร ประเมินโดยวิธีการดังนี้

๕.๑ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนขณะที่จัดประสบการณ์ในหน่วยการเรียนรู้ที่ทดลองไว้

๕.๒ ประเมินการจัดประสบการณ์ เพื่อตรวจสอบว่าเมื่อนำหลักสูตรไปใช้ในสถานการณ์จริงแล้วมีผลเป็นอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคใด ทั้งนี้การประเมินจะเกี่ยวข้องกับประเด็นดังนี้

- ๑) ความสอดคล้องระหว่างสาระการเรียนรู้กับพัฒนาการของผู้เรียน
- ๒) การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
- ๓) การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คนในชุมชน ผู้ปกครองภูมิปัญญาท้องถิ่น

แผนภูมิที่ ๒.๑ สรุปลักษณะความจำเป็นและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาปฐมวัยที่เน้นสาระท้องถิ่น

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เยาวพรรณ ทิมทอง ได้วิจัยเรื่องการศึกษาการพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยด้วยเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุ ๔-๕ ปี ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยครุสวนดุสิต จำนวน ๓๐ คน ผลการศึกษาพบว่า “เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นเกมการศึกษามิติสัมพันธ์และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นเกมการศึกษาแบบปกติตามหน่วยการสอน มีการพัฒนาสติปัญญาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑”^{๒๕}

ดวงจันทร์ ยางสุวรรณ ได้วิจัย เรื่องการศึกษาความสนใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อเครื่องเล่นสนาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นอนุบาล ๑ และ ๒ จำนวน ๖๐ คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีความสนใจต่อเครื่องเล่นสนามโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนเด็กชั้นอนุบาล ๑ และ ๒ มีความสนใจต่อเครื่องเล่นสนามไม่แตกต่างกันและเด็กเพศชายและหญิงมีความสนใจต่อเครื่องเล่นสนามโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกแต่ละชนิดพบว่า ชิงช้า เด็กปฐมวัยเพศหญิงมีความสนใจมากกว่าเด็กปฐมวัยเพศชาย และบาร์น้อยห้อยโหนคู่ เด็กปฐมวัยเพศชายมีความสนใจมากกว่าเด็กปฐมวัยเพศหญิง^{๒๖}

บุบผา พรหมศรี ได้วิจัยความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง และกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนามของนักเรียนชายหญิงอายุ ๕-๖ ปี ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๒ โรงเรียนอนุบาลวัดอ่างทอง อำเภอเมืองจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทองจำนวน ๑๖๘ คน ผลการศึกษาพบว่า

๑) เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งนั้น ส่งผลให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้น เพราะการนำเกมมาใช้ในการจัดกิจกรรมทำให้เด็กตื่นตัว เกิดความเพลิดเพลิน ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเล่น เพราะมีกติกาการเล่น มีการตัดสินใจแพ้ชนะเกิดการแข่งขันในระหว่างผู้เล่น เป็นลักษณะเรียนรู้แบบเรียนปนเล่น เด็กได้รวมกิจกรรมทุกขั้นตอน

^{๒๕}เยาวพรรณ ทิมทอง, “การพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยด้วยเกมการศึกษามิติสัมพันธ์”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๓๕, ๑๒๕ หน้า.

^{๒๖}ดวงจันทร์ ยางสุวรรณ, “การศึกษาความสนใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อเครื่องเล่นสนาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๕๑, ๑๑๗ หน้า.

๒) การเล่นเกมเล่นสนาม เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์โดยตรง เด็กได้มีโอกาสปฏิบัติและกระทำกับอุปกรณ์เครื่องเล่นสนาม โดยเด็กสามารถเลือกเครื่องเล่นสนามด้วยตนเอง และได้เล่นอย่างอิสระ

กัลยา นิมจิตต์ ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนองกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง ๒๐๐ คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย ผลการศึกษาพบว่า

๑. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดนางนอง มีรูปแบบการเล่านิทานด้วยการปฏิบัติทุกครั้ง ดังนี้

๑) เล่าจากหนังสือนิทานและรูปภาพประกอบ

๒) เล่านิทานเวลาที่เห็นว่าเด็กสนใจ

๓) เนื้อหานิทานที่เล่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์

๔) อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่าคือหนังสือนิทาน

๕) เมื่อเล่าจบผู้ปกครองจะสอดแทรกความรู้ คำสอน คุณธรรม และเปรียบเทียบการกระทำของตัวละครกับการกระทำของเด็กเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้

๖) นิทานที่เลือกนำมาเล่าเป็นเรื่องง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน

๒. เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองตามปัจจัยพื้นฐาน พบว่า เพศ และอายุของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอาชีพ การศึกษาฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับชั้นเรียนของเด็กที่ต่างกัน มีทักษะรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน^{๒๖}

ขวัญนุช บุญอยู่อง ได้วิจัยเรื่อง การส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการเล่า “นิทานคณิต” การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคณิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุ ๔-๕ ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๕ โรงเรียนวัดสารนาถธรรมาราม จังหวัดระยอง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงมาหนึ่งห้องเรียน จากนั้นผู้วิจัยทำการประเมินทักษะ

^{๒๖}บุบผา พรหมศร, “ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งและกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนาม”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๔๒, ๑๒๕ หน้า.

พื้นฐานทางคณิตศาสตร์โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้าง แล้วเลือกเด็กที่ได้คะแนนต่ำ จำนวน ๑๕ คน เพื่อเข้ากิจกรรมการเล่า “นิทานคณิต” เป็นระยะเวลา ๘ สัปดาห์ ๆ ๓ วัน วันละ ๒๐ นาที ผลการศึกษาพบว่า

๑) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่า “นิทานคณิต” มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในทักษะด้านการนับ การรู้ค่าตัวเลข การจับคู่ การเปรียบเทียบ การเรียงลำดับสูงขึ้นไปกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และในด้านการจัดประเภทสูงขึ้นไปกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่า “นิทานคณิต” มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในทุกทักษะสูงขึ้นไปกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่า “นิทานคณิต” เมื่อพิจารณาโดยใช้เส้นภาพแล้วผลปรากฏว่าส่วนใหญ่มีคะแนนทักษะพื้นฐานรายทักษะ หลังการทดลองเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง

๔) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่า “นิทานคณิต” เมื่อพิจารณาโดยใช้เส้นภาพแล้วผลปรากฏว่าเด็กทุกคนมีคะแนนทักษะพื้นฐานรวมทุกทักษะ หลังการทดลองเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง^{๒๔}

สนอง สุธธาอามาตย์ ได้วิจัยเรื่อง ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการประกอบอาหารการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถด้านการฟัง และการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการประกอบอาหารกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชาย-หญิงจำนวน ๑๕ คน ชั้นอนุบาล ๒ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ ผลการศึกษาพบว่า

๑) เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการประกอบอาหารมีความสามารถด้านการฟัง คือ จำแนกเสียงและการเข้าใจความหมายของคำ ค่าเฉลี่ยคะแนนมีค่าสูงขึ้น แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านภาษาของเด็กปฐมวัยสูงขึ้น

๒) เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการประกอบอาหารมีความสามารถด้านการพูด คือ การบอกชื่อสิ่งของและการเล่าเรื่อง ค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้น แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านภาษาของเด็กปฐมวัยสูงขึ้น

^{๒๔} ขวัญนุช บุญอยู่สง, “การส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทานคณิต”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), ๒๕๕๖, ๑๑๒ หน้า.

๓) เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยการประกอบอาหารปรากฏว่า เด็กมีพัฒนาการทั้งทางภาษาด้านการฟังและการพูดสูงขึ้น^{๒๕}

เอื้ออารี ทองพิทักษ์ ได้วิจัยเรื่อง ทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมวาดภาพต่อเติม การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมวาดภาพต่อเติม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) มหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพฯ ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๕ จำนวน ๑๕ คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการศึกษาพบว่า

๑) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการวาดภาพต่อเติม มีทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการวาดภาพต่อเติม มีทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์เมื่อจำแนกตามรายวัน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการวาดภาพต่อเติมพบว่า ทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ด้านความสัมพันธ์ของความยาวและระยะทาง ตำแหน่งที่ตั้ง และการจัดลำดับสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนด้านความสัมพันธ์ของทิศทางการจัดลำดับสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการวาดภาพต่อเติม เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ที่ดี จากการศึกษาระดับคะแนนทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการวาดภาพต่อเติม พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการจัดกิจกรรมการวาดภาพต่อเติมมีแนวโน้มมากกว่าก่อนการทดลอง เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการทดลองทุกด้านมีค่าน้อยกว่าก่อนการทดลอง สะท้อนให้เห็นว่า การทดลองครั้งนี้ช่วยให้นักเรียนมีทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ใกล้เคียงกันการเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ จำแนกด้านย่อยหลังการจัดกิจกรรมการวาดภาพต่อเติม พบว่า ด้านความสัมพันธ์ของความยาวและระยะทางหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยด้านตำแหน่งที่ตั้งหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ด้านทิศทางหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการ

^{๒๕}สนอง สุทธาอามาตย์, “ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการประกอบอาหาร”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๔๕, ๑๒๓ หน้า.

ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยด้านการจัดลำดับสิ่งของ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากการที่เด็กมีทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ความสัมพันธ์ของความยาวและระยะทางสูงขึ้น เป็นเพราะในกิจกรรมการวาดภาพเด็กได้วาดภาพต่อเติมออกมาจากสิ่งที่กำหนดเช่น ภาพเส้น ภาพรูปทรง ภาพติดปะวัสดุ เด็กได้เรียนรู้สังเกตเปรียบเทียบความยาว ความสั้น มิติของการแสดงภาพที่มีความใกล้และไกลของการวาดที่สื่อออกมาให้เห็น ได้นำประสบการณ์เดิมมาถ่ายทอดเป็นภาพ ซึ่งช่วยให้เด็กได้พัฒนาความเข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด^๓

วีรพงศ์ บุญประจักษ์ ได้วิจัยเรื่อง การจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคม ของเด็กปฐมวัย การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อการศึกษาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยเฉลี่ยรวมและแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือและแบ่งปันของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทย ก่อนจัดประสบการณ์และระหว่างการจัดประสบการณ์ในแต่ละช่วงสัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง ๕-๖ ปี ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๔ โรงเรียนศิริรัศมิ์วิทยาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน ๑๐ คน เพื่อจัดกิจกรรมการเล่นสมมติเป็นระยะเวลา ๘ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๓ วัน วันละ ๓๐ นาที ผลการวิจัยพบว่า “เด็กปฐมวัยก่อนการจัดประสบการณ์และระหว่างการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทย ในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงแต่ละสัปดาห์ พบว่าคะแนนพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยรวม มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดช่วงระยะเวลา ๘ สัปดาห์ กล่าวคือ ในช่วงสัปดาห์ที่ ๑ เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และในสัปดาห์ที่ ๒ เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในช่วงสัปดาห์ที่ ๓, ๔, ๕, ๖, ๘ เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ และในช่วงสัปดาห์ที่ ๗ เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากก่อนการจัดประสบการณ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ความร่วมมือ ความเห็น

^๓ เอื้ออารี ทองพิทักษ์, “ทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการวาดภาพต่อเติม”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), ๒๕๔๖, ๑๒๓ หน้า.

อกเห็นใจ ช่วยเหลือและแบ่งปันพบว่าเด็กปฐมวัยก่อนการจัดประสบการณ์ และระหว่างการจัดประสบการณ์การเล่นที่บ้านไทยในแต่ละช่วงของสัปดาห์มีพฤติกรรมทางสังคมทั้ง ๓ ด้านเพิ่มขึ้น^{๑๑}

เยาวนารถ เลาหบรรจง ได้วิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญาที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กปฐมวัย การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย หญิง อายุ ๔-๕ ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๕ โรงเรียนเบญจมบพิตร สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพฯ ได้ มาโดยการสุ่มกลุ่มด้วยการจับฉลากมา ๑ ห้องเรียน จากจำนวน ๒ ห้องเรียน แล้วให้ครูผู้สอนทำการประเมินโดยใช้แบบประเมินความภาคภูมิใจในตนเอง คัดเลือกที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จำนวน ๑๕ คน เพื่อจัดให้เด็กได้รับการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา เป็นระยะเวลา ๘ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๓ วัน วันละ ๒๐ นาที ผลการศึกษาพบว่า

๑) การที่เด็กมีการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้นในระดับดีมาก โดยเฉพาะด้านเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านเห็นคุณค่าผู้อื่น ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับดีมาก และด้านมีจิตใจคืออยู่ในระดับดีสามารถอธิบายได้ว่า ลักษณะของการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญาเป็นการเรียนรู้แบบปฏิบัติเด็กได้แสดงออก ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้สนับสนุนให้คำปรึกษาเด็กมีอิสระในการกระทำ ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในงานที่ตนได้กระทำ และเมื่องานเสร็จเด็กยังได้รับรู้ถึงผลสำเร็จในงานที่ตนเองกระทำ โดยนำเสนอต่อครูและเพื่อนในชั้นเรียน มีการร่วมกันตรวจความถูกต้อง ทุกคนได้รับการดูแลและถูกสะท้อนผลเหมือนกัน เด็กสามารถเรียนรู้ความก้าวหน้าของตนเองได้สม่ำเสมอ ย่อมส่งผลให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

๒) บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา ครูแบบจิตปัญญาต้องเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนด้วยการเตรียมความพร้อมอำนวยความสะดวก กระตุ้นให้เกิดความคิดให้คำปรึกษาชี้แนะ ในขณะที่เรียน ส่งเสริมการสรุปข้อความรู้ที่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้นี้เทศการทำกิจกรรมกลุ่มเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ให้แก่ผู้เรียนระหว่างทำกิจกรรม ประเมินผลและป้อนข้อมูลกลับเมื่อผู้เรียนนำเสนอผลงานหรือแนวคิดอย่างสร้างสรรค์ บทบาทของครูในลักษณะนี้สามารถส่งเสริมให้เด็กมีความภาคภูมิใจได้ ทั้งนี้เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กในขณะที่ทำกิจกรรมนั้นมีอิทธิพลต่อ

^{๑๑}วีรพงศ์ บุญประจักษ์, “การจัดประสบการณ์การเล่นที่บ้านไทยที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๔๕, ๑๒๒ หน้า.

การพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กปฐมวัยด้วยการที่ครูให้ความรักกำลังใจ ยกย่องชมเชย ยอมรับความคิดเห็นของเด็ก ส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกรับรู้ เกิดความรู้สึที่ดีต่อตนเอง กล้าที่จะแสดงออกทางความคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก โดยในระยะแรกของการดำเนินกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา ผู้วิจัยพบว่าเด็กขาดความมั่นใจ เกิดการลังเลที่จะกระทำกิจกรรม แต่เมื่อผู้วิจัยเข้าไปเสริมแรงด้วยการชมเชยให้กำลังใจ ใช้คำถามกระตุ้นความคิดความสนใจ เปิดโอกาสให้เด็กลงมือกระทำด้วยตนเองอีกครั้ง เด็กจะเกิดความภาคภูมิใจ เกิดความมั่นใจที่จะคิด พูด และทำกิจกรรมได้^{๓๒}

ธดาวรรณ ดีสม ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบต่อภาพ การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบต่อภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กนักเรียนชาย หญิง อายุ ๕-๖ ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๔๖ โรงเรียนเบญจมบพิตร สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มด้วยการจับสลากมา ๑ ห้องเรียน จากจำนวน ๒ ห้องเรียน แล้วจับสลากนักเรียนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจัดเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน ๒๔ คน เพื่อจัดให้เด็กได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบต่อภาพเป็นระยะเวลา ๘ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๓ วัน วันละ ๓๐ นาที ผลการศึกษาพบว่า

๑) การเรียนแบบต่อภาพเป็นวิธีการเรียนที่เด็กจะต้องเข้าเรียนเป็นกลุ่ม ซึ่งมีทั้งกลุ่มเหี่ยวและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เป็นการเรียนเพื่อค้นหาคำตอบของคำถามที่ครูตั้งประเด็นไว้ให้สำหรับเด็กปฐมวัยจะค้นหาคำตอบจากสื่อ อุปกรณ์ที่อยู่ในกลุ่ม และสรุปเป็นความรู้ร่วมกันซึ่งในระยะแรกของการทดลอง เด็กยังสับสนกับวิธีการเรียนและสับสนกับข้อตกลงไม่ว่าจะเป็นคำถาม การปฏิบัติการหาคำตอบจากสื่อ การเข้ากลุ่มเหี่ยวและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งการเข้ากลุ่มผู้วิจัยต้องใช้สัญลักษณ์ติดเพื่อให้เด็กเข้ากลุ่มได้ถูกต้องและผู้วิจัยเข้าไปแนะนำการเรียนรู้อันแต่ละกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลังจากเด็กเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อย และจะเข้าไปพูดคุยกับเด็กเมื่อเด็กเข้ากลุ่มเหี่ยวเพื่อสรุปความรู้ที่ได้ร่วมกันอีกครั้ง เมื่อการทดลองผ่านไป ๓ สัปดาห์ เด็กทุก ๆ คนสามารถเข้ากลุ่มและปฏิบัติตามข้อตกลงการเรียนได้อย่างดี แต่เมื่อมีเพื่อนที่เผลอเข้ากลุ่มผิดสมาชิกของกลุ่มจะเรียกกลับไปทันทีเพราะเด็กจะรู้ว่าเขาได้เรียนรู้ไม่ครบทั้ง ๔ หัวข้อย่อย เด็กจะช่วยกันจำว่ากลุ่มของตนเองต้องเรียนรู้เรื่องอะไร และครูถามไว้ว่าอย่างไรหากเด็กจำไม่ได้ก็จะถามครู

^{๓๒} เขาวนารถ เลหาบรรจง, “ผลของการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญาที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กปฐมวัย”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๔๕, ๑๑๕ หน้า.

๒) ในขณะที่เด็กเข้าเรียนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มเหย้า ในระยะแรกของการทดลองเด็กจะยังพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้ศึกษาได้ไม่ดี ซึ่งผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยต้องเข้าไปกระตุ้นให้เด็กกระตือรือร้นและสนใจมากยิ่งขึ้น โดยใช้คำถามกระตุ้น และให้แรงเสริมเป็นคำชมเชยเมื่อเด็กมีการสนทนาตอบโต้ เมื่อการทดลองผ่านไป ๔ สัปดาห์ เด็กจำนวนมากสามารถพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนได้ดี ซึ่งมีเด็กจำนวนน้อยจะไม่ค่อยพูด ผู้วิจัยจะเข้าไปถามคำถามเป็นการกระตุ้นให้เขาพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่านไปศึกษามาร่วมกับเพื่อน หลังจากการทดลอง ๖ สัปดาห์ เด็กก็สามารถสนทนาโต้ตอบกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) เนื่องจากลักษณะการเรียนแบบต่อภาพเป็นการจัดกิจกรรมที่ทำเป็นกลุ่ม และเป็นการเรียนรู้จากสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลาย ในระยะแรกเด็กจะหวงอุปกรณ์ สื่อ ที่ใช้ในแต่ละกลุ่มไว้เพียงผู้เดียว กล่าวคือ ต้องการจับจองเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยต้องให้คำแนะนำกับเด็กทุก ๆ คนในแต่ละกลุ่มว่าของที่ใช้ให้ใช้ร่วมกัน และเมื่อในกลุ่มใดไม่มีการแย่งหรือหวงอุปกรณ์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะชมเชย เมื่อผ่านไป ๒ สัปดาห์ มีเด็กที่หวงอุปกรณ์ ๒-๓ คน แต่เพื่อนในกลุ่มจะช่วยกันบอกว่าเป็นของส่วนรวมไม่ให้เก็บไว้คนเดียวสัก ๆ ก็จะเข้าใจ และเริ่มปรับตัวดีขึ้นจนในที่สุดหลังจากสัปดาห์ที่ ๓ ก็ไม่มีเด็กที่หวงสื่ออุปกรณ์เหมือนวันแรก

๔) กิจกรรมการเรียนแบบต่อภาพเป็นกิจกรรมที่จัดเป็นกลุ่ม ดังนั้นนอกจากจะพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ในเด็กปฐมวัยแล้ว ยังมีผลต่อการพัฒนาทางด้านสังคม ไม่ว่าจะเป็นการเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ การแบ่งปัน การรอคอย ความมีวินัย ภาษา รวมไปถึงการยอมรับผู้อื่นของเด็กด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนแบบต่อภาพทั้งสิ้นกล่าว^๓

พระมหากษัตริย์พิสิษฐ สุเมธ สมทอง ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กปฐมวัยของครูที่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน ประสบการณ์การผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ และอายุ พบว่า “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของครูที่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ในวัด จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กิจกรรมกลางแจ้ง ส่วนกิจกรรมเกมการศึกษาอยู่ในอันดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ อยู่ในระดับมาก ครูที่เลี้ยงที่มีระดับการศึกษา และอายุต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๕

^๓ ลดาพรรณ คีสม, “การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบต่อภาพ”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๔๖, ๑๒๒ หน้า.

กิจกรรม คือ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และ กิจกรรมเกมการศึกษา โดยครูพี่เลี้ยงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยน้อยกว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน โดยครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ ๑-๕ ปี ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์การผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ ๑-๓ ครั้ง และครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์การผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการมากกว่า ๓ ครั้งขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน ครูพี่เลี้ยงที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี และครูพี่เลี้ยงที่มีอายุมากกว่า ๓๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นบางกิจกรรมคือ กิจกรรมเกมการศึกษา แตกต่างกัน โดยครูพี่เลี้ยงที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยมากกว่าครูพี่เลี้ยง ที่มีอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป^{๑๑๔}

กัญญา อินทร์จันทร์ ได้ศึกษาเรื่องกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ๑-๑๐ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านหาดเสือเต้น จังหวัดอุดรธานี เป็นการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์โดยผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะของนักเรียนในระดับปฐมวัย เป็นการบูรณาการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ๑-๑๐ ผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ เพื่อสนองความต้องการตามธรรมชาติ ความสนใจ และความพอใจของเด็ก เกิดความผ่อนคลาย และได้รับประสบการณ์ สนุกสนาน รื่นเริง จากการเล่นกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะแบบต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พร้อมสอดแทรกเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ผ่านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะในรูปแบบต่าง เช่น บทเพลง จังหวะ รูปแบบการเคลื่อนไหว ฯลฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์เรื่อง ๑-๑๐ ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ให้สูงขึ้น และเพื่อก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ โดยมีกลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒ จำนวน ๘ คน ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๐ ผลการศึกษาพบว่า หลังการจัด ๑๐๐ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ๑-๑๐ โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมและการสังเกต พบว่าเด็กทุกคนมีพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ตามความสามารถของแต่ละคน ทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เด็กผ่านการประเมินใน

^{๑๑๔}พระมหาพงศ์พิสิฏฐ์ สุเมโธ สมทอง, “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กปฐมวัยของครูพี่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดศรีสะเกษ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๔๗, ๑๘๒ หน้า.

ระดับเกินร้อยละ ๘๐ และเด็กทุกคนมีเจตคติที่ดีต่อการจัด ๑๐๐ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ๑-๑๐

ผลการศึกษารั้ครั้งนี้แสดงว่า ๑๐๐ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ๑-๑๐ ที่ผู้จัดทำได้พัฒนาขึ้น สามารถเพิ่มทักษะคณิตศาสตร์เรื่อง ๑-๑๐ ได้ดีขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการใช้ความคิด ค้นคว้า แก้ปัญหา และเรียนรู้ เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ในระดับที่สูงขึ้นและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้^{๑๕}

เมื่อพิจารณาจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วพบว่า งานวิจัยในเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมีจำนวนน้อยมาก ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่ทำวิจัยในเรื่องนี้ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในหลายกิจกรรม เช่น กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมโดยการเล่นเก้ต่าง ๆ การจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม และสติปัญญา ด้วยการจัดกิจกรรมทั้ง ๖. กิจกรรมคือ ๑. กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ ๒. กิจกรรมสร้างสรรค์ ๓. กิจกรรมเสรี ๔. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ๕. กิจกรรมกลางแจ้ง ๖. กิจกรรมเกมการศึกษา

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมด การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยหรือการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ ส่วนในการจัดการศึกษาด้วยกิจกรรมทั้ง ๖ กิจกรรม เพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาก่อนถึงวัยเรียนระดับประถมศึกษา เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงแรกของชีวิต มีอิทธิพลมากต่อการเสริมสร้างฐานความพร้อมในการพัฒนาตัวเด็ก เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงจะทำให้พัฒนาการของเด็กได้รับการพัฒนาเป็นเด็กที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเติบโตขึ้นเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของประเทศชาติ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทราบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการนำไปปรับปรุงแก้ไขในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๑๒ เรื่อง เกี่ยวกับเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การสอน แต่เพียงงานวิจัยที่ได้ทำการจัดกิจกรรมจริงเพียง

^{๑๕} ภัฏญา อินทร์จันทร์, “กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ๑-๑๐ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านหาดเสือเต้น จังหวัดอุดรดิษฐ์”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๕๑, ๑๑๖ หน้า.

เรื่องเดียว คืองานวิจัยของ พระมหาพงศ์พิสิฏฐ์ สุเมโธ สมทอง ซึ่งพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จากงานวิจัยเหล่านี้จะมาใช้ในการตั้งสมมติฐาน และอภิปรายผลต่อไป

๒.๖ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

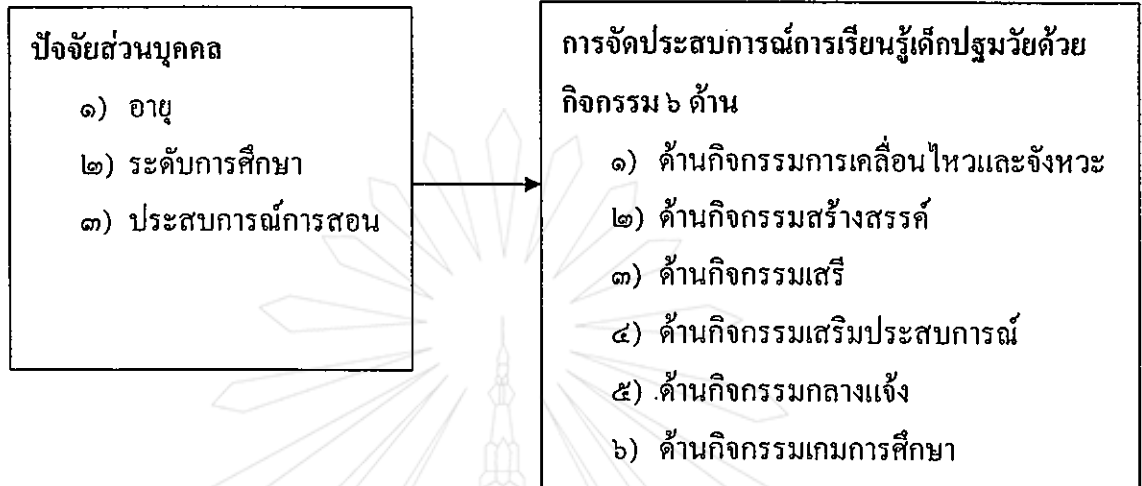
กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดจากการศึกษารายละเอียดในกลุ่มมือแนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ในกิจกรรม ๖ กิจกรรมหลัก ที่เกี่ยวกับตัวแปรตาม ได้แก่ ๑) ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ๒) ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ ๓) ด้านกิจกรรมเสรี ๔) ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ๕) ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง และ ๖) ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา^๖ และนำแนวคิดของพระมหาพงศ์พิสิฏฐ์ สุเมโธ สมทอง^๗ ที่เกี่ยวกับตัวแปรต้น คือ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน มาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเพื่อให้ประสบผลตามที่ต้องการ ผู้วิจัยเห็นควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมทั้ง ๖ ด้าน คือ เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยจำแนกสถานภาพของครูที่เลี้ยงในด้านอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน โดยสามารถเขียนเป็นแผนภูมิกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยได้ ดังแผนภาพที่ ๒.๑

^๖ กรมวิชาการ, แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิต บัณฑิตและกระบวนการ, อ่างแก้ว, หน้า ๑๐.

^๗ พระมหาพงศ์พิสิฏฐ์ สุเมโธ สมทอง, “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กปฐมวัยของครูที่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดศรีสะเกษ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแก้ว หน้า ๖๖.

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ ๒.๑ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งที่จะศึกษาเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย :
ศึกษากรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุ
วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยจะดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ซึ่งมุ่งศึกษาการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษากรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
โดยมีกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กเด็กปฐมวัยกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอ
จตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จากหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๓
หน่วยงาน มีครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน ๑๑๓ คน

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กของกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุร
พักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการเทียบตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน ๑๐๒
คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กของกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการเทียบตารางสำเร็จรูปแบบเครจซี่และมอร์แกน จำนวน ๑๐๒ คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ด้วยการแยกประเภทของประชากรเป็นกลุ่มย่อยหรือชั้นก่อน แล้วจึงสุ่มตัวอย่างแยกกันด้วยวิธี Simple Random Sampling โดยวิธีการจับฉลากขึ้นมา โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการสุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้ดูแลเด็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด		
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เทศบาลตำบลหัวช้าง	๑๒	๑๐
เทศบาลตำบลหนองผือ	๑๔	๑๒
เทศบาลตำบลเมืองหงส์	๑๒	๑๐
เทศบาลตำบลน้ำใส	๔	๔
เทศบาลตำบลดงกลาง	๕	๕
องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสังข์	๑๓	๑๒
เทศบาลตำบลอี่อง	๔	๔
เทศบาลตำบลลิ้นฟ้า	๖	๕
องค์การบริหารส่วนตำบลคูน้อย	๑๓	๑๒
เทศบาลตำบลศรีโคตร	๑๐	๑๐
เทศบาลตำบลโคกล่าม	๑๑	๑๐
เทศบาลตำบลดงแดง	๖	๕
เทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน	๓	๓
รวม	๑๑๓	๑๐๒

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูล แนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษากรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิตกรมพินาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด ๕ ระดับ จำนวน ๕๐ ข้อ ถามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยในกิจกรรม ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ ด้านกิจกรรมเสรี ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง และด้านกิจกรรมเกมการศึกษา

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - ended Question) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังขั้นตอนการสร้างต่อไปนี้

๑) ศึกษาจากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย และคู่มือเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย

๒) กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยสร้างเครื่องมือแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด ขอบข่าย และตัวแปรที่ต้องศึกษาโดยการจัดทำขึ้นมาใหม่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษากรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิตกรมพินาน จังหวัดร้อยเอ็ด ให้ครอบคลุมการจัดกิจกรรมทั้ง ๖ กิจกรรม

๓) นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

๔) นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจวิจารณ์แก้ไขข้อเสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

๕) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ถูกต้องตามหลักวิชาการ และในด้านภาษาที่ใช้ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา

(๑) ดร.ประพิศ โบราณมูล ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ค่าเฉลี่ย ๐.๕๐ - ๐.๔๕

มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยน้อยที่สุด

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานในการวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบการวิเคราะห์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษากรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe's

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการตรวจสอบข้อมูล ความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามมาลงรหัส (Coding) แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาทำการบันทึก โดยใช้การประมวลผลสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งการวิเคราะห์ ดังนี้

๓.๗.๑ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

๑) การหาค่าอำนาจจำแนก (Discriminative Power = D.P.) ของแบบสอบถามเป็นรายชื่อ ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายชื่อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total correlation)

แทนค่าสูตรคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่าย (Simple Correlation)* ดังนี้

$$R_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ R_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับ Y

X แทน ผลรวมของค่าตัวแปร X

$\sum Y$ แทน ผลรวมของค่าตัวแปร Y

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าตัวแปร X และตัวแปร Y

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร X

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร Y

N แทน จำนวนคู่ของค่าตัวแปร หรือจำนวนสมาชิกในกลุ่ม

*บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐), หน้า ๑๐๗.

๒) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๒

แทนค่าสูตรคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ดังนี้

$$\Gamma_n = \frac{n}{n-1} \left[\frac{\overline{\chi(n=\chi)}}{ns^2} \right]$$

Γ_n แทน ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ χ แทน ค่าเฉลี่ย
 S^2 แทน ความแปรปรวนของแบบทดสอบ n แทน จำนวนข้อทดสอบ

๓.๗.๒ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษากรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่

๑) ค่าร้อยละ (Percentage) มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

๒) ค่าเฉลี่ย (Mean = \bar{x}) มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\Sigma x}{N}$$

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 Σx แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

๓) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 Σx แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 X แทน คะแนนแต่ละตัว

^๒ เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๐๑-๑๐๔.

๓.๓.๓ สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัด
 ประสิทธิภาพการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษากรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน
 จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสิทธิภาพการสอน
 โดยใช้สถิติ t-test และ F-test (One Way Anova) โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

๑) ค่า t-test (Independent sample t-test) มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N-1}}}$$

t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ผลต่างระหว่างคู่คะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง หรือจำนวนคู่คะแนน

๒) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยใช้ F-test

แหล่งของการแปรปรวน	ผลรวมของกำลังสอง (Sum of Squares)	df	ค่าโดยประมาณของความแปรปรวน (Mean Square)	F
ระหว่างกลุ่ม (b)	$SS_b = \sum_{j=1}^k (T_j^2 / n_j) - \frac{T^2}{N}$	k-1	$MS_b = \frac{SS_b}{k-1}$	$F = \frac{MS_b}{MS_w}$
ภายในกลุ่ม	$SS_w = SS_t - SS_b$	N-k	$MS_w = \frac{SS_w}{N-k}$	
ทั้งหมด	$SS_t = \sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^{n_j} X_{ij}^2 - \frac{T^2}{N}$	N-1		

เมื่อ F แทน ค่าที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ F

n_j แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ j

N แทน จำนวนคนทั้งหมด (เท่ากับ $\sum n_j$)

k แทน จำนวนกลุ่ม

T_j แทน ผลรวมของคะแนนทุกตัวในคอลัมน์

T แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

X_{ij} แทน คะแนนแต่ละตัว

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้ คือ

๑. เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

๒. เพื่อเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ของครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

๓. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ซึ่งได้ทำการสุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้ดูแลเด็กของกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๑๐๒ ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ สำหรับตอบปัญหาการวิจัย และวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าเปรียบเทียบกรณีตัวแปร ๒ กลุ่ม
F	แทน	ค่าเปรียบเทียบกรณีตัวอย่างมากกว่า ๒ กลุ่ม
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกของคะแนนยกกำลังสอง (Mean of Square)
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๒ ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การสอน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ ๒ การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะ กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การ ทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe)

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศึกษา เฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า ๓๕ ปี	๕๕	๕๓.๘
๓๕ ปีขึ้นไป	๔๗	๔๖.๑
รวม	๑๐๒	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า ๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘ และอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๑ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนและร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๕๖	๕๔.๘
ปริญญาตรีขึ้นไป	๔๖	๔๕.๑
รวม	๑๐๒	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๘ และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ จำนวนและร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม
ประสบการณ์การสอน

ประสบการณ์การสอน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า ๕ ปี	๕๓	๕๒.๐
๕ ปี ขึ้นไป	๔๕	๔๘.๐
รวม	๑๐๒	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า ๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๐

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย
ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ตามตารางที่ ๔.๔ - ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก
ปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนก
ตามรายด้าน

ด้าน ที่	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย	ระดับการจัดประสบการณ์		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	๓.๑๒	๐.๒๓	ปานกลาง
๒	ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์	๒.๕๗	๐.๕๕	ปานกลาง
๓	ด้านกิจกรรมเสรี	๒.๕๕	๐.๑๕	ปานกลาง
๔	ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์	๒.๕๖	๐.๑๑	ปานกลาง
๕	ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง	๓.๐๐	๐.๑๐	ปานกลาง
๖	ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา	๓.๐๐	๐.๑๒	ปานกลาง
	รวม	๓.๐๑	๐.๐๖	ปานกลาง

(n = ๑๐๒)

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยสำหรับศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง ๖ ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้าน
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง ด้านกิจกรรมเสรี
ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ และด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	ระดับการจัดประสบการณ์		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ	๓.๔๐	๐.๕๔	ปานกลาง
๒.	จัดกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงหรือปฏิบัติตามคำสั่ง	๒.๕๓	๐.๖๔	ปานกลาง
๓.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง หรือคำคล้องจอง	๓.๓๗	๐.๕๕	ปานกลาง
๔.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการประกอบคำบรรยาย หรือเรื่องราวต่าง ๆ	๓.๓๕	๐.๕๖	ปานกลาง
๕.	จัดกิจกรรมฝึกให้เด็กเป็นผู้นำหรือผู้ตาม โดยให้เคลื่อนไหวหรือทำท่าทางจากความคิดของตนเองอย่างอิสระ	๒.๕๘	๐.๑๓	ปานกลาง
๖.	จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กคิดหาวิธีเคลื่อนไหว ทั้งที่ต้องเคลื่อนที่ และไม่ต้องเคลื่อนที่เป็นรายบุคคล เป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม	๒.๕๘	๐.๑๓	ปานกลาง
๗.	จัดกิจกรรมให้เด็กใช้สิ่งของที่มีอยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการเคลื่อนไหวและจังหวะ	๒.๕๖	๐.๑๕	ปานกลาง
๘.	จัดกิจกรรมโดยการสร้างบรรยากาศอย่างอิสระช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น เพลิดเพลิน รู้สึกสบายและสนุกสนาน	๒.๕๕	๐.๐๕	ปานกลาง
	รวม	๓.๑๒	๐.๒๓	ปานกลาง

(n = ๑๐๒)

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและ จังหวะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ ๑. การจัด กิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ ข้อ ๔. จัดกิจกรรมให้ เด็กได้เล่นหรือแสดงท่าทางตามจินตนา การประกอบคำบรรยาย หรือเรื่องราวต่างๆ และข้อ ๓. จัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงหรือคำคล้องจอง ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์	ระดับการจัดประสบการณ์		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้วาดภาพระบายสีตามจินตนาการ	๒.๕๗	๐.๒๕	ปานกลาง
๒.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการปั้น เช่น ปั้นดินเหนียว ดินน้ำมัน กระดาษ แป้งโด ฯลฯ	๒.๕๗	๐.๓๓	ปานกลาง
๓.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำการพับ ฉีก ตัด ปะกระดาษ เป็นรูปต่างๆ ตามจินตนาการ	๒.๕๒	๐.๒๗	ปานกลาง
๔.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้พิมพ์ภาพจากวัสดุที่หลากหลาย เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ เชือก ก้านกล้วย เป็นต้น	๒.๕๓	๐.๒๕	ปานกลาง
๕.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้ประดิษฐ์ของเล่นประเภทร้อย สอด เช่น ร้อยดอกไม้ ร้อยผ้าขูด เป็นต้น	๓.๐๐	๐.๑๕	ปานกลาง
๖.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นกับสี เช่น เป่าสี ละเลงสีพับสี หยดสี เป็นต้น	๒.๕๗	๐.๒๒	ปานกลาง
๗.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นวาดภาพสร้างสรรค์ตัวต่อต่างๆ	๓.๐๑	๐.๑๓	ปานกลาง
๘.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้ประดิษฐ์ผลงานทางศิลปะโดยใช้ วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น	๓.๐๐	๐.๐๕	ปานกลาง
๙.	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นกิจกรรมในมุมบล็อกที่ประกอบไปด้วยแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่าง ๆ	๓.๐๐	๐.๑๔	ปานกลาง
๑๐.	จัดเวลาให้เด็กได้อ่านหนังสือในมุมหนังสือที่มี หนังสือเหมาะกับเด็กเช่นหนังสือภาพ หนังสือนิทาน	๓.๐๒	๐.๑๖	ปานกลาง
๑๑.	จัดเวลาให้เด็กเล่นเป็นหมอนนุ่มหมอนโดยจัดให้มี เครื่องจำลองเลียนแบบเครื่องมือหมอนให้เด็กได้เล่น สมมติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหมอนและผู้ป่วย	๒.๕๕	๐.๒๑	ปานกลาง
๑๒.	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นเกี่ยวกับมุมร้านค้าเพื่อให้เด็กได้ เล่นซื้อขายสิ่งของต่างๆ	๓.๐๐	๐.๒๔	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๖ (ต่อ)

ข้อ	ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์	ระดับการจัดประสบการณ์		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๓.	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นในมุมวิทยาศาสตร์หรือธรรมชาติ ศึกษาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลองดูจากภาพหรือ พาดูธรรมชาติรอบๆ ศูนย์ฯ	๒.๕๑	๐.๒๘	ปานกลาง
๑๔.	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นน้ำหรือเล่นทรายด้วยอุปกรณ์ ต่างๆ เช่น กระบะทราย ภาชนะใส่น้ำ สายยาง ถ้วยตวง กรวยกรอกน้ำ เป็นต้น	๒.๕๕	๐.๒๑	ปานกลาง
รวม		๒.๕๓	๐.๕๕	ปานกลาง

(n = ๑๐๒)

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์โดยรวม
อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ ๑๑. จัดเวลาให้เด็ก
ได้อ่านหนังสือในมุมหนังสือที่มีหนังสือเหมาะกับเด็กเช่นหนังสือภาพ หนังสือนิทานประเภทต่าง ๆ
ข้อ ๑๑. จัดเวลาให้เด็กได้เล่นในมุมบ้านที่จัดให้เป็นสภาพบ้าน ประกอบด้วยเครื่องใช้ในบ้านที่เป็น
ของจริงหรือของจำลอง และข้อ ๑. จัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นวาดภาพสร้างสรรค์ตัวต่อต่าง ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสรี
โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านกิจกรรมเสรี	ระดับการจัดประสบการณ์		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑.	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นกิจกรรมในมุมบล็อกที่ประกอบไปด้วยแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่าง ๆ	๒.๕๘	๐.๓๔	ปานกลาง
๒.	จัดเวลาให้เด็กได้อ่านหนังสือในมุมหนังสือที่มีหนังสือเหมาะกับเด็ก เช่น หนังสือภาพ หนังสือนิทานประเภทต่าง ๆ	๓.๐๐	๐.๓๕	ปานกลาง
๓.	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นในมุมบ้านที่จัดให้เป็นสภาพบ้านประกอบด้วย เครื่องใช้ในบ้านที่เป็นของจริงหรือของจำลอง	๒.๕๕	๐.๓๒	ปานกลาง
๔.	จัดเวลาให้เด็กเล่นเป็นหมอในมุมหมอโดยจัดให้มีเครื่องจำลองเลียนแบบเครื่องมือหมอให้เด็กได้เล่นสมมติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหมอและผู้ป่วย	๒.๕๗	๐.๔๓	ปานกลาง
๕.	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นเกี่ยวกับมุมร้านค้า เพื่อให้เด็กได้เล่นซื้อขายสิ่งของต่าง ๆ	๓.๐๔	๐.๓๕	ปานกลาง
๖.	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นในมุมวิทยาศาสตร์หรือธรรมชาติศึกษาให้เด็กได้สำรวจสังเกต ทดลอง ดูจากภาพหรือพาดูธรรมชาติรอบ ๆ ศูนย์ฯ	๒.๕๕	๐.๓๕	ปานกลาง
๗.	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นน้ำหรือเล่นทรายด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น กระบะทราย ภาชนะใส่น้ำ สายยาง ถ้วยตวง กรวยกรอกน้ำ เป็นต้น	๒.๕๘	๐.๔๘	ปานกลาง
	รวม	๒.๕๕	๐.๑๕	ปานกลาง

(n = ๑๐๒)

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ ๕. จัดเวลาให้เด็กได้เล่นเกี่ยวกับมุมร้านค้า เพื่อให้เด็กได้เล่นซื้อขายสิ่งของต่าง ๆ ข้อ ๒. จัดเวลาให้เด็กได้อ่านหนังสือในมุมหนังสือที่มีหนังสือเหมาะกับเด็ก เช่น หนังสือภาพ หนังสือนิทานประเภทต่าง ๆ และข้อ ๖. จัดเวลาให้เด็กได้เล่นในมุมวิทยาศาสตร์หรือธรรมชาติศึกษาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ดูจากภาพหรือพาดูธรรมชาติ รอบ ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรม เสริมประสบการณ์ โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์	ระดับการจัดประสบการณ์		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น	๒.๕๘	๐.๓๔	ปานกลาง
๒.	ครูได้เล่านิทาน หรือเรื่องราวต่างๆ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	๓.๐๐	๐.๓๕	ปานกลาง
๓.	สาธิตเพื่อให้เด็กได้สังเกตและเกิดการเรียนรู้เช่น การสาธิตทำอาหาร ทดลองทำอาหาร เป็นต้น	๒.๕๕	๐.๓๒	ปานกลาง
๔.	จัดกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ทั้งในบริเวณศูนย์ฯ และนอกบริเวณศูนย์ฯ	๒.๕๗	๐.๔๓	ปานกลาง
๕.	จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเล่นบทบาทสมมุติ	๓.๐๔	๐.๓๕	ปานกลาง
๖.	จัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินด้วยการร้องเพลง เล่นเกมท่องคำคล้องจอง	๒.๕๕	๐.๓๕	ปานกลาง
๗.	เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้แทนผู้สอนเช่น ผู้สูงอายุ หรือพ่อแม่ ตำรวจ ทหาร หมอ เป็นต้น	๒.๕๘	๐.๔๘	ปานกลาง
	รวม	๒.๕๖	๐.๑๑	ปานกลาง

(n = ๑๐๒)

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ ๕. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเล่นบทบาทสมมุติ ข้อ ๒. ครูได้เล่านิทาน หรือเรื่องราวต่างๆ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และข้อ ๖. จัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินด้วยการร้องเพลง เล่นเกมท่องคำ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรม กลางแจ้งโดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง	ระดับการจัดประสบการณ์		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑.	ให้เด็กเล่นเครื่องเล่นที่เด็กสามารถปีนป่าย เช่นบันได เชือก กระดานลื่น ไม้พาดเป็นระยะ ๆ บาร์ต่างระดับ ไม้สำหรับทรงตัวและตาข่ายเชือก	๒.๕๕	๐.๒๕	ปานกลาง
๒.	จัดกิจกรรมให้เด็กเล่นเครื่องเล่นสำหรับหมุนโยก หรือ ไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยกไม้กระดก	๒.๕๕	๐.๒๒	ปานกลาง
๓.	จัดกิจกรรมเล่นทรายทั้งทรายแห้งและทรายเปียก โดย ให้เด็กให้นำมาก่อเป็นรูปตามจินตนาการของเด็ก	๒.๕๕	๐.๒๑	ปานกลาง
๔.	จัดกิจกรรมการเล่นน้ำเพื่อเรียนรู้ทักษะด้านต่างๆ เช่น ปริมาตร การสังเกต การจำแนก เป็นต้น	๓.๐๔	๐.๒๑	ปานกลาง
๕.	จัดกิจกรรมบ้านจำลองสำหรับเด็ก ที่ทำด้วยเศษวัสดุ ประเภทผ้าใบ กระสอบป่าน ให้เด็กเล่นสมมติตาม จินตนาการของเด็ก	๓.๐๑	๐.๑๕	ปานกลาง
๖.	นำอุปกรณ์กีฬาเช่น ลูกบอล ห่วงยาง มาให้เด็กเล่น อย่างอิสระ	๓.๐๒	๐.๑๖	ปานกลาง
๗.	จัดเวลาให้เด็กได้มีการเล่นอย่างอิสระตามจินตนาการ และความต้องการของเด็ก	๓.๐๓	๐.๓๑	ปานกลาง
	รวม	๓.๐๐	๐.๑๐	ปานกลาง

(n = ๑๐๒)

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลางทั้งหมด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ ๔. จัดกิจกรรมการเล่นน้ำเพื่อเรียนรู้ทักษะด้านต่างๆ เช่น ปริมาตร การสังเกต การจำแนก เป็นต้น ข้อ ๗. จัดเวลาให้เด็กได้มีการเล่นอย่างอิสระตามจินตนาการและความต้องการของเด็ก และข้อ ๖. นำอุปกรณ์กีฬามาให้เด็กเล่นอย่างอิสระ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
 สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรม
 เกมการศึกษา เป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา	ระดับการจัดประสบการณ์		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑.	จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี เช่น เกมจับคู่ภาพที่มีสีเหมือนกัน เกมจับคู่ภาพที่มีสีต่างกัน	๓.๐๐	๐.๐๕	ปานกลาง
๒.	จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปร่าง เช่น เกมการจับคู่สิ่งที่เหมือนกัน เกมภาพตัดต่อ เกมจับคู่ภาพกับโครงร่างของสิ่งเดียวกัน เกมจับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลักเกมแยกให้ออกบอกให้ได้	๒.๕๘	๐.๕๒	ปานกลาง
๓.	จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดประเภทจัดหมวดหมู่ เช่น เกมจับคู่ภาพเหมือนของสิ่งต่างๆ เกมจัดหมวดหมู่ภาพกับสัญลักษณ์เป็นต้น	๓.๐๒	๐.๑๖	ปานกลาง
๔.	จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับระยะใกล้ไกล เช่น เกมโยงภาพหนึ่งไปหาอีกภาพหนึ่ง เกมโยงสิ่งที่ใกล้ไปหาสิ่งที่อยู่ไกล	๓.๐๐	๐.๒๖	ปานกลาง
๕.	จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจำนวน เช่น เกมจับคู่ภาพจำนวนที่ตรงกัน เกมจับคู่จำนวนกับตัวเลข	๒.๕๗	๐.๓๒	ปานกลาง
๖.	จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพื้นที่ เช่น เกมตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม) เกมอุปมาอุปไมย เกมหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของเครื่องใช้	๓.๐๐	๐.๓๔	ปานกลาง
	รวม	๓.๐๐	๐.๑๒	ปานกลาง

(n = ๑๐๒)

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ ๓. จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดประเภท จัดหมวดหมู่ เช่น เกมจับคู่ภาพเหมือนของสิ่งต่างๆ เกมจัดหมวดหมู่ภาพกับสัญลักษณ์ เป็นต้น ข้อ ๖. จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพื้นที่ เช่น เกมตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม) เกมอุปมาอุปไมย เกมหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของเครื่องใช้ และข้อ ๔. จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับระยะใกล้ไกล เช่น เกมโยงภาพหนึ่งไปหาอีกภาพหนึ่ง เกมโยงสิ่งที่ใกล้ไปหาสิ่งที่อยู่ไกลตามลำดับ

ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ตามอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน ระดับการศึกษา

ผลวิเคราะห์ปรากฏแสดงในตารางที่ ๔.๑๑ - ๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมเป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กปฐมวัย	ต่ำกว่า ๓๕ ปี (n = ๕๕)			๓๕ ปีขึ้นไป (n = ๔๗)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	๒.๕๓	๑.๑๒	ปานกลาง	๓.๓๔	๑.๑๒	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์	๒.๕๖	๑.๑๖	ปานกลาง	๒.๕๘	๑.๑๔	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมเสรี	๒.๕๗	๑.๑๗	ปานกลาง	๓.๑๑	๑.๑๒	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์	๒.๕๘	๑.๑๑	ปานกลาง	๒.๕๔	๑.๑๒	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง	๓.๑๑	๑.๑๕	ปานกลาง	๓.๑๑	๑.๑๑	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา	๓.๑๑	๑.๑๑	ปานกลาง	๒.๕๘	๑.๑๓	ปานกลาง
รวม	๒.๕๗	๑.๑๕	ปานกลาง	๓.๑๔	๑.๑๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ จำแนกตามอายุ

ด้านกิจกรรม	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
เคลื่อนไหว และจังหวะ	ระหว่างกลุ่ม	๑	๔.๒๐	๔.๒๐	๒๖๓.๑๐	๐.๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๑.๕๕	๐.๐๑		
	รวม	๑๐๑	๕.๗๕			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ จำแนกตามอายุ

ด้านกิจกรรม	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
สร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๕.๒๕	๐.๐๒
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๐.๒๕	๐.๐๐		
	รวม	๑๐๑	๐.๓๑			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสรีจำแนกตามอายุ

ด้านกิจกรรม เสรี	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๓	๐.๐๓	๑.๖๕	๐.๒๐
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๒.๒๘	๐.๐๒		
	รวม	๑๐๑	๒.๓๒			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านกิจกรรมเสรีไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์จำแนกตามอายุ

ด้านกิจกรรม เสริม ประสบการณ์	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๒	๐.๐๒	๒.๐๒	๐.๑๕
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๑.๔๐	๐.๐๑		
	รวม	๑๐๑	๑.๔๓			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านกิจกรรมเสริมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง จำแนกตามอายุ

	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านกิจกรรม กลางแจ้ง	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๒๐	๐.๖๕
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๑.๐๓	๐.๐๑		
	รวม	๑๐๑	๑.๐๓			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านกิจกรรมกลางแจ้งไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา จำแนกตามอายุ

	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านกิจกรรม เกมการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๓	๐.๐๓	๒.๑๘	๐.๑๔
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๑.๕๓	๐.๐๑		
	รวม	๑๐๑	๑.๕๖			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านกิจกรรมเกมการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมเป็นรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กปฐมวัย	ต่ำกว่าปริญญาตรี (n = ๕๖)			ปริญญาตรีขึ้นไป (n = ๔๖)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและ จังหวะ	๒.๕๓	๐.๑๒	ปานกลาง	๓.๓๕	๐.๐๕	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์	๒.๕๖	๐.๐๖	ปานกลาง	๒.๕๘	๐.๐๓	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมเสรี	๒.๕๘	๐.๑๓	ปานกลาง	๓.๐๐	๐.๑๑	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์	๒.๕๗	๐.๑๐	ปานกลาง	๒.๕๕	๐.๑๓	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง	๒.๕๕	๐.๐๕	ปานกลาง	๓.๐๑	๐.๑๐	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา	๓.๐๑	๐.๑๐	ปานกลาง	๒.๕๘	๐.๑๔	ปานกลาง
รวม	๒.๕๗	๐.๐๕	ปานกลาง	๓.๐๔	๐.๐๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการศึกษา มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม		๑	๔.๕๒	๔.๕๒	๖.๗๑๕	๐.๐๑
ภายในกลุ่ม		๑๐๐	๑.๒๖	๐.๐๑		
รวม		๑๐๑	๕.๗๘			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม		๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๕.๘๕๕	๐.๐๐
ภายในกลุ่ม		๑๐๐	๐.๓๐	๐.๐๐		
รวม		๑๐๑	๐.๓๑			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสรีจำแนกตามระดับการศึกษา

	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านกิจกรรมเสรี	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๘๐	๐.๓๗
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๒.๓๐	๐.๐๒		
	รวม	๑๐๑	๒.๓๒			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมเสรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์จำแนกตามระดับการศึกษา

	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๒	๐.๐๒	๑.๕๓	๐.๒๑
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๑.๔๑	๐.๐๑		
	รวม	๑๐๑	๑.๔๓			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง จำแนกตามระดับการศึกษา

	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านกิจกรรม กลางแจ้ง	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๕๔	๐.๔๖
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๑.๐๓	๐.๐๑		
	รวม	๑๐๑	๑.๐๓			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมกลางแจ้ง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๔ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านกิจกรรม เกมการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๓	๐.๐๓	๒.๑๘	๐.๑๔
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๑.๕๓	๐.๐๑		
	รวม	๑๐๑	๑.๕๖			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมเกมการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๕ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การตอน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กปฐมวัย	๑ - ๕ ปี (n = ๕๕)			๕ ปีขึ้นไป (n = ๔๗)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและ จังหวะ	๒.๕๔	๐.๑๑	ปานกลาง	๓.๓๑	๐.๑๘	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์	๒.๕๖	๐.๐๖	ปานกลาง	๒.๕๘	๐.๐๓	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมเสรี	๒.๕๘	๐.๑๗	ปานกลาง	๓.๐๐	๐.๑๑	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์	๒.๕๗	๐.๑๐	ปานกลาง	๒.๕๕	๐.๑๒	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง	๓.๐๐	๐.๐๕	ปานกลาง	๓.๐๐	๐.๑๐	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา	๓.๐๒	๐.๑๐	ปานกลาง	๒.๕๗	๐.๑๓	ปานกลาง
รวม	๒.๕๘	๐.๐๕	ปานกลาง	๓.๐๔	๐.๐๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามประสบการณ์ มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๖ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ด้านกิจกรรม	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
เคลื่อนไหวและ จังหวะ	ระหว่างกลุ่ม	๑	๓.๕๐	๓.๕๐	๑๕๒.๓๕	๐.๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๒.๒๕	๐.๐๒		
	รวม	๑๐๑	๕.๗๕			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๗ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ด้านกิจกรรม	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
สร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๒.๕๕	๐.๐๘
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๐.๓๐	๐.๐๐		
	รวม	๑๐๑	๐.๓๐			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๘ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสรี จำแนกตามประสบการณ์การสอน

	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านกิจกรรมเสรี	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๒๕	๐.๕๘
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๒.๓๑	๐.๐๒		
	รวม	๑๐๑	๒.๓๒			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมเสรีไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๙ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จำแนกตามประสบการณ์การสอน

	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๑.๑๒	๐.๒๙
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๑.๔๒	๐.๐๑		
	รวม	๑๐๑	๑.๔๓			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๐ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านกิจกรรม กลางแจ้ง	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๑๘	๐.๖๖
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๑.๐๓	๐.๐๑		
	รวม	๑๐๑	๑.๐๓			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๑ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านกิจกรรม เกมการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๑	๐.๐๔	๐.๐๔	๓.๐๓	๐.๐๘
	ภายในกลุ่ม	๑๐๐	๑.๕๒	๐.๐๑		
	รวม	๑๐๑	๑.๕๖			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณี
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ ๔.๓๒

ตารางที่ ๔.๓๒ ข้อเสนอแนะของผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย
ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	๑. ด้านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยให้เด็กได้เล่นหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการ ประกอบคำบรรยาย หรือเรื่องราวต่างๆ	๒๐
๒.	๒. ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ ควรมีการทำกิจกรรมการให้เด็กได้เล่นวาดภาพด้วยการใช้สีต่าง ๆ ให้มากกว่านี้	๑๐
๓.	๓. ด้านกิจกรรมเสรี ควรมีการจัดเวลาให้เด็กเล่นเป็นหมอบในมุมหมอบ โดยจัดให้มีเครื่องจำลองเลียนแบบเครื่องมือหมอบให้เด็กได้เล่นสมมติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหมอบและผู้ป่วยมากขึ้นกว่านี้	๕
๔.	๔. ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น และจัดกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ทั้งใน และนอกบริเวณศูนย์ฯ	๑
๕.	๕. ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นเครื่องเล่นที่เด็กสามารถปีนป่าย เช่น บ้าน ไค เชือก กระดานลื่น บาร์ต่างระดับ ต่าง ๆ	๕
๖.	๖. ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปร่าง เช่น เกมการจับคู่สิ่งๆที่เหมือนกัน เกมภาพตัดต่อ เกมจับคู่ภาพกับโครงร่างของสิ่งเดียวกันเพิ่มขึ้น	๑๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเรียงความถี่จากมากไปหาน้อย จำนวน ๕ ลำดับแรก ได้แก่ ข้อ ๑. การเสนอให้การจัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยให้เด็กได้เล่นหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการ ประกอบคำบรรยาย หรือเรื่องราวต่างๆ รองลงมาคือ ข้อ ๖. เสนอให้มีการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปร่าง เช่น เกมการจับคู่สิ่งๆ ที่เหมือนกัน เกมภาพตัดต่อ เกมจับคู่ภาพกับโครงร่างของสิ่งเดียวกัน ข้อ ๒. เน้นการทำกิจกรรมการให้เด็กได้เล่นวาดภาพด้วยการใช้สีต่างๆ มากกว่านี้ ข้อ ๓. ควรจัดเวลาให้เด็กเล่นเป็นหมอบในมุมหมอบ โดยจัดให้มีเครื่องจำลองเลียนแบบเครื่องมือหมอบให้เด็กได้เล่นสมมติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหมอบและผู้ป่วยมากขึ้นกว่านี้ และข้อ ๕. ควรจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นเครื่องเล่นที่เด็กสามารถปีนป่าย เช่น บ้านไคเชือก กระดานลื่น บาร์ต่างๆ ระดับ ต่าง ๆ ส่วนข้อเสนอแนะจำนวนน้อยที่สุด คือ ข้อ ๔. ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น และจัดกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ทั้งใน และนอกบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๑๐๒ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดมีจำนวน ๕๐ ข้อ โดยแบ่งออกเป็นกิจกรรม ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ๒) ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ ๓) ด้านกิจกรรมเสรี ๔) ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ๕) ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง และ ๖) ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา

ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ โดยใช้หลักของ Rating Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และเป็นแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ ทดสอบค่า (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ซึ่งสามารถสรุปผลตามข้อค้นพบได้ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑ ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุส่วนมากน้อยกว่า ๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘๐ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ ๕๔.๘๐) และมีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า ๕ ปี

๕.๑.๒ ตอนที่ ๒ การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การศึกษการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง ด้านกิจกรรมเสรี ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ และด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

๑) ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ พบว่า การศึกษการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงหรือปฏิบัติตามคำสั่ง

๒) ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ พบว่า การศึกษการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดเวลาให้เด็กได้อ่านหนังสือในมุมหนังสือที่มีหนังสือเหมาะกับเด็กเช่นหนังสือภาพ หนังสือนิทานประเภทต่าง ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดเวลาให้เด็กได้เล่นในมุมวิทยาศาสตร์หรือธรรมชาติศึกษาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลองดูจากภาพหรือพาดูธรรมชาติรอบ ๆ ศูนย์ฯ

๓) ด้านกิจกรรมเสรี พบว่า การศึกษการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดเวลาให้เด็กได้เล่นเกี่ยวกับมุมร้านค้า เพื่อให้เด็กได้เล่นซื้อขายสิ่งของต่าง ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดเวลาให้เด็กเล่นเป็นหมอในมุมหมอ โดยจัดให้มีเครื่องจำลองเลียนแบบเครื่องมือหมอให้เด็กได้เล่นสมมติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหมอและผู้ป่วย

๔) ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเล่นบทบาทสมมติ ครูได้เล่านิทาน หรือเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ทั้งในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และนอกบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๕) ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมการเล่นน้ำเพื่อเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ เช่น ปริมาตร การสังเกต การจำแนก เป็นต้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดกิจกรรมเล่นทรายทั้งทรายแห้งและทรายเปียก โดยให้เด็กให้นำมาก่อนเป็นรูปตามจินตนาการของเด็ก

๖) ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา พบว่า การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดประเภท จัดหมวดหมู่ เช่น เกมจับคู่ภาพเหมือนของสิ่งต่างๆ เกมจัดหมวดหมู่ภาพกับสัญลักษณ์ เป็นต้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจำนวน เช่น เกมจับคู่ภาพจำนวนที่ตรงกันเกมจับคู่จำนวนกับตัวเลข

๕.๑.๓ ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยรวมทั้ง ๖ ด้านไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) อายุ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่างกันมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน

๒) ระดับการศึกษา พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน

๓) ประสพการณ์การสอน พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสพการณ์การสอนต่างกันมีการจัดประสพการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๔ ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสพการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ครูผู้ดูแลเด็กมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสพการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเรียงลำดับตามข้อที่มีค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ซึ่งกิจกรรมที่อยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูง ๒ ลำดับแรก ได้แก่

๑) ด้านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยให้เด็กได้เล่นหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการ ประกอบคำบรรยาย หรือเรื่องราวต่าง ๆ

๒) ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์

ควรมีการทำกิจกรรมการให้เด็กได้เล่นวาดภาพด้วยการใช้สีต่าง ๆ ให้มากกว่านี้

๓) ด้านกิจกรรมเสรี

ควรมีการจัดเวลาให้เด็กเล่นเป็นหมอบในมุมหมอบ โดยจัดให้มีเครื่องจำลองเขียนแบบ เครื่องมือหมอบให้เด็กได้เล่นสมมติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหมอบและผู้ป่วยมากขึ้นกว่านี้

๔) ด้านกิจกรรมเสริมประสพการณ์

ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น และจัดกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ทั้งในและนอกบริเวณศูนย์ฯ

๕) ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง

ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นเครื่องเล่นที่เด็กสามารถปีนป่าย เช่น บัน ไลเชือก กระดานลื่น บอร์ดต่างระดับ ต่าง ๆ

๖) ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา

ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปร่าง เช่น เกมการจับคู่สิ่งที่เหมือนกัน เกมภาพตัดต่อ เกมจับคู่ภาพกับโครงร่างของสิ่งเดียวกันเพิ่มขึ้น

๕.๒ อภิปรายผล

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในกิจกรรม ๖ ด้าน คือ ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ ด้านกิจกรรมเสรี ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และ กิจกรรมเกมการศึกษา มีที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

๕.๒.๑ การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในระดับปานกลาง แต่อย่างไรก็ดี ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้ดูแลเด็กเห็นว่า ควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะมากที่สุด เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกตัวตนของตัวเอง เพราะในขณะที่เด็กเล่นนั้น จะได้ใช้สมรรถภาพทางด้านร่างกายหลาย ๆ ส่วน ควบคู่กับการใช้สติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรีสุดา คัมภีร์ภัทร ที่ได้ศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐานพบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะมีทักษะทางพื้นฐานมากขึ้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นการตอบสนองความต้องการธรรมชาติของเด็ก และยังทำให้การจัดประสบการณ์มีความสนุกสนานยิ่งขึ้นดังที่ นิตยา ประพฤติกิจ กล่าวว่าเด็ก ๆ นั้น ไม่สามารถอยู่นิ่ง ๆ อย่างสงบเงียบได้ เพราะความคิด ร่างกาย และปากของเด็กมิได้หยุดนิ่ง ดังนั้น เด็กจึงต้องการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา อย่างสมดุลกันทุก ๆ ด้าน

เมื่อพิจารณาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นรายด้าน ซึ่งพบประเด็นสำคัญที่ควรแก่การนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

๑) ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ จัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการ การประกอบคำบรรยาย หรือเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องจากธรรมชาติของเด็กมีความต้องการในการแสดงออกและเล่นกิจกรรมต่างๆตามจินตนาการของตนเองสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา อินทร์จันทร์ ได้ศึกษาเรื่องกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ๑-๑๐ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านหาดเสือเต้น จังหวัดอุดรธานี เป็นการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์โดยผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหว

และจังหวะของนักเรียนในระดับปฐมวัย โดยให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ เพื่อสนองความต้องการตามธรรมชาติ ความสนใจ และความพอใจของเด็ก เกิดความผ่อนคลาย และได้รับประสบการณ์ สนุกสนาน รื่นเริง เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พร้อมสอดแทรกเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ผ่านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะในรูปแบบต่าง เช่น บทเพลง จังหวะ รูปแบบการเคลื่อนไหว ฯลฯ ผลการศึกษาพบว่า หลังการจัด ๑๐๐ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ๑-๑๐ โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมและการสังเกต พบว่าเด็กทุกคนมีพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ตามความสามารถของแต่ละคน ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เด็กผ่านการประเมินในระดับเกินร้อยละ ๘๐ และเด็กทุกคนมีเจตคติที่ดีต่อการจัด ๑๐๐ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ๑-๑๐ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดกิจกรรมให้เด็กใช้สิ่งของที่มีอยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการเคลื่อนไหวและจังหวะ และจัดกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงหรือปฏิบัติตามคำสั่ง อาจเนื่องจากครูผู้ดูแลเด็กเล็กหนึ่งคนต้องรับผิดชอบดูแลเด็กที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวนมาก จึงไม่สามารถที่จะจัดกิจกรรมให้เด็กใช้สิ่งของที่มีอยู่ใกล้ตัวเด็กได้อย่างทั่วถึง

๒) ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดเวลาให้เด็กได้อ่านหนังสือในมุมหนังสือที่มีหนังสือเหมาะกับเด็ก เช่น หนังสือภาพ หนังสือนิทานประเภทต่าง ๆ เนื่องจากว่า เด็กได้ทำกิจกรรมมีการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมต่อการอ่านหนังสือภาพ หนังสือนิทานสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญนุช บุญอยู่สง ได้วิจัยเรื่อง การส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยการเล่า "นิทานคณิต" พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่า "นิทานคณิต" มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในทักษะด้านการนับ การรู้ค่าตัวเลข การจับคู่ การเปรียบเทียบ การเรียงลำดับอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับทักษะสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และในด้านการจัดประเภทสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็ก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดเวลาให้เด็กได้เล่นในมุมวิทยาศาสตร์หรือธรรมชาติศึกษาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลองดูจากภาพหรือพาดูธรรมชาติรอบ ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ภายใต้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีงบประมาณจำกัด ไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์ของเด็กได้อย่างเพียงพอ อีกทั้งครูผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบดูแลเด็กที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวนมาก จึงไม่สามารถที่จะจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่

๓) ด้านกิจกรรมเสรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดเวลาให้เด็กได้เล่นเกี่ยวกับมุมร้านค้า เพื่อให้เด็กได้เล่นซื้อขายสิ่งของต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเล่นบทบาทสมมุติ สอดคล้องกับคณาจารย์สถาบันราชภัฏ โพรแกรมนิเทศศึกษาศาสตร์วิทยาลัย กล่าวถึงกิจกรรมเสรีว่าเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมการเล่นหรือมุมประสบการณ์หรือศูนย์การเรียนรู้ ที่จัดไว้ภายในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา มุมบ้าน และมุมร้านค้า เป็นต้น เนื่องจากมุมต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจ และความต้องการของเด็กทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี ผลโยธิน กล่าวไว้ว่า มุมบล็อกควรมีสื่อที่เกี่ยวกับการก่อสร้างสื่อที่แยกออกและประกอบได้ สื่อที่บรรจุและสามารถเทออกได้ สื่อสำหรับเล่นสมมุติและภาพถ่ายต่าง ๆ มุมบล็อกครูที่เลี้ยงให้เด็กเป็นผู้เลือกและตัดสินใจว่าจะทำอะไรบ้างในช่วงของการปฏิบัติต่อเด็กที่เข้าไปเล่นในมุมบล็อกจะทำให้มุมนี้แน่นเกินไปนั้น นับเป็นโอกาสดีที่เด็ก ๆ จะได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงกับเพื่อน ๆ หรือการสนับสนุนจากครูหากเขาต้องการ เด็กจะแสดงให้เห็นถึงการแบ่งปัน การใช้พื้นที่และสื่ออุปกรณ์ร่วมกันหรือการแก้ปัญหาโดยการย้ายบล็อกไปเล่นตรงที่ไม่แน่นหนามากนัก เพื่อลดความกังวลเกี่ยวกับปัญหาจำนวนเด็กที่มากไปมุมบล็อกต้องเป็นมุมที่น่าสนใจ มีระเบียบ และเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนองความต้องการทำสิ่ง ๆ ต่างของเด็ก ก่อให้เกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการมากขึ้น ดังที่วัฒนา ปุณญฤทธิ์ และปฐิกรณ์ ตุกชูแสง กล่าวว่า รูปทรงและรูปร่างต่าง ๆ เป็นการทำให้เด็กรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยเฉพาะการเข้าใจความสัมพันธ์ของวัตถุกับเนื้อที่ซึ่งเด็กจะเรียนรู้เรื่องรูปร่างและรูปทรงของวัตถุจากการใช้ประสาทสัมผัสของตนกับวัสดุต่าง ๆ จากนั้นเด็กจะค่อย ๆ เข้าใจเรื่องความสัมพันธ์ของวัตถุกับสิ่งต่าง ๆ เช่น ความสัมพันธ์ด้านเนื้อที่ ความสัมพันธ์กับระยะเวลา ระยะทาง และการกระทำในธรรมชาติจะปรากฏวัตถุสิ่งของต่าง ๆ อยู่ล้อมรอบตัวไปหมด สิ่งเหล่านี้ปรากฏเป็นตัวตนอยู่ได้เพราะมีรูปร่างและรูปทรงทำให้มองเห็นและสัมผัสได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดเวลาให้เด็กเล่นเป็นหมอบในมุมหมอบโดยจัดให้มีเครื่องจำลองเลียนแบบเครื่องมือหมอบให้เด็กได้เล่นสมมุติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหมอบและผู้ป่วย เนื่องจากว่า ครูที่เลี้ยงมีภาระงานในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดมากมายที่จะต้องดำเนินการไม่มีเวลาและงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือจำลองเลียนแบบเครื่องมือหมอบมาใช้ในกิจกรรมเล่นบทบาทสมมุติ อีกประการครูที่เลี้ยงขาดประสบการณ์ขาดเทคนิคในการใช้เครื่องมือหมอบจำลองเลียนแบบ ครูที่เลี้ยงเห็นว่าสิ่งเหล่านี้ไม่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมและการดูแลรักษาเป็นเรื่องที่อยู่ยากสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก

๔) ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดเวลาให้เด็กได้เล่นเกี่ยวกับมุมร้านค้า เพื่อให้เด็กได้เล่นซื้อขายสิ่งของต่าง ๆ และการ

จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเล่นบทบาทสมมุติ สอดคล้องกับงานคณาจารย์สถาบันราชภัฏวโรรสวิชาการศึกษาลงปฐมวัย ที่กล่าวถึงการเล่นบทบาทสมมุติว่า การเล่นเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน การเล่นคืองานของเด็ก เด็กทุกคนจำเป็นต้องเล่นใน ขณะที่เด็กเล่นเด็กจะใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ฝึกการใช้ภาษา ฝึกการแก้ปัญหา เด็กเรียนรู้การปรับตัวและผ่อนคลายความตึงเครียด พ่อแม่และครูที่เลี้ยงต้องเข้าใจในคุณค่าของการเล่น การเล่นบทบาทสมมุติต่าง ๆ เช่น สมมุติเป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นทหาร ตำรวจ หมอคนขายของหรือเด็กสมมุติตัวเองเป็นสัตว์ต่าง ๆ เช่น ช้าง ม้า นก หรือเครื่องบิน การเล่นชนิดนี้จะทำให้เด็กรู้จักสังเกตใช้จินตนาการ การผ่อนคลายความรู้สึกบางอย่างของเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากการเล่นเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน นอกจากนี้แล้ว ถ้าเด็กได้เล่นด้วยกัน เช่น แสดงเป็นคนป่วยให้เด็กอีกคนหนึ่งเป็นหมอตรวจอาการ เด็กจะรู้จักช่วยเหลือกัน เรียนรู้ การแก้ปัญหาและรู้จักปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่ม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ทั้งในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และนอกบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เนื่องจากครูที่เลี้ยงเห็นว่าสิ่งเหล่านี้ไม่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมและการดูแลเด็กเล็กนอกสถานที่นั้น เป็นเรื่องที่ยุ่งยากสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก

๕) ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อจัดกิจกรรมการเล่นน้ำเพื่อเรียนรู้ทักษะด้านต่างๆ เช่น ปริมาตร การสังเกต การจำแนก เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของบุรชัย ศิริมหาสาคร กล่าวไว้ว่า กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กมีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกายและแสดงออกอย่างอิสระโดยยึดความสนใจ และความสามารถของแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น การเล่นเครื่องเล่นในสนาม การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นสมมุติในบ้านจำลอง การเล่นในมุมช่างไม้ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา เกมการละเล่นต่างๆ เพื่อให้เด็กเล่นอย่างอิสระตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอสมควร ขณะเด็กเล่น ครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่รวมกันกับเพื่อนของเด็กอย่างใกล้ชิด หากพบว่าการเล่นนั้นเป็นอันตราย ครูต้องชี้แนะแนะนำการใช้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดกิจกรรมเล่นทรายทั้งทรายแห้งและทรายเปียก โดยให้เด็กให้นำมาก่อเป็นรูปตามจินตนาการของเด็ก เนื่องจากครูผู้ดูแลเด็กเห็นว่าการจัดกิจกรรมเล่นทรายแห้งและทรายเปียกนั้น จะทำให้เด็กติดเชื้อโรคได้ ส่งผลให้ผู้ปกครองเด็กเล็กไม่พอใจได้

๖) ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดประเภท จัดหมวดหมู่ เช่น เกมจับคู่ภาพเหมือนของสิ่งต่างๆ เกมจัดหมวดหมู่ภาพกับสัญลักษณ์ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวัฒนา บุญญฤทธิ์ และปฏิกรณ์ ตุ๊กชูแสง กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเกมศึกษา เป็นการจัดเพื่อให้เด็กได้สังเกต จำแนก

เปรียบเทียบ และจัดลำดับ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาความสามารถทางการคิด เพราะเมื่อเด็กได้สังเกตสิ่งต่าง ๆ เด็กจะเกิดการคิดควบคู่กันไปแล้วนำไปสู่การจำแนกสิ่งต่าง ๆ การจัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้ฝึกฝนให้เกิดทักษะการสังเกตการจำแนก เด็กจะนำความคิดความเข้าใจมาสู่การเปรียบเทียบวัสดุด้านคุณสมบัติของวัตถุ การเปรียบเทียบจึงเป็นกระบวนการที่เด็กสามารถเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของคุณสมบัติบางอย่างของสิ่งของสองชิ้น การเปรียบเทียบด้านขนาด จำนวน ความยาว ความสูง สี รูปร่าง หรือพื้นผิว เป็นต้น

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิตกรมพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิตกรมพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน พบว่า

๑. จำแนกตามอายุ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิตกรมพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี และ ๓๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิตกรมพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี และที่มีอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิตกรมพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี และที่มีอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมเสรี โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิตกรมพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี และที่มีอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านกิจกรรมเสรี โดยรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิตกรมพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี และที่มีอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง โดยรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่าง

กัน ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี และที่มีอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านกิจกรรมเกมการศึกษาโดยรวม และรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาพงศ์พิสิษฐ สุเมธ สมทอง ได้ทำการวิจัยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กปฐมวัยของครูพี่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดศรีสะเกษกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูพี่เลี้ยงในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา ๒๕๔๘ จำนวน ๒๔๕ คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) พบว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี และครูพี่เลี้ยงที่มีอายุมากกว่า ๓๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน ยกเว้นบางกิจกรรมคือ กิจกรรมเกมการศึกษาที่แตกต่างกัน

๒. จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ด้านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมการสร้างสรรค์ โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมเสรี โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมเสรี โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรม

กลางแจ้ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมเกมการศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของ พระมหาพงศ์พิสิฏฐ์ สุเมโธ สมทอง ได้ศึกษาการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ของครูพี่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๕ กิจกรรมคือ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรม กลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา โดยครูพี่เลี้ยงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จัด ประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยน้อยกว่าครูพี่เลี้ยงที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี

๓. จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มี ประสบการณ์การสอน ๑ - ๕ ปี และ ๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การ เรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครู ผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การสอน ๑ - ๕ ปี และ ๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็ก ปฐมวัย ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมการสร้างสรรค์ โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การสอน ๑ - ๕ ปี และ ๑๕ ปี ขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมเสรี โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การสอน ๑ - ๕ ปี และ ๑๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมเสรี โดยรวม ไม่ แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็ก ปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มี ประสบการณ์การสอน ๑ - ๕ ปี และ ๑๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง โดยรวมพบว่า การ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การสอน ๑ - ๕ ปี และ ๑๕ ปีขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา

โดยรวมพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร ครูผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การสอน ๑ - ๕ ปี และ ๓๕ ปี ขึ้นไป มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาพงศ์พิสิษฐ สุเมธ สมทอง ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของครูที่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ครูที่เลี้ยงที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกันเมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ยกเว้นบางกิจกรรมคือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยครูที่เลี้ยงที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ ๑-๕ ปี มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยมากกว่าครูที่เลี้ยงที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า ๕ ปีขึ้นไป

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ ควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยสูงกว่าด้านอื่น ๆ คือ ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยให้เด็กได้เล่นหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการ ประกอบคำบรรยาย หรือเรื่องราวต่าง ๆ รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปร่าง เช่น เกมการจับคู่สิ่งๆ ที่เหมือนกัน เกมภาพตัดต่อ เกมจับคู่ภาพกับโครงร่างของสิ่งเดียวกันเพิ่มขึ้น ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ ควรมีการทำกิจกรรมการให้เด็กได้เล่นวาดภาพด้วยการใช้สีต่าง ๆ ให้มากกว่านี้ ด้านกิจกรรมเสรี ควรมีการจัดเวลาให้เด็กเล่นเป็นหมอบในมุมหมอบ โดยจัดให้มีเครื่องจำลองเลียนแบบเครื่องมือหมอบให้เด็กได้เล่นสมมติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหมอบและผู้ป่วยมากขึ้นกว่านี้ ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น และจัดกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ทั้งใน และนอกบริเวณศูนย์ฯ ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง ควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นเครื่องเล่นที่เด็กสามารถปีนป่ายได้เป็นข้อสังเกตสำหรับครูที่เลี้ยงว่า ควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้มากกว่านี้ เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่กำลังพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตนเองให้มากที่สุด กิจกรรมที่ควรดำเนินต่อไป คือ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่รองลงมา ควรพัฒนาต่อไปให้ดีขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยดังต่อไปนี้ ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถานศึกษา ในอำเภออื่นๆ เนื่องจากมีผลงานวิจัยในเรื่องนี้น้อยมาก จึงควรให้ความสำคัญในการทำวิจัยในเรื่องนี้ โดยใช้กรอบแนวคิดเดิม เพื่อจะได้นำผลการวิจัยนำไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

๑) หนังสือทั่วไป

คณาจารย์สถาบันราชภัฏ. หลักการและเทคนิควิธีอบรมเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๓๘.

จักรสิน พิเศษสาคร. ทฤษฎีและนักปรัชญาการศึกษาชาวตะวันตก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๑

จิระพันธุ์ พูลพัฒน์ และคำแก้ว ไกรสรพงษ์. การจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดของ มอนเตสซอรีในบริบทของสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๔.

ฉวีวรรณ กินวงศ์. การศึกษาเด็ก. กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสตรี, ๒๕๓๔.

เยาวพา เศษะคุปต์. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : เอพี กราฟฟิคดีไซน์, ๒๕๔๒.

พัชรี ผลโยธิน. การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สมมิตร, ๒๕๓๗.

พัฒนา ชัชพงศ์. การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๐.

ราตี ทองสวัสดิ์. การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกสร้างทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สมมิตร, ๒๕๒๘.

วรนุช อุทยานกร. ในหลวงกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พรินต์ติ้งเฮ้าส์, ๒๕๔๐.

วนิดา เกื้อแก้ว. การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษระดับปฐมวัย จากการใช้ชุดแบบฝึกความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๖.

วิชาการ, กรม. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิตปัจจัยและกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๕๐.

_____. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๖.

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. แนวการศึกษาชุดวิชาหลักและแนวคิดการปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๓๗.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๓๗.

_____. นโยบายและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย (๐-๕ ปี) พ.ศ.๒๕๔๖-๒๕๕๐. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๖.

เอี่ยมพร สัมมาทิพย์. กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกหัดทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.

๒) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กัญญา อินทร์จันทร์. “กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ๑-๑๐ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านหาดเสือเต้น จังหวัดอุดรธานี”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๕๑.

ขวัญนุช บุญอยู่สง. “การส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทานคณิต”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๖.

ดวงจันทร์ ยางสุวรรณ. “ความสนใจเด็กปฐมวัยที่มีต่อเครื่องเล่นสนามอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑.

นุบผา พรหมศร. “ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งและกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนาม”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๒.

พระมหาพงศ์พิสิษฐ สุเมโธ สมทอง. “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กปฐมวัยของครูพี่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดศรีสะเกษ”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

เขาวรรณ ทิมทอง. “การพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยด้วยเกมการศึกษามิติสัมพันธ์”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๕.

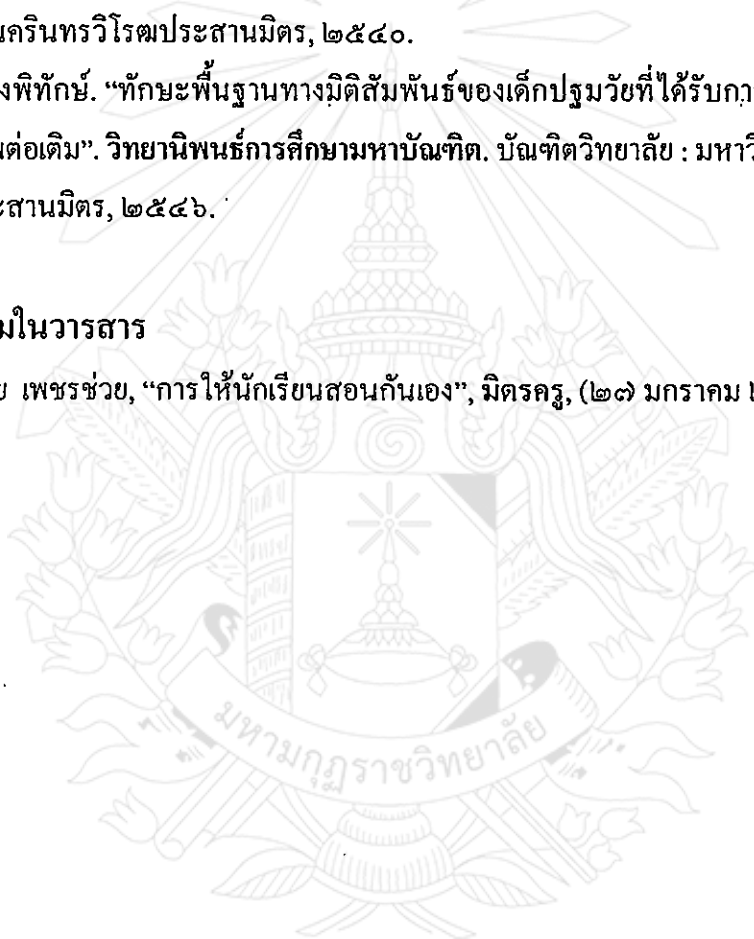
เขาวนารถ เลหาบรรจง. “ผลของการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญาที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กปฐมวัย”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๕.

ลดาวรรณ ดีสม. “การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบต่อภาพ”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๖.

- วีรพงษ์ บุญประจักษ์. “การจัดประสบการณ์การเล่นที่บ้านไทยที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๕.
- สนอง สุทธาอามาตย์. “ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการประกอบอาหาร”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๕.
- อำพร ศรีหรัญ. “ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๐.
- เอื้ออารี ทองพิทักษ์. “ทักษะพื้นฐานทางมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการวาดภาพภาพต่อเติม”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๖.

๓. บทความในวารสาร

- อุทัย เพชรช่วย, “การให้นักเรียนสอนกันเอง”, มิตรครู, (๒๗ มกราคม ๒๕๒๒) : ๒๔.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

๑) ดร. ประพิศ โบราณมูล

ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

วุฒิการศึกษา : ปริญญาโท (วัฒนธรรมศาสตร์)

๒) นายธงชัย เจริญนนท์

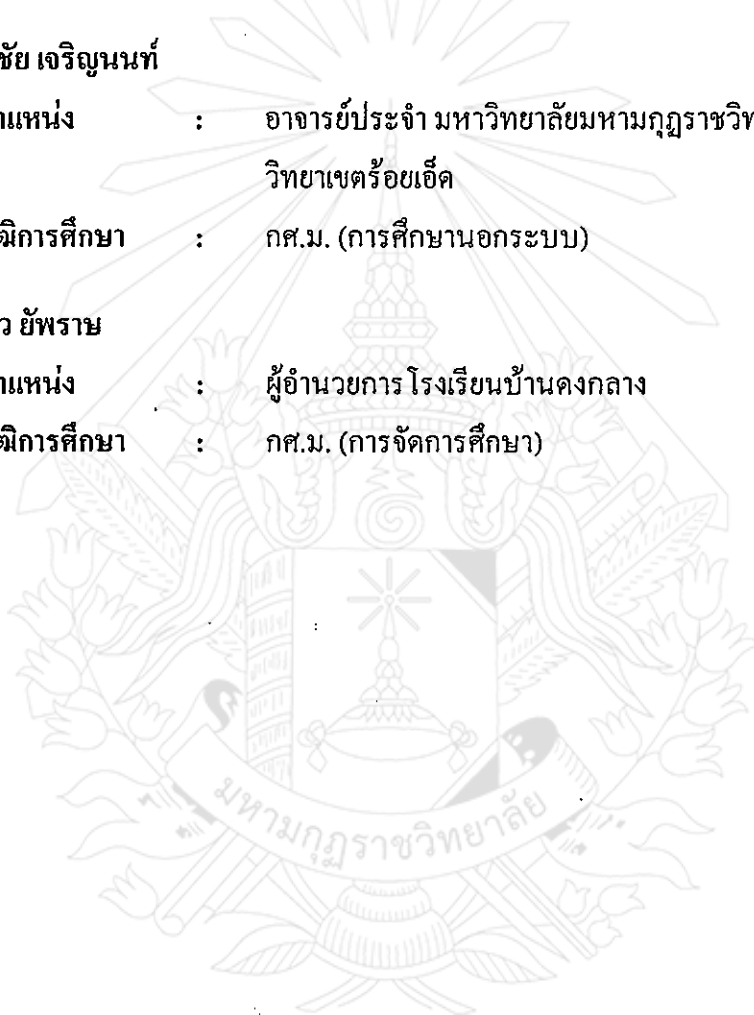
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

วุฒิการศึกษา : กศ.ม. (การศึกษานอกระบบ)

๓) นายไสว ยัพพราย

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านดงกลาง

วุฒิการศึกษา : กศ.ม. (การจัดการศึกษา)

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

๓

๔

๕

ศบ 6015/ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

เมษายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร. ประทีป โจนราณมูล

ด้วย นางสาวนาควินน์ มีมาก นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอจตุรพักตุมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตราจารย์บัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร ไสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ความ
๒ มก๖๑

ศร 6015/ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

เมษายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร อาจารย์ชัย เจริญพงษ์

ด้วย นางสาวนาคินทร์ มีมาก นักศึกษาศาขวิชการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอดงครายพิมาย จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อ โปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุ โมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

- ทราบ
- ยินดีให้ความอนุเคราะห์
- ยินดีร่วมลงใบกำกับภาษี
- ทักไลน์ 06.45767060

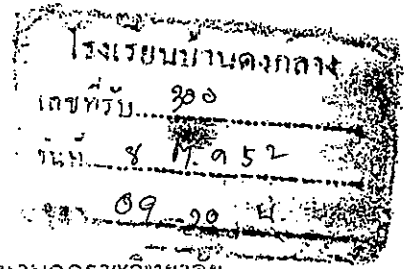
9 ม.ค. 52

ศูนย์การศึกษานันฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

พร 6015/ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคลองลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

เมษายน 2552

เรื่อง ขอกวามอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้คํานวยการโรงเรียนบ้านดงกลาง

ด้วยนางสาวนาถวินน์ มีมาก นักศึกษาศาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดร้อยเอ็ด" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดารหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอกวามอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร ไสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

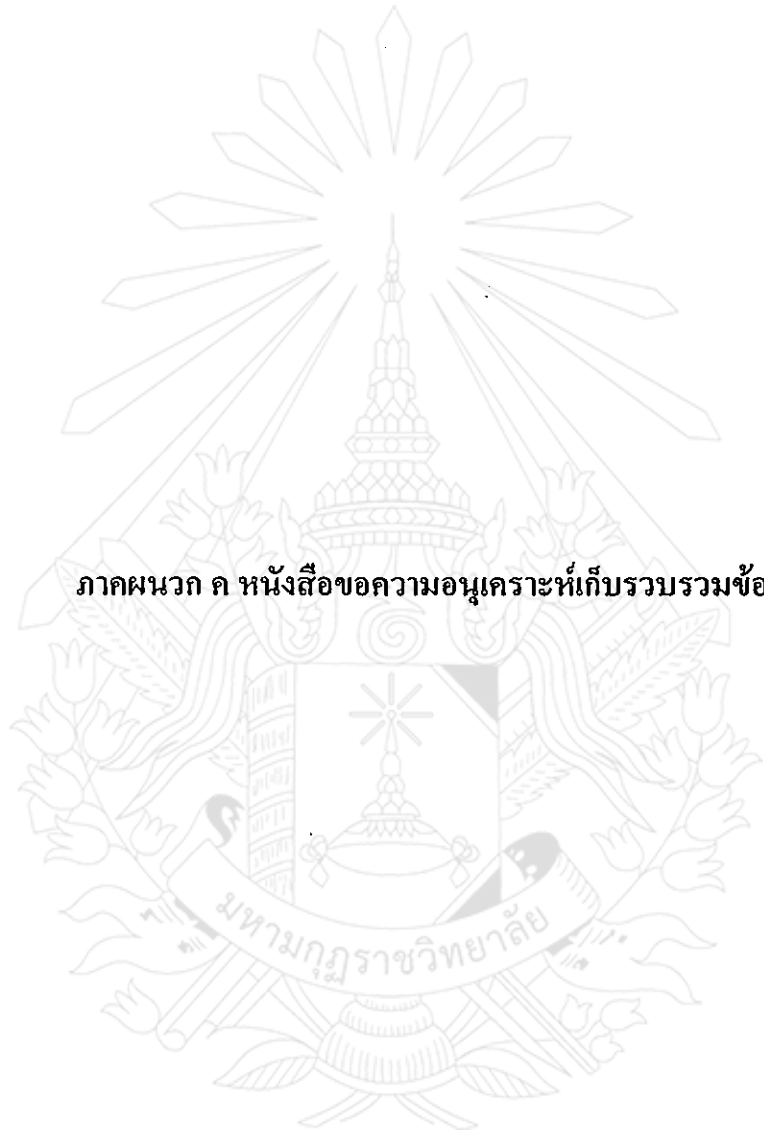
ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ดร.ประวิทย์ คุ้ม มัดม
และ: ณัฐณิชา นนทวิไล
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงกลาง
0 ๓ ๓ ๓

ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

๗

๘

๙

3416
15 มิถุนายน 2552
16

ศท 6015/ว ๐๕๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

๖๑ เมษายน 2552

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นาย ศุภฤกษ์ ศิริหาร หัวหน้า ส่วน สำนักส่งเสริมและพัฒนาศึกษา

ด้วย นางสาวนาควิมล มีมาก นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอจตุรพักพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ทรงพบ

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076 มีน ชชช ชปช

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

สี ๐๒๒๓๖๑๖

(นางสาวบุษยามิ บุญยสิทธิ์)

เจ้าพนักงานธุรการ

15 ต.ค. 52

มีนชช
โทรสาร-คำฤกษ์

15 ต.ค. 52

อบต.ฉะเชิงเทรา
1600
วันที่ 29 ต.ค. 52
เวลา 08.00 4.

ศธ 6015/ว 055

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเล็งเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

เมษายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ทช.ศอ.งค.ศร.ม.ร.ท.ร.ส.ว.น.ก.น.ค. ลี.น.ง.ง.

ด้วย นางสาวนาควิมล มีมาก นักศึกษาศาสาวิชาการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอดงครายพิบูลย์ จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่าน โดยตรง

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

นายกองค์การบริหารส่วน

- เพื่อโปรดทราบ
- เพื่อโปรดพิจารณา
- เพื่อ

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร ไสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

(ศาสตราจารย์ พรรณงลา)

อธิการบดีมหาวิทยาลัย

๒ พย. ๐๒

ศธ 6015/ว ๐๕๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

๒๐ เมษายน ๒๕๕๒

ส.ก.ร.ล.ก.ษ.พ.ท. หัวช้าง
รับค. 127/2552
รับค. 2 พ.ช. 52
10.00 น.

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายจก เทต มจรตรี ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์

ด้วย นางสาวนาควินน์ มีมาก นักศึกษาศาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอจตุรพักพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศ.น.บ.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่าน โดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

เรียน เจ้าพนักงาน/พนักงาน
- เพื่อโปรดพิจารณา
สมควรด้วยดี
(นายพงษ์ศักดิ์ แสนพรม)

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร ไสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

๒๘ ต.ค. ๒๕๕๒

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

(นางชนกร พายุพัด)
ปลัดเทศบาล ตำบลหัวช้าง

ตรา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

นายเชษฐา เจริญศิริ
นายกเทศมนตรีตำบลหัวช้าง

๒๘ ต.ค. ๒๕๕๒

เลขที่: 1743
 วันที่: ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒
 ๒๕๕๒ 1490

ศธ 6015/ว ๐๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
 ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
 จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

๑๑ เมษายน 2552

เรื่อง ขอดำเนินการขอความเห็นชอบ

เจริญพร นายชวลิต อดิสรนรินทร์ สังกัดตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

ด้วยนางสาวนาถวิมล มีมาก นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอจตุรพักพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอดำเนินการขอความเห็นชอบให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

๒) ศน.ม. ๒๕๕๒ ๐๖๖๖

- ผอ. ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และ
 ๑๐ คณะอนุกรรมการที่ร่วมรับผิดชอบ
 น.ส. นศ.ก.น.น. อธิการบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

๑๕ มิ.ย. ๕๒

- (นายทองเจ็ดยักษ์) แจ้งให้ทราบของทราบ
- ไปแจ้งภาค
- อธิปฏิบัติ
- คำเนินการ
- กำหนดแล้วเสร็จ
- อนุมัติ
- ปฏิบัติ
- รับทราบ

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

(นายเทพนิมิตร ไชริศ)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

๒๕ มิ.ย. ๕๒

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 เลขที่ ๒๒๗
 วันที่ ๒๖ / ๓๐ / ๖๒
 เวลา ๐๙.๐๐

ศร 6015/ว 054

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
 ตำบลคงสถาน อำเภอเมือง
 จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

๖ เมษายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ขงจค เขต ๗ นครศรีฯ ตามเลขที่ ๐๖ ๕๑๐

ด้วย นางสาวมาศวิมล มีมาก นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอดงครายพิบูลย์ จังหวัดร้อยเอ็ด" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ผู้ทำหน้าสำนักปลัดเทศบาล
 ๑. มหาวิทยาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ๒. ร้อยเอ็ด
 ๓. จังหวัดร้อยเอ็ด
 ๔. จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร ไสภถนอม)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

รศ. ทศพร

รศ. พ.จ. ด.ช. ตรีเทพ

ว่าที่ ร.ค.

(พรชัย ถนัดคำ)
 ปลัดเทศบาลตำบลกานทองร้อยเอ็ด

นางสาวประไพ อุดมพร

สำนักงานเทศบาล
 ๒๖ ๓.๑ ๖๒

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

เพื่อโปรดทราบ
 คณะกรรมการ

พ.จ.อ.

(บุญคง จันทร์ภาค)

หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

นาง

(นายวิชาญ วิชาญคำ)

องค์การบริหารส่วนตำบล	จังหวัด
เลขที่รับ	1656/82
วันที่	28 / 10 / 52
เวลา	15.01

ศร 6015/ว ๐๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
 ตำบลกลางาน อำเภอเมือง
 จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

๑๑ เมษายน 2552

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ขอแสดงความยินดีที่โรงเรียนระดับประถมศึกษา ปี ๕๑๖

ด้วยกรมส่งเสริมการเกษตร มีมาก นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้เห็นแก่ความรวดเร็วของข้อมูลโดยมอบหมายของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยสะดวก

จึงขอเรียนขอไปโดยสะดวก และวิทยเขตร้อยเอ็ด ขอไว้โดยสะดวก เพื่อให้รับทราบขอความอนุเคราะห์ ขอเป็นเกียรติ ขอขอบคุณ ขอแสดงความนับถือ

ขอเจริญพร

(พระพุทธิศารโศภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

นางน
 N. ๖๗๖๐

ศร 6015/ว ๐๐๐

จดหมายเวียนที่... ๒๕๕๕
๒๙ ๓๐ ๒๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

เมษายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายจอร์ดคาร์นริหารสำนักงานเมือง...

ด้วย นางสาวนาควิมล มีมาก นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอดุสิตพิกิตมาน จังหวัดร้อยเอ็ด" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้
เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่าน
โดยตรง

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

เรียน นายจอร์ดคาร์นริหาร
- ม.มหามกุฏราชวิทยาลัยร้อยเอ็ด
ขอข้อมูลตามเอกสารที่
แนบมา. ม.โศ. ๓๐. ๒๕๕๕
รวมเรื่อง. ๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐.
- เสร็จแล้วส่งมา.

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

ศกตบ/ศกตบวิมล/ศกตบวิมล
๒๕๕๕

(นายระพจน์ ฐานจันทร์)

รับที่..... 2/25
 วันที่ 29 เดือน 7/12 พ.ศ. 92
 เวลา 11:50

ศธ 6015/ว ๐๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
 ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
 จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

เมษายน 2552

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกฤษณ์ มนตรี ที่ามลจ๑๑๑

ด้วย นางสาวนาควินน์ มีมาก นักศึกษาศาสาวิชาการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอจตุรพักพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่าน โดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเรียน ทต. ดงแวง
 เพื่อโปรดทราบ
 ว่า น.ส. นาควินน์ มีมาก
 ได้ขอทำขออนุญาตทำวิจัย
 ในพื้นที่โรงเรียนนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

29/๓๓/๕2.

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

(นายรัชพล ธีรธิดา)

นักศึกษาคณะ

นางสาวบุปผา คณะนวม)
 นักบริหารงานทั่วไป ๕

พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายรัชพล ธีรธิดา)

(นายรัชพล ธีรธิดา)

ภาคผนวก ง แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับถาม การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วยคำถาม ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย

๒. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและให้ครบทุกข้อ เพื่องานวิจัยครั้งนี้จะได้มีความสมบูรณ์และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ต่อไป

๓. ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านสำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ และจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวท่าน หรือต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่านแต่ประการใด

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

(นางสาวนาคินทร์ มีมาก)

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน โดยพิจารณาจากข้อความข้างล่าง

๑. อายุ

๑. น้อยกว่า ๓๕ ปี ๒. ตั้งแต่ ๓๕ ปีขึ้นไป

๒. ระดับการศึกษา

๑. ต่ำกว่าปริญญาตรี ๒. ปริญญาตรีขึ้นไป

๓. ประสบการณ์ในการสอน

๑. น้อยกว่า ๕ ปี ๒. ตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ ต้องการทราบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาเฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ว่า มีการจัดกิจกรรมทั้ง ๖ กิจกรรมหรือไม่ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับสภาพการปฏิบัติจริงในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ของท่าน

ข้อ	การจัดประสบการณ์เรียนรู้	ระดับการจัดประสบการณ์				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ จัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ					
๒	จัดกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงหรือปฏิบัติตามคำสั่ง					
๓	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง หรือคำคล้องจอง					
๔	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการประกอบคำบรรยาย หรือเรื่องราวต่างๆ					
๕	จัดกิจกรรมฝึกให้เด็กเป็นผู้นำหรือผู้ตาม โดยให้เคลื่อนไหวหรือทำท่าทางจากความคิดของตนเองอย่างอิสระ					

ข้อ	การจัดประสบการณ์เรียนรู้	ระดับการจัดประสบการณ์				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๖	จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กคิดหาวิธีเคลื่อนไหวทั้งที่ต้องเคลื่อนที่ และไม่ต้องเคลื่อนที่เป็นรายบุคคล เป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม					
๗	จัดกิจกรรมให้เด็กใช้สิ่งของที่มีอยู่ในใกล้ตัวเด็ก เช่น เศษวัสดุต่างๆ เข้ามาช่วยในการเคลื่อนไหวและจังหวะ					
๘	จัดกิจกรรมโดยการสร้างบรรยากาศอย่างอิสระช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น เพลิดเพลิน รู้สึกสบายและสนุกสนาน					
๕	ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมให้เด็กได้วาดภาพระบายสีตามจินตนาการ					
๑๐	จัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการปั้น เช่น ปั้นดินเหนียว ดินน้ำมัน กระดาษ แป้งโด ฯลฯ					
๑๑	จัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำการพับ ฉีก ตัด ปะกระดาษเป็นรูปต่างๆ ตามจินตนาการ					
๑๒	จัดกิจกรรมให้เด็กได้พิมพ์ภาพจากวัสดุที่หลากหลาย เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ เชือก ก้านกล้วย เป็นต้น					
๑๓	จัดกิจกรรมให้เด็กได้ประดิษฐ์ของเล่นประเภทร้อย สอด เช่น ร้อยดอกไม้ ร้อยฝาขวด เป็นต้น					
๑๔	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นกับสี เช่น เป่าสี ละเลงสี พับสี หยดสี เป็นต้น					
๑๕	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นวาดภาพสร้างสรรค์ตัวต่อต่างๆ					
๑๖	จัดกิจกรรมให้เด็กได้ประดิษฐ์ผลงานทางศิลปะโดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น					

ข้อ	การจัดประสบการณ์เรียนรู้	ระดับการจัดประสบการณ์				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑๗	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นกิจกรรมในมุมบล็อกที่ประกอบไปด้วยแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่างๆ					
๑๘	จัดเวลาให้เด็กได้อ่านหนังสือในมุมหนังสือที่มีหนังสือเหมาะกับเด็กเช่นหนังสือภาพ หนังสือนิทานประเภทต่างๆ					
๑๙	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นในมุมบ้านที่จัดให้เป็นสภาพบ้าน ประกอบด้วยเครื่องใช้ในบ้านที่เป็นของจริงหรือของจำลอง					
๒๐	จัดเวลาให้เด็กเล่นเป็นหมอในมุมหมอโดยจัดให้มีเครื่องจำลองเลียนแบบเครื่องมือหมอให้เด็กได้เล่น สวมตีก๊วยกับบทบาทหน้าที่ของหมอและผู้ป่วย					
๒๑	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นเกี่ยวกับมุมร้านค้าเพื่อให้เด็กได้เล่นซื้อขายสิ่งของต่างๆ					
๒๒	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นในมุมวิทยาศาสตร์หรือธรรมชาติศึกษาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ดูจากภาพหรือพาดูธรรมชาติรอบๆ ศูนย์ฯ					
๒๓	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นน้ำหรือเล่นทรายด้วยอุปกรณ์ต่างๆ เช่น กระบะทราย ภาชนะใส่น้ำ สายยาง ถ้วยตวง กรวยกรอกน้ำ เป็นต้น					
๒๔	ด้านกิจกรรมเสรี จัดเวลาให้เด็กได้เล่นกิจกรรมในมุมบล็อกที่ประกอบไปด้วยแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่าง ๆ					
๒๕	จัดเวลาให้เด็กได้อ่านหนังสือในมุมหนังสือที่มีหนังสือเหมาะกับเด็ก เช่น หนังสือภาพ หนังสือนิทานประเภทต่าง ๆ					

ข้อ	การจัดประสบการณ์เรียนรู้	ระดับการจัดประสบการณ์				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๒๖	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นในมุมบ้านที่จัดให้เป็นสภาพบ้าน ประกอบด้วย เครื่องใช้ในบ้านที่เป็นของจริงหรือของจำลอง					
๒๗	จัดเวลาให้เด็กเล่นเป็นหมอในมุมหมอ โดยจัดให้มีเครื่องจำลองเลียนแบบเครื่องมือหมอให้เด็กได้เล่นสมมติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหมอและผู้ป่วย					
๒๘	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นเกี่ยวกับมุมร้านค้า เพื่อให้เด็กได้เล่นซื้อขายสิ่งของต่าง ๆ					
๒๙	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นในมุมวิทยาศาสตร์หรือธรรมชาติศึกษาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ดูจากภาพหรือพาดูธรรมชาติรอบ ๆ ศูนย์ฯ					
๓๐	จัดเวลาให้เด็กได้เล่นน้ำหรือเล่นทรายด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น กระบะทราย ภาชนะใส่น้ำ สายยาง ถ้วยตวง กรวยกรอกน้ำ เป็นต้น					
๓๑	ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น					
๓๒	ครูได้เล่านิทาน หรือเรื่องราวต่างๆ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม					
๓๓	สาธิตเพื่อให้เด็กได้สังเกตและเกิดการเรียนรู้เช่น การสาธิตทำอาหาร ทดลองทำอาหาร เป็นต้น					
๓๔	จัดกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ทั้งในบริเวณศูนย์ฯ และนอกบริเวณศูนย์ฯ					
๓๕	จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเล่นบทบาทสมมุติ					

ข้อ	การจัดประสบการณ์เรียนรู้	ระดับการจัดประสบการณ์				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๓๖	จัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินด้วยการร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง					
๓๗	เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้แทนผู้สอน เช่น ผู้สูงอายุ หรือพ่อแม่ ตำรวจ ทหาร หมอ เป็นต้น					
๓๘	ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง ให้เด็กเล่นเครื่องเล่นที่เด็กสามารถปีนป่าย เช่น บันไดเชือก กระดานลื่น ไม้พาดเป็นระยะๆ บาร์ต่างระดับ ไม้สำหรับทรงตัวและต่ายายเชือก					
๓๙	จัดกิจกรรมให้เด็กเล่นเครื่องเล่นสำหรับหมน โยก หรือไกว เช่น ไม้ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก					
๔๐	จัดกิจกรรมเล่นทรายทั้งทรายแห้งและทรายเปียก โดยให้เด็กให้นำมาก่อเป็นรูปต่างๆ ตามจินตนาการของเด็ก					
๔๑	จัดกิจกรรมการเล่นน้ำเพื่อเรียนรู้ทักษะด้านต่างๆ เช่น ปริมาตร การสังเกต การจำแนก เป็นต้น					
๔๒	จัดกิจกรรมบ้านจำลองสำหรับเด็ก ที่ทำด้วยเศษวัสดุประเภทผ้าใบ กระสอบป่าน ให้เด็กเล่นสมมติตามจินตนาการของเด็ก					
๔๓	นำอุปกรณ์กีฬาเช่น ลูกบอล ห่วงยาง มาให้เด็กเล่นอย่างอิสระ					
๔๔	จัดเวลาให้เด็กได้มีการเล่นอย่างอิสระตามจินตนาการและความต้องการของเด็ก					

ข้อ	การจัดประสบการณ์เรียนรู้	ระดับการจัดประสบการณ์				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔๕	ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี เช่น เกมจับคู่ภาพที่มีสีเหมือนกัน เกมจับคู่ ภาพที่มีสีต่างกัน					
๔๖	จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ รูปร่าง เช่น เกมการจับคู่สิ่งที่เหมือนกัน เกม ภาพตัดต่อ เกมจับคู่ภาพกับ โครงร่างของสิ่ง เดียวกัน เกมจับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลักเกม แยกให้ออกบอกให้ได้					
๔๗	จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ การจัดประเภท จัดหมวดหมู่ เช่น เกมจับคู่ภาพ เหมือนของสิ่งต่างๆ เกมจัดหมวดหมู่ภาพกับ สัญลักษณ์ เป็นต้น					
๔๘	จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ ระยะใกล้ไกล เช่น เกมโยงภาพหนึ่งไปหาอีก ภาพหนึ่ง เกมโยงสิ่งที่ใกล้ไปหาสิ่งที่อยู่ไกล					
๔๙	จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ จำนวน เช่น เกมจับคู่ภาพจำนวนที่ตรงกัน เกมจับคู่จำนวนกับตัวเลข					
๕๐	จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ของพื้นที่ เช่น เกมตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม) เกมอุปมาอุปไมย เกมหา ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของเครื่องใช้					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

๑. ด้านกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

.....
.....
.....

๒. ด้านกิจกรรมสร้างสรรค์

.....
.....
.....

๓. ด้านกิจกรรมเสรี

.....
.....
.....

๔. ด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์

.....
.....
.....

๕. ด้านกิจกรรมกลางแจ้ง

.....
.....
.....

๖. ด้านกิจกรรมเกมการศึกษา

.....
.....
.....

ภาคผนวก จ คำอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (x)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
๑.	๒.๔๕	๒๖.	๒.๖๕
๒.	๒.๗๐	๒๗.	๒.๒๔
๓.	๑.๘๖	๒๘.	๒.๖๕
๔.	๒.๕๑	๒๙.	๓.๑๖
๕.	๑.๘๐	๓๐.	๑.๒๓
๖.	๒.๘๔	๓๑.	๓.๗๓
๗.	๑.๘๓	๓๒.	๒.๗๖
๘.	๑.๘๐	๓๓.	๒.๓๕
๙.	๑.๖๗	๓๔.	๑.๑๗
๑๐.	๒.๖๐	๓๕.	๒.๔๕
๑๑.	๑.๗๗	๓๖.	๒.๒๒
๑๒.	๑.๕๐	๓๗.	๒.๒๕
๑๓.	๒.๒๘	๓๘.	๓.๔๕
๑๔.	๑.๖๕	๓๙.	๒.๐๔
๑๕.	๑.๕๐	๔๐.	๒.๘๑
๑๖.	๒.๒๘	๔๑.	๑.๗๗
๑๗.	๑.๖๕	๔๒.	๓.๓๕
๑๘.	๑.๕๗	๔๓.	๑.๗๕
๑๙.	๒.๘๗	๔๔.	๔.๐๐
๒๐.	๒.๖๖	๔๕.	๒.๘๓
๒๑.	๒.๒๘	๔๖.	๒.๘๔
๒๒.	๑.๕๘	๔๗.	๓.๓๗
๒๓.	๒.๖๗	๔๘.	๒.๑๔
๒๔.	๑.๘๐	๔๙.	๓.๗๒
๒๕.	๒.๕๑	๕๐.	๑.๗๕

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ/นามสกุล : นางสาวนาควินน์ มีมาก
- วัน/เดือน/ปีเกิด : ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑
- ภูมิลำเนา : ๕๐ หมู่ ๒ ตำบลดงกลาง อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด
- สถานที่อยู่ปัจจุบัน : ๕๐ หมู่ ๒ ตำบลดงกลาง อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด
- วุฒิการศึกษา : ปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
- ตำแหน่งหน้าที่การงาน : พนักงานส่วนตำบล ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา ระดับ ๔ สังกัดกระทรวงมหาดไทย
- สถานที่ทำงานปัจจุบัน : องค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง ตำบลดงกลาง อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด